

ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY

LIBERECKÉHO KRAJE 2025

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY LIBERECKÉHO KRAJE

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Pořizovatel:

Krajský úřad Libereckého kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Oddělení územního plánování
Mgr. Jana Loudová, Mgr. Tomáš Vaško

Zpracovatel:

Krajský úřad Libereckého kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Oddělení územního plánování
Mgr. Jana Loudová, Mgr. Tomáš Vaško

Verze: Úplná aktualizace ÚAP LK

Datum: červen 2025

OBSAH

ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ POZITIV A NEGATIV V ÚZEMÍ	6
1 ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY	6
2 PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ	6
3 STRUKTURA OSÍDLENÍ	7
4 SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ	7
5 PŘÍRODA A KRAJINA	7
6 VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ	8
7 KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	8
8 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA	8
9 OBČANSKÁ VYBAVENOST VČ. JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ	9
10 DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČ. JEJICH DOSTUPNOSTI	10
11 EKONOMICKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY	10
12 REKREACE A CESTOVNÍ RUCH	11
13 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL	11
VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ, VČ. JEJICH VZÁJEMNÝCH VAZEB A TRENDŮ VÝVOJE ÚZEMÍ	12
14 VYHODNOCENÍ INDIKÁTORŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ	13
15 VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH INDIKÁTORŮ URÚ ZA ORP	30
16 VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ URÚ OBCÍ	32
17 VYHODNOCENÍ VZÁJEMNÝCH VAZEB MEZI PILÍŘI URÚ A CELKOVÉ VYHODNOCENÍ ÚZEMÍ	38
18 VYHODNOCENÍ TRENDŮ VÝVOJE ÚZEMÍ	46
URČENÍ PROBLÉMŮ K ŘEŠENÍ V ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍCH DOKUMENTACÍCH, PŘÍPADNĚ ÚZEMNÍCH STUDIÍCH	49
19 POŽADAVKY NA ZMÍRNĚNÍ NEBO OMEZENÍ URBANISTICKÝCH DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD, VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ A STŘETŮ ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ A S HODNOTAMI V ÚZEMÍ	49
20 POŽADAVKY NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV ÚZEMÍ	57
21 POŽADAVKY VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ A NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO URÚ	59
22 REKAPITULACE PROBLÉMŮ K ŘEŠENÍ PRO POTŘEBY VIZUALIZACE VE VÝKRESU	61
23 SEZNAMY A VYSVĚTLIVKY	62

ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ POZITIV A NEGATIV V ÚZEMÍ

Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území pro zjištění a vyhodnocení udržitelného rozvoje území nahradilo v RURÚ dříve požadovanou SWOT analýzu. SWOT analýza, tedy analýza silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb, je metoda vyvinutá pro strategické plánování. Princip SWOT spočívá v identifikaci klíčových jevů a jejich rozřazení do 4 skupin. Silné a slabé stránky vycházejí ze současných vlastností území. Příležitosti a hrozby popisují vlivy vnějšího okolí na analyzované území i v delším časovém horizontu. Metoda zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území byla v ÚAP LK pojata podobně jako SWOT analýza, ale na rozdíl od SWOT analýzy nebyly jednak rozlišovány vlastnosti analyzovaného území kraje od vlastností okolního území působícího na analyzované území a jednak se analýza více soustředila na vlastnosti analyzovaného území. Zjednodušeně lze říct, že silné stránky a příležitosti byly transformovány do pozitiv území a slabé stránky a hrozby byly transformovány do negativ v území.

Pro formulaci výroků o pozitivích a negativích v území bylo využito zejména vyhodnocených sledovaných jevů ÚAP z PRURÚ. Základní snahou bylo zařazovat pouze výroky, které mají zásadní vliv na ÚPČ, nebo které jsou ÚPČ ovlivnitelné. Výroky navazují na tematické SWOT analýzy z minulých ÚAP LK, které byly aktualizovány na základě nových poznatků z PRURÚ. Důležitým podkladem pro výroky jsou i vyhodnocení jednotlivých indikátorů udržitelného rozvoje území (dále jen URÚ), které byly zpracovány jako klíčové faktory pro jednotlivá témata v rámci vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro URÚ. Pokud se výroky netýkají celého území LK, jsou dle možností územně lokalizované (poznámka: směry jsou udávány pouze zkratkou – např. S značí sever či severní). Pro posouzení a relativizaci některých výroků v rámci ČR bylo využito Atlasu sociální prostorové diferenciace ČR (2010: Ouředníček M., Temelová J., Pospíšilová L.), který vizualizuje prostorové rozložení některých jevů.

1 ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA	NEGATIVA
- blízkost významných center osídlení Praha, Drážďany a průmyslového centra Mladá Boleslav - přeshraniční spolupráce (Euroregion Nisa, ESÚS NOVUM) - relativně výhodná poloha vůči evropským dopravní koridorům, i když LK leží mimo tyto koridory - po dokončení silnice B178 Žitava – Löbau – Weissenberg v Německu dobré napojení na evropský silniční koridor Lipsko – Drážďany – Wrocław	- relativně periferní poloha LK ležícího u hranic ČR (Trojzemí LK, Saska (SRN) a Dolnoslezského vojvodství (PL)) - sousedství LK a Frýdlantského výběžku s hnědouhelným dolem Turów a periferním územím PL - nedostatečné napojení na evropskou železniční síť - plošně nejmenší kraj v ČR - druhý nejmenší kraj v ČR z hlediska počtu obyvatel - území kraje je tvořeno z území dvou bývalých krajů (Severočeského a Východočeského), některé instituce mají zastoupení v Ústí nad Labem a Hradci Králové - energetická nesoběstačnost LK

2 PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ

POZITIVA	NEGATIVA
- Liberecko-jablonecká aglomerace jako významné centrum a rozvojová oblast kraje - výrazná rozvojová osa Praha – Mladá Boleslav – Turnov – Liberce – hranice ČR	- menší provázanost území LK se sousedícím ÚK, KHK, Saskem a Dolnoslezským vojvodstvím - republikově významné specifické a hospodářsky slabé oblasti (hospodářsky a sociálně slabý periferní Frýdlantský výběžek, území bývalého vojenského újezdu Ralsko, území po bývalé těžbě uranu v okolí Stráže pod Ralskem, území významných přírodních hodnot s významnými antropogenními tlaky (cestovní ruch, bydlení) Krkonoše, Jizerské hory - velké a zvyšující se rozdíly rozvojových předpokladů center osídlení a jejich spádových obvodů

3 STRUKTURA OSÍDLLENÍ

POZITIVA	NEGATIVA
- Liberecko-jablonecká aglomerace - Vyšší a střední centra Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov 38 center osídlení - vysoký potenciál ostatních a sezónních uživatelů území - Šluknovský výběžek (ÚK) spádující na Českou Lípou	- slabší integrita území kraje (tendence Českolipska spádovat na Mladou Boleslav, spádování Jilemnicka na Vrchlabí, území kraje je historicky tvořeno z částí Severočeského a Východočeského kraje) - nízká míra dostupnosti krajského města z ORP Semily a Jilemnice - nízká sounáležitost obyvatel s územím v pohraničních oblastech dosídlených po II. světové válce obyvatelstvem z jiných částí Československa - velká hustota a počet malých venkovských obcí komplikujících budování a provozování dopravní a technické infrastruktury - vysoké zátěže území vlivem jednodenní návštěvnosti v některých částech LK

4 SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA	NEGATIVA
- růst počtu obyvatel v malých obcích (kromě ORP TAN, FRÝ, SEM) - příznivá věková struktura v celém kraji - nízký průměrný věk obyvatel - vysoká obytná atraktivita území v centrální a V části území - dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti v ORP TUR, ŽB, JBC - dobrá dostupnost center dojížděky - nadprůměrný počet soukromých podnikatelů (vyjma ORP ČL a FRÝ) - obnovená sklářská výroba na Novoborsku	- stagnace počtu obyvatel, - nevybavenost rychle se rozvíjejících obcí (školy, domovy pro seniory) - podprůměrná intenzita bytové výstavby v LK vůči průměru ČR a její pokles od roku 2007 (intenzita bytové výstavby je v posledních 10 letech v rámci LK vyšší v ORP TUR a na JV a JV od měst LBC a Jablonce n. N.) - nadměrná výstavba suburbanizačního charakteru (okolí Liberce a Jablonce n. N.) a v horských oblastech (nové objekty druhého bydlení, většinou apartmány – Harrachov, Rokytnice n. J., Bedřichov, Albrechtice v JH) - vysoké stáří domovního fondu v mezikrajském srovnání - vysoký podíl neobydlených bytů v JV části LK (ORP SEM, JIL, TAN) - dlouhodobá koncentrace nezaměstnanosti v ORP FRÝ - nedostatek technicky vzdělaných pracovníků pro dominantní zpracovatelský průmysl - malá oborová diverzifikace větších zaměstnavatelů (vysoká orientace na automobilový průmysl)

5 PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA	NEGATIVA
- největší podíl pokrytí území kraje velkoplošně zvláště chráněnými územími v ČR (KRNP + 5 CHKO) - vysoký počet maloplošně zvláště chráněných území - pestré a hodnotné krajinné a přírodní prostředí - vysoké hodnoty KES (mimo obcí zejména v ORP TUR) - pestrost krajinných typů, relativně zachovalý a atraktivní krajinný ráz - vysoké pokrytí území lesy v celém LK - vysoký stupeň přirozenosti lesních porostů v ORP ČL, v JH a Krkonoších - funkčních prvky ÚSES - malá fragmentace krajiny převážně na území velkoplošně chráněných území a v bývalém vojenském prostoru Ralsko	- přetížení a devastace některých chráněných území vysokou koncentrací návštěvníků (Krkonoše, JH, Český ráj) - místně velká rozloha neobhospodařovaných zemědělských půd, nedostatečná péče a údržba krajiny - rozvoj nešetrných antropogenních aktivit v chráněných územích - pokračující fragmentace krajiny nepřirodními prvky (dopravní a technická infrastruktura) - hrozící otevření nových dobývacích prostorů, které jsou ve střetu s ochranou přírody a krajiny - hrozící narušení krajinného rázu nevhodnými stavebními zásahy

6 VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA	NEGATIVA
- dostatečné a kvalitní zásoby vodních zdrojů (CHOPAV Jizerské hory, Krkonoše, Severočeská křída pokrývají 66 % území LK) - vysoké srážkové úhrny (zejména v oblasti Jizerských hor a Krkonoš) - existence vodních nádrží pro zásobu pitné vody - výskyt přírodních minerálních vod a pramenů - možnost realizace opatření vedoucí k zvyšování zachytu vod v krajině - ložiska uranu obsahující cca 99,2 % zásob ČR na V ORP ČL a částečně zasahující na Z ORP LBC) - ložiska sklářských a slévárenských písků - dostatečné zásoby stavebních surovin - geologicky stabilní území - příležitost ke znovuotevření těžby uranu přijatelnou technologií - geologické a geomorfologické jevy a fenomény v území - přírodní léčivé zdroje + minerální vody	- nepřipravenost území na srážkové extrémy - snížování retenční schopnosti volné i zastavěné krajiny - dopady globálních změn klimatu projevující se ve střední Evropě zvětšováním extremit počasí (záplavy, sucho apod.) - negativní dopad rozšíření a prohloubení těžby hnědého uhlí v polském dolu Turów na hydrogeologickou situaci Frýdlantska a okolí Hrádku n. N. - ohrožení zásob podzemních vod v CHOPAV vlivem pomalého a nedostatečného řešení následků chemické těžby uranu (zejm. Stráž p. R., Mimoň, Ralsko) - nedotěžení či nemožnost těžení některých surovin - chybí zásoby významných rud - vysoké množství poddolovaných území - postupné snižování zásob nerostného bohatství pro budoucí generace vlivem nešetrného hospodaření s ním

7 KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA	NEGATIVA
- trend snižujícího se počtu obcí s OZKO - spalovna odpadu v Liberci s využitím pro produkci tepla - vysoký podíl vytříděného odpadu - existence a využívání OZE - ČOV - relativně nezatížené životní prostředí i v jádrovém území kraje - možnost zlepšení jakosti vod díky výstavbě ČOV v menších obcích	- specifické SEZ po těžbě uranu na SV ORP ČL (Stráž p. R., Hamr n. J., Ralsko) v CHOPAV Severočeská křída - nadměrná hluková zátěž v okolí hlavních silničních tahů - rizikové prvky (As, Cd, Be, Pb) v půdě v oblasti JH - vysoká míra radonového rizika na žulovém podloží v JH - historicky dlouhodobé specifické znečištění těžkými kovy (Desná, Lučany n. N.) - existence SEZ na celém území kraje - pokračující odklon od vytápění plynem a návrat k fosilním palivům - pokračující nárůst zátěže ŽP dopravou (nárůst individuální dopravy, nová dopravní infrastruktura) - případné otevření nových dobývacích prostorů - imisi ohrožení lesních porostů v JH z polských elektráren (Turów) - zhoršení přírodního prostředí vysokou koncentrací návštěvníků sportovně rekreačních areálů

8 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA	NEGATIVA
- vysoký podíl ZPF I. a II. tř. na Turnovsku - vysoký KES (kromě části ORP TUR) - rozsáhlé, přírodě blízké zalesněné ekologicky stabilní oblasti (Krkonoše, Jizerské hory, Ralsko, Ještědský hřbet) - podíl lesů na celkové výměře kraje nejvyšší v ČR – především oblast JH a Krkonoš, JV a V ORP ČL a ORP NB - vysoký podíl lesů ve vlastnictví státu umožňující vysoký standard odborné péče, dokončená privatizace lesní půdy	- malý podíl kvalitních půd pro zemědělství (třída I. a II.) ve srovnání s ostatními kraji (především oblast Jizerských hor a Krkonoš) - vysoký podíl území s méně příznivými podmínkami pro zemědělské hospodaření, vysoký podíl ladem ležící a nevyužívané půdy - absence údržby melioračních systémů - značně pozměněná druhová i věková struktura lesních porostů s vlivem na jejich autoregulační schopnosti a ekologickou stabilitu - neefektivní zástavba cenných pozemků v ROB – roztahování sídel - pokles zemědělské výroby vedoucí k devastaci krajiny - pokračující zábor ZPF, PUPFL

9 OBČANSKÁ VYBAVENOST VČ. JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA	NEGATIVA
- Technická univerzita v Liberci - inovační výzkum při Technické univerzitě v Liberci - dlouhodobý mírný nárůst počtu MŠ (ačkoliv kapacita stále nedostačuje) - vysoký podíl VŠ vzdělaných obyvatel v ORP LBC, JBC a TUR - specifická specializace některých středních a vyšších odborných škol (např. sklářské školství) - dobrá dostupnost vzdělávání - široká nabídka studijních oborů - dobrá úroveň zdravotní péče - Lázně Libverda (v JV části hospodářsky slabého Frýdlantského výběžku) a Lázně Kunratice jako lázeňské léčebny - specializovaná a superspecializovaná pracoviště Krajské nemocnice v LBC a specializované pracoviště ve Vysokém n. J. - trvalý úbytek lůžek v nemocnicích – od r. 2020 stagnace - přírodní léčivé zdroje a zdroje přírodních minerálních vod - heliport v areálu Krajské nemocnice v LBC - Hospic sv. Zdislavy v LBC - ustálený počet lůžek v domovech pro seniory - velká pestrost poskytovatelů sociálních služeb - elektronický Katalog sociálních služeb Libereckého kraje - velká koncentrace památkově chráněných území v ORP ČL, LBC, NB - památky UNESCO – Jizerskohorské bučiny - množství technických památek a památek industriální architektury - velké množství památkových objektů nadregionálního významu – např. NKP Ještěd (ORP LBC), Sychrov a Trosky (ORP TUR), Lemberk, Frýdlant, Bezděz, Zákupy - výskyt nalezišť historického osídlení na území kraje (Příšovice) - Krajská vědecká knihovna Liberec - Oblastní galerie v Liberci - zoologická a botanická zahrada v LBC - kvalitní divadla nadregionálního významu - památkové zóny a rezervace - zachovalé regiony lidové architektury – hrázděné domy - rozsáhlá síť rozhleden (především Jizerské hory) - výborné podmínky pro zimní i letní sporty – v Krkonoších, Jizerských horách (obojí nadregionální význam) a Lužických horách - hustá síť dobře značených turistických a cykloturistických tras, cyklotras a cyklostezek a upravované lyžařské terény	- nevhodná oborová struktura absolventů s obtížným uplatněním na trhu práce – nedostatek absolventů s technickým zaměřením, které by odpovídalo vysoké orientaci kraje na zpracovatelský průmysl - nižší podíl VŠ vzdělaných v mezikrajském srovnání, v rámci LK zejména v ORP FRÝ a ČL - vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním – V a Z ORP ČL, ORP FRÝ - absence ZŠ především v menších obcích v ORP TUR a ŽB, na JZ ORP ČL, SV ORP NB, J ORP LBC, S ORP SEM, J ORP JIL - nedostatečná kapacita MŠ - celkové podfinancování školství - vysoká administrativní zátěžnost školských pracovníků - nedostatečně podporovány periferní oblasti LK - nedostatek zubních lékařů - absence praktických lékařů na periferiích - snížující se počet praktických lékařů pro děti a dorost – v posledních 4 letech stagnace - nízký počet odborných léčebných ústavů (především LDN) - sociálně vyloučené lokality (pásky obcí Cvikov – Nový Bor – Česká Lípa – Mimoň – Ralsko a Stráž p. R.; ORP FRÝ – Hrádek n. N. – LBC – JBC – Tanvald; také ve městech Železný Brod a Semily). ORP ČL s nejvyšší koncentrací obyvatel v SVL - v ORP ŽB absence domova pro seniory - špatný technický stav některých historických objektů a staveb a nedostatečná údržba části památkového fondu - koncentrace sportovních rekreačních areálů pouze v ORP JBC, LB, TAN - nízké využití sportovišť nadmístního významu (rekreační a sportovní areál Vesec, sportovní areál Ještěd, skokanský areál v Harrachově)

10 DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČ. JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA	NEGATIVA
- silniční napojení Liberce, Jablonce nad Nisou a Turnova na Mladou Boleslav a Prahu - vysoká hustota železniční a silniční sítě (mimo okolí Ralska, východu ORP Frýdlant a ORP Semily) - hustá síť nemotorové dopravy pro cestovní ruch - integrováný dopravní systém LK (IDOL) - racionalizované železniční tratě sloužící pro veřejnou dopravu - významné záměry rozvoje DI (např. kapacitní silnice S5 (I/35) Jičín – Úlibice, dostavba silnice B178 v Sasku pospojují LK s dálnicí A4 Vratislav (PL) – Drážďany (SRN), modernizace železnice Liberec – Praha)	- nedostatečné napojení Liberce na páteří železniční síť (důležité zejména spojení Liberec – Praha) - nedostatečné silniční napojení na okolní regiony KHK a ÚK - omezený provoz Letiště Liberec - nedostatečné napojení některých oblastí LK na silniční síť (ORP Semily, Krkonoše, ORP Frýdlant) - nevyhovující stav železnice
- soběstačnost LK z hlediska zásobování pitnou vodou a dostatečné zásoby vod - relativně vyhovující přenosová a distribuční soustava pro zásobování elektřinou (transformovny Babylon, Bezděčín) - dostatečné pokrytí území kraje VTL a STL plynovody - rostoucí podíl tříděného odpadu, spalovna odpadu Liberec - existence a možnost napojení na SCZT: Česká Lípa, Semily, Turnov, Tanvald, Liberec, Frýdlant, Nový Bor, Jablonec nad Nisou, Jilemnice, Desná, Cvikov, Mimoň, Nové Město pod Smrkem, Hodkovice nad Mohelkou, Jablonné v Podještědí, Kamenický Šenov - významný televizní a radiový vysílač Liberec – Ještěd - rozvoj OZE (FVE a VVE)	- malá energetická soběstačnost LK - ohrožení zásobování pitnou vodou v důsledku těžby hnědého uhlí v dolu Turów na Frýdlantsku a Hrádecku - značné stáří rozvodných vodovodních sítí - hrozby odpojování a úpadku SCZT - skládkování jako převažující systém odstraňování odpadů

11 EKONOMICKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA	NEGATIVA
- vysoká úroveň ekonomické aktivity podniků a intenzita podnikatelské aktivity zejména v oblasti cestovního ruchu v pásu Bedřichov – Albrechtice v JH – Harrachov – Benecko - silný zpracovatelský průmysl - funkční průmyslové a obchodní zóny v Liberci, Jablonci n. N., Turnově, České Lípě, Hrádku n. N., - vysoká intenzita hromadné rekreace v ORP TAN, JIL, JBC - přírodní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu a rekreace na značné části území kraje - vysoká lesnatost a zastoupení hospodářských lesů (ORP ČL, JBC, LBC, TAN) - výhradní ložiska uranových rud celostátního významu (ORP ČL: Ralsko, Mimoň, Pertoltice p. R., Noviny p. R., Stráž p. R. Hamr n. J.; ORP LBC: Janův Důl, Osečná, Křižany, Český Dub) - dobré silniční napojení na Prahu (zejm. ORP LBC, JBC a TUR) - příznivé přírodní podmínky - vysoký podíl ZPF I. a II. tř. v ORP TUR a LBC - textilní a sklářské know-how - relativně kvalifikovaná pracovní síla - kvalita služeb srovnatelná s úrovní v jiných krajích - vysoká míra podnikatelské aktivity a rozšiřující se nabídka služeb 126 obcí (58 % LK) s nulovou zadlužeností – zejména menší obce v LK	- území hospodářsky slabých oblastí na Frýdlantsku, Semilsku, Českodubsku, Západním Českolipsku a v Mařenicích a Krompachu (Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027) - nízká intenzita podnikatelské aktivity v ORP ČL a FRÝ - nadměrná koncentrace ekonomických aktivit v oblasti LBC – JBC – TUR a oslabené periferní oblasti - vysoký podíl chráněných území přírody (ochrana blokuje hospodářský rozvoj) - silné jednostranné zaměření na automobilový průmysl a sklárství - vysoký podíl obyvatel zaměstnaných v průmyslu (nejvyšší v mezikrajském srovnání) a naopak nejnižší podíl zaměstnaných v terciéru a kvartéru - nízký HDP na obyvatele ve srovnání s ostatními kraji - velké množství pozemků v oblastech méně příznivých pro zemědělské hospodaření - přetížení hlavních středisek CR - velké množství nevyužívaných a zdevastovaných staveb, areálů, pozemků (brownfields) často postižených starou ekologickou zátěží - neadekvátní kvalita základních služeb a turistické infrastruktury - nedostatek finančních zdrojů na rozvojové projekty - nízký daňový příjem na osobu zejména v malých obcích

12 REKREACE A CESTOVNÍ RUCH

POZITIVA	NEGATIVA
- Jizerské hory jako letní i zimní sportovní areál pro obyvatele LBC a JBC (více než polovina obyvatel LK) - hustá síť dobře značených turistických a cykloturistických tras, cyklotras a cyklostezek a upravované lyžařské terény - lázeňská místa - četnost vodních nádrží využitelných pro rekreaci - tradiční místa konání nadnárodních a republikově významných sportovních akcí (např. Jizerská 50) - republikově významný Singltrek pod Smrkem - turistické propojení příhraničních oblastí s Německem a Polskem - množství technických památek a památek industriální architektury - velké množství památkových objektů nadregionálního významu – např. NKP Ještěd (ORP LBC), Sychrov a Trosky (ORP TUR), Lemberk, Frýdlant, Bezděz, Zákupy	- koncentrace sportovních rekreačních areálů pouze v ORP JBC, LB, TAN - nízké využití sportovišť nadmístního významu (rekreační a sportovní areál Vesec, sportovní areál Ještěd, skokanský areál v Harrachově) - zahlcenost tradičních horských středisek (Bedřichov, Harrachov, Rokytnice n. J.) - špatný technický stav některých historických objektů a staveb a nedostatečná údržba části památkového fondu

13 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA	NEGATIVA
- funkční spolupráce složek Integrovaného záchranného systému LK - existující přeshraniční spolupráce složek IZS na bázi Euroregionu Nisa-Nysa-Neisse; spolupráce v oblasti protipovodňové prevence aj. - malý výskyt objektů nebo zařízení zařazených do skupiny A nebo B s umístěnými nebezpečnými látkami - existence vodních nádrží zmírňujících následky povodní - realizace opatření vedoucí k zvyšování zachytu vod v krajině a další preventivní opatření vedoucí ke snižování povodňových stavů i v územích ZCHÚ) - postupná realizace komplexních řešení a přírodě blízkých protipovodňových opatření	- zastavěná území a zastavitelné plochy vymezené v záplavových územích Q100 a v oblastech s významným povodňovým rizikem - zvýšené riziko v územích zvláštní povodně pod vodním dílem (mimo ORP FRÝ, JIL) - lokální rizika sesuvů půdy, propadu poddolovaných území; rizika polomů a lesních kalamit v důsledku povětrnostních vlivů (vichřice, sněhové bouře), zejména v exponovaných partiích pohraničních hor - přirozený půdní radon – radonové riziko ve V a S polovině LK - nevybuchlá munice v bývalém Voj. prostoru Ralsko - zvýšené riziko teroristických útoků v LBC v souvislosti s umístěním 31. brigády radiální, chemické a biologické ochrany v rámci NATO - obnovení muničního skladu Hajniště na vrchu Chlum (ORP FRÝ) - špatně vymezená záplavová území, stanovená tak, že neodpovídají skutečnosti při povodních (viz výsledky povodní 2010) - nepřipravenost území na srážkové extrémy - zatím nerealizovaná některá protipovodňová opatření např. na Jizeře, Ploučnici, Smědě a Lužické Nise - velké procento zástavby v záplavovém území a z toho vyplývající náročná protipovodňová opatření (Jizera – Turnov, Železný Brod, Semily; Ploučnice – Česká Lípa, Žandov; Liberec, Jablonec n. N. – Lužická Nisa, Frýdlantsko – Smědá)

VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ, VČ. JEJICH VZÁJEMNÝCH VAZEB A TRENDŮ VÝVOJE ÚZEMÍ

Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek LK pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost obyvatel území (dále jen vyhodnocení URÚ) proběhlo pomocí **krajského kvantitativního a kvalitativního vyhodnocení**. Stejně jako v předchozích ÚAP kraje byla **analýza provedena za území obcí**.

Metoda přímého převzetí vyhodnocení URÚ z ÚAPO do ÚAP LK 2025 je nevyhovující. Příčinou je především rozdílné vnímání určitých územních podmínek obcí z pohledu ORP a z pohledu celého kraje. Skutečnosti, které se z pohledu ORP jeví jako špatné podmínky, mohou být z pohledu kraje ve srovnání s územím dalších ORP vnímány jako dobré či naopak. Také metodika ORP je rozdílná a nemá tedy srovnatelné výsledky. Z tohoto důvodu bylo vyhodnocení URÚ zpracováno i na krajské úrovni, kde dochází k plošnému srovnání obcí na základě jedné metodiky (viz dále), tím se vyhodnocení stává objektivnějším. Některé ÚÚP však použily hodnocení KÚ LK a dosáhly tím stejných výsledků hodnocení.

Na základě veškerých výstupů byly identifikovány oblasti s celkově podprůměrnými podmínkami pro URÚ, kde jsou slabé podmínky ve všech třech pilířích URÚ, a oblasti s nevyváženými (disparitními) podmínkami pro URÚ. V těchto oblastech v praxi buď převažují podmínky pro hospodářský rozvoj a sociální soudržnost nad kvalitním životním prostředím (jádrové rozvojové oblasti) nebo naopak převažují územní podmínky pro kvalitní životní prostředí nad podmínkami pro hospodářský rozvoj a sociální soudržnost.

14 VYHODNOCENÍ INDIKÁTORŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Jak již bylo řečeno, vyhodnocení URÚ se provedlo i na krajské úrovni, kde byly srovnány obce na základě jednotné metodiky. Vyhodnocení URÚ na krajské úrovni bylo **provedeno na základě kvantitativního a kvalitativního vyhodnocení**.

Kvalitativní vyhodnocení spočívalo v tom, že v některých indikátorech se řešil výskyt či absence určitých skutečností. Kvantitativní vyhodnocení spočívalo ve vyhodnocení vybraných indikátorů URÚ za všechny obce LK. Pro vyhodnocení územních podmínek pro každý pilíř URÚ byly vybrány reprezentativní indikátory URÚ (viz tab. 1). Pro **hospodářský pilíř (HP)** bylo použito **8 indikátorů**, pro **sociální pilíř (SP)** bylo použito **6 indikátorů** a pro **environmentální pilíř (ŽP)** bylo použito také **6 indikátorů**. Více o jednotlivých indikátorech je v následujících kapitolách A, B a C, které se věnují všem třem pilířům postupně. U některých indikátorů je přímo v textu podkladový obrázek s dosaženými absolutními hodnotami. Pro každý indikátor je v příloze RURÚ hodnotící kartogram s bodovým ohodnocením indikátoru. Jednotlivé indikátory byly hodnoceny jak za obce, tak za ORP (až na výjimky, které jsou u indikátorů popsány). Hodnocení za jednotlivé ORP je v tabulce 24 v kap. 15.

Absolutní hodnoty indikátorů URÚ byly rozděleny zpravidla na kvantily, které v pěti třídách rozdělí území do stejné velkých souborů a území jsou tak srovnána mezi sebou. Vzniklých 5 intervalů (velmi špatné hodnoty, špatné hodnoty, neutrální (průměrné) hodnoty, dobré hodnoty, velmi dobré hodnoty) u každého indikátoru se následně převede na bodové ohodnocení (-2, -1, 0, +1, +2). Díky kvantilovému rozdělení připadne každé bodové hodnotě, pokud možno stejný počet obcí. Tedy průměrně je v každé kategorii 20 % obcí (takto přesné rozdělení samozřejmě není možné, ale statisticky vzato se jedná o stejně rozsáhlé množiny obcí, které padnou do jedné z pěti kategorií). Pak lze tedy říct, že máme srovnání, kde cca 40 % obcí je podprůměrných, 20 % průměrných a dalších 40 % nadprůměrných. Hodnoty indikátorů za jednotlivé obce jsou v tabulkové části příloh RURÚ.

Následně se sečte bodové ohodnocení všech indikátorů v každém pilíři URÚ a vznikne bodové ohodnocení územních podmínek všech obcí za jednotlivé pilíře URÚ. Při sčítání jednotlivých indikátorů mají všechny indikátory stejnou váhu. Bodové ohodnocení územních podmínek každého pilíře URÚ se převede do dvou kategorií dle požadavku metodiky MMR. Pokud vyšlo součtem číslo v záporných hodnotách, byl obci přiřazen mínus, pokud vyšlo číslo v kladných hodnotách nebo nula, byl obci přiřazen plus.

Výhodou vyhodnocení územních podmínek pro URÚ jednotnou metodikou je možnost zpracovat klasický výstup URÚ v podobě identifikace disparit mezi jednotlivými pilíři URÚ. Výsledkem jsou např. oblasti s převahou životního prostředí nad hospodářským rozvojem a sociální soudržností obyvatel. Kromě disparitních oblastí lze vymezit i oblasti, které sice z pohledu vyváženosti URÚ nemají problém, neboť podmínky pro všechny pilíře jsou relativně vyrovnané, ale problémem je, že tyto podmínky jsou pro všechny pilíře slabé. Tyto oblasti byly označeny jako oblasti podprůměrných podmínek pro URÚ.

Tab. 1 Indikátory pro tři pilíře URÚ

HP	SP	ŽP
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (A.1)	Vzdělanostní struktura (B.1)	Lesnatost (C.1)
Intenzita bytové výstavby (A.2)	Nezaměstnanost (B.2)	Plochy ochrany (C.2)
Ochrana půd I. a II. třídy ochrany (A.3)	Základní občanská vybavenost (B.3)	Koeficient ekologické stability (C.3)
Plochy průmyslové výroby (A.4)	Dostupnost centra vyjíždky (B.4)	Znečištění ovzduší (C.4)
Dostupnost silniční a železniční dopravy (A.5)	Věková struktura (B.5)	Zastavěné území (C.5)
Počet ekonomických subjektů (A.6)	Vývoj počtu obyvatel (B.6)	Negativně ovlivněné území (C.6)
Daňové příjmy (A.7)		
Zadluženost (A.8)		

Zdroj: ÚP KÚ LK

A PILÍŘ HOSPODÁŘSKÝ

LK v hospodářském rozvoji mírně zaostává, přičemž z hlediska územního vykazuje v hospodářské úrovni značné disparity. Zaostávají zejména oblasti Frýdlantsko, Novoborsko, Semilsko a Tanvaldsko. Slabá je také oblast Ralska a území na S od něj. Z územně plánovacího hlediska je žádoucí v hospodářsky slabších územích zajistit dostatečnou nabídku příslušných zastavitelných ploch (včetně zlepšení podmínek pro využití brownfields) a především kvalitní veřejnou infrastrukturu. Klíčové je dobré dopravní napojení pro zvýšení konkurenceschopnosti zaostávajících území vůči dopravně dobře dostupným jádrovým územím kraje.

Jednotlivé indikátory, jejich výpočet a jejich hodnocení jsou blíže popsány v podkapitolách A.1 – A.8. U každého indikátoru je krátce popsána metoda a vyhodnocení spolu s počtem obcí, které do jednotlivých kategorií spadají. Na konci celého vyhodnocení je bodové hodnocení za jednotlivé ORP pro srovnání.

A.1 EKONOMICKY AKTIVNÍ OBYVATELSTVO

Pro indikátor ekonomicky aktivní obyvatelstvo byla použita následující data:

- UAPK_007, aktualizace 2025_02 – ekonomická aktivita dle sektorů

Pro tento indikátor byly použity počty ekonomicky aktivních obyvatel (EAO; ze SLDB 2021) a počet obyvatel v dané obci ze SLDB 2021. Pro každou obec pak byl vypočten podíl EAO na počtu obyvatel. Ten se v jednotlivých obcích pohyboval v rozmezí od 38 do 62 %. Soubor hodnot u obcí byl rozdělen na kvantily viz tab. 2.

Tab. 2 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor EAO

bodová hodnota	podíl EAO na počtu obyvatel	počet obcí v kategorii
-2	37,72 – 49,00 %	42
-1	49,01 – 50,63 %	44
0	50,64 – 52,02 %	43
1	52,03 – 53,32 %	43
2	53,33 – 62,16 %	43

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: podíl EAO na počtu obyvatel [%] = počet ekonomicky aktivních obyvatel * 100 / počet obyvatel

Nejmenší podíl EAO za ORP mají ORP Tanvald 49 % a největší podíl EAO má ORP Liberec 53 %, průměrný podíl EAO je 51 %. ORP s velkým podílem EAO je ORP Liberec s krajským městem. Naopak nízké zastoupení EAO je v ORP Nový Bor, Frýdlant, Tanvald, Železný Brod a Semily.

Obec s nejvyšším podílem EAO je Svojkov s podílem 62 % na celkovém počtu obyvatel, nejnižší podíl mají Radimovice s 38 % EAO na počet obyvatel. Průměrný podíl EAO za všechny obce v LK je 51 % EAO na počtu obyvatel. Nejvíce obcí s bodovou hodnotou (2) se nachází v okolí Liberce, České Lípy Turnova. Oproti tomu nejvíce obcí s bodovou hodnotou -2 se nachází v periferních územích na JV a JZ ORP ČL, V ORP NB, SV ORP FRÝ, v několika obcích J od Jilemnice a v pásu Desná, Tanvald, Zlatá Olešnice, Jablonec nad Jizerou. Překvapivé je nižší zastoupení EAO ekonomická a 0 bodů ve významném centru Jablonec nad Nisou.

A.2 INTENZITA BYTOVÉ VÝSTAVBY

Pro indikátor intenzita bytové výstavby byla použita následující data:

- UAPK_001, aktualizace 10/2024 – vývoj počtu obyvatel
- UAPK_011, aktualizace 10/2024 – výstavba domů a bytů

Intenzita bytové výstavby byla počítána jako výstavba celkového počtu bytů za období 2013–2023 na 1 000 obyvatel středního stavu. Jako střední stav obyvatelstva byl vzat průměr počtu obyvatel z prvního a posledního roku sledovaného období (tedy počet obyvatel za rok 2013 a 2023). Použito bylo rozdělení na kvantily, viz tab. 3.

Tab. 3 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor intenzita bytové výstavby

bodová hodnota	intenzita bytové výstavby na 1 000 obyvatel středního stavu v letech 2013 - 2023	počet obcí v kategorii
-2	0 – 13,17 bytů	43
-1	13,18 – 21,92 bytů	43
0	21,93 – 33,40 bytů	43
1	33,41 – 46,95 bytů	43
2	46,96 – 342,43 bytů	43

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec:
$$\text{Intenzita bytové výstavby} = \frac{\sum \text{bytové výstavby 2013–2023}}{(\text{počet obyvatel 2013} + \text{počet obyvatel 2023}) / 2} * 1\,000$$

Při porovnání ORP je nejvyšší intenzita bytové výstavby v ORP TUR a překvapivě JIL, které vyzdvihuje větší počet menších obcí a měst. Nejhorší situace je v ORP SEM a ORP FRÝ. Snížená intenzita bytové výstavby může být obecně dána hlavně kvůli vysoké nezaměstnanosti, vysoké věkové struktuře a úbytku obyvatelstva, určitým způsobem se na tom může podílet i perifernost a neatraktivnost území pro trvalé bydlení.

V LK se nacházejí obce i s nulovou bytovou výstavbou za období 2013 – 2023. Jsou to obce Žďírec (ORP ČL), Chlum (ORP ČL), Vrchovany (ORP ČL) a Holenice (ORP TUR). Obce s nejnižší bytovou výstavbou se nacházejí na hranicích s Ústeckým krajem, a sousedními státy (Z a JZ ORP ČL, S a SV ORP FRÝ) a dále na území ORP SEM. Nízkou intenzitou výstavby mají také velká města a obce s rozšířenou působností (Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Semily, Železný Brod, Tanvald, Jilemnice), je to patrně způsobeno vysokou cenou a nedostatkem vhodných či volných pozemků pro bytovou výstavbu v centrech a levnějšími pozemky v okolních obcích, které mohou mít i atraktivnější prostředí, než je tomu ve velkých obcích. Toto přispívá k suburbanizaci, která se v LK projevuje v mírnější formě zejména v okolí Liberce a v okolí České Lípy.

Naopak nejvyšší intenzitu bytové výstavby za sledované období vykazují obce Vítkovice (ORP JIL) – 342 bytů na 1000 obyv., Bedřichov (ORP JBC) – 189 bytů na 1000 obyv., Radvanec (ORP NB) – 138 bytů na 1000 obyv., Vlastibořice (ORP TUR) – 137 bytů na 1000 obyv., Šimonovice (ORP LBC) – 130 bytů na 1000 obyv., Svojkov (ORP NB) – 120 bytů na 1000 obyv., Albrechtice v Jizerských horách (ORP TAN) – 105 bytů na 1000 obyv. a Loužnice (ORP ŽB) – 102 bytů na 1000 obyv. Obce s nejvyšší intenzitou bytové výstavby se nacházejí buď v zázemí větších měst (Česká Lípa, Liberec, Tanvald, Jablonec n. N.) a svůj podíl na intenzitě výstavby tak má suburbanizace, nebo se jedná o obce v Jizerských horách či v Krkonoších, kde probíhá vysoká až extrémní výstavba pro druhé (rekreační) bydlení. V řadě případů se jedná o výstavbu tzv. apartmánů, které vůbec nezapadají do tradiční horské zástavby.

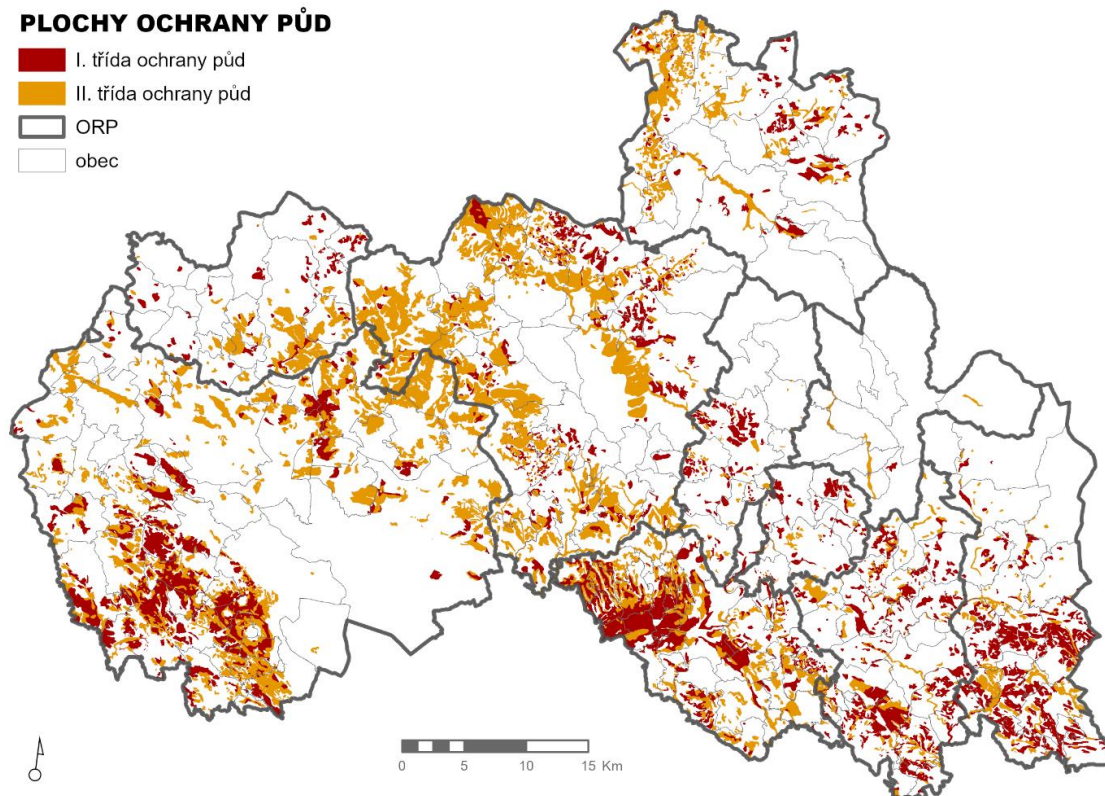
A.3 PLOCHY OCHRANY PŮD

Pro indikátor plochy ochrany půd byla použita následující data:

- UAPO_041, aktualizace 05/2021 – bonitované půdně ekologické jednotky
- UAPK_026a, aktualizace 05/2021 – podíl třídy ochrany půdy v obcích

PLOCHY OCHRANY PŮD

- I. třída ochrany půd
- II. třída ochrany půd
- ORP
- obec

Obr. 1 Plochy I. a II. třídy ochrany ZPF

Zdroj: GIS ÚP LK

Plochy ochrany půd byly počítány jako podíl plochy I. a II. třídy ochrany ZPF na celkové ploše obce. Půdy I. třídy ochrany jsou klasifikovány jako bonitně nejcennější půdy, půdy II. třídy ochrany pak jako půdy s nadprůměrnou produkční schopností. Rozdělení na kvantily viz tab. 4.

Tab. 4 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor plochy ochrany půd

bodová hodnota	plochy ochrany ZPF	počet obcí v kategorii
-2	0 – 4,66 %	43
-1	4,67 – 11,80 %	43
0	11,81 – 22,52 %	43
1	22,53 – 33,46 %	43
2	33,47 – 92,70 %	43

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: plochy ochrany ZPF [%] = (plocha I. a II. třídy ochrany / plocha obce) * 100

Nejmenší podíl I. a II. třídy ochrany půd je v oblastech s horšími klimatickými podmínkami a malou rozlohou ZPF. Obojí je většinou v horských oblastech, kde převažují lesy (PUPFL). Nejmenší plochy ochrany ZPF (i ZPF) jsou v Jizerských horách a Krkonoších. Méně ploch ochrany ZPF je v Lužických horách a na Ještědském hřbetu. Malou plochu ochrany půd má i oblast bývalého vojenského prostoru Ralsko, jehož území je vysoce zalesněné. V LK se nachází celkem 22 obcí, u nichž plochy ochrany půd nedosahují ani 1 % z celkové plochy území obce. Nejmenší plochy ochrany ZPF jsou v ORP Tanvald, kde plocha půd I. a II. třídy ochrany ZPF je 1 % z celkové plochy území ORP.

Naopak nejvyšší podíl ploch ochrany půd je v ORP Turnov, kde plochy ochrany půd zaujímají 35 % z celkové plochy území ORP. V obci Svijany se nachází nejvíce ploch ochrany ZPF, kde je 92,7 % území v I. a II. třídě ochrany ZPF. Nejvíce ploch I. a II. třídy ochrany půd je koncentrováno v okolí Turnova, J Semilska a Jilemnicka, JZ Českolipska, v oblasti Hrádecka a Podještědí viz obr. 1.

A.4 PLOCHY PRŮMYSLOVÉ VÝROBY

Pro indikátor plochy ochrany půd byla použita následující data:

- Databáze ZABAGED, aktualizace 2024 – areál účelové zástavby - průmysl
- Databáze ZABAGED, aktualizace 2024 – budova jednotlivá nebo blok budov - průmysl

Vzhledem k tomu, že některá ORP nespravují a nepředávají data ÚAP o využití území a příslušných plochách z územních plánů, tak byl tento indikátor trochu pozměněn a naplněn náhradními daty ze ZABAGED od ČÚZK. Plochy průmyslové výroby byly vygenerovány z polohopisu databáze ZABAGED od ČÚZK, odkud byly plochy průmyslové výroby vyselektovány dle atributů z areálu účelové zástavby a budov jednotlivých nebo bloku budov. Mezi plochy průmyslové výroby nebyly počítány plochy zemědělské výroby a plochy těžby. S pomocí analýzy GIS byly vypočteny plochy těchto výrobních ploch a následně byly vyděleny celkovou plochou obce (dle GIS).

Tab. 5 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor plochy průmyslové výroby

bodová hodnota	plochy výroby	počet obcí v kategorii
-2	bez průmyslu	105
-1	0,000001 – 0,050 ‰	28
0	0,051 – 0,110 ‰	27
1	0,111 – 0,320 ‰	27
2	0,321 – 1,382 ‰	28

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: plochy výroby (‰) = (plocha průmyslové výroby / plocha obce) * 1000

Nejvíce ploch průmyslové výroby se nachází v ORP JBC. Nadprůměrné zastoupení plochy průmyslové výroby je i v ORP NB, LBC, TUR, ŽB a TAN. Naopak nejmenší zastoupení ploch průmyslu je v ORP FRÝ.

Mezi obce s největším podílem ploch průmyslové výroby se řadí Jablonec nad Nisou (1,38 ‰), Modřišice (1,34 ‰), Maršovice (1,20 ‰) a Velké Hamry (1,01 ‰). Naopak na území 105 obcí (49 % obcí kraje) nejsou registrovány žádné plochy průmyslové výroby.

Obce s největším zastoupením plochy průmyslové výroby jsou koncentrovány do rozvojových oblastí. Jedná se o Liberecko – jabloneckou aglomeraci, Turnov a Českou Lípou s Novým Borem. Naopak nejmenší zastoupení mají obce s periferní polohou a obce s přísným režimem ochrany přírody a krajiny.

A.5 DOSTUPNOST SILNIČNÍ A ŽELEZNIČNÍ DOPRAVY

Pro indikátor dostupnost silnic a železničních zastávek byla použita následující data:

- UAPO_093a, aktualizace 1/2025 – silnice
- UAPO_094a, aktualizace 1/2024 – železnice
- UAPK_006, aktualizace 8/2024 – sídelní struktura
- UAPO_105a, aktualizace 2/2018 – železniční zastávky

Dostupnost silniční dopravy byla počítána nadstavbou Network Analyst v ArcGIS a byla vypočtena jako vzdálenost centra obce (jako centrum obce byla brána bodová vrstva z dat KÚ LK – sídelní struktura, kde jako centrum obce je bráno centrum největšího zastavěného území) po silnici ke křižovatce silnice s I. třídou či dálnicí II. třídy. Mezi silnice I. třídy jsou počítány i silnice pro motorová vozidla.

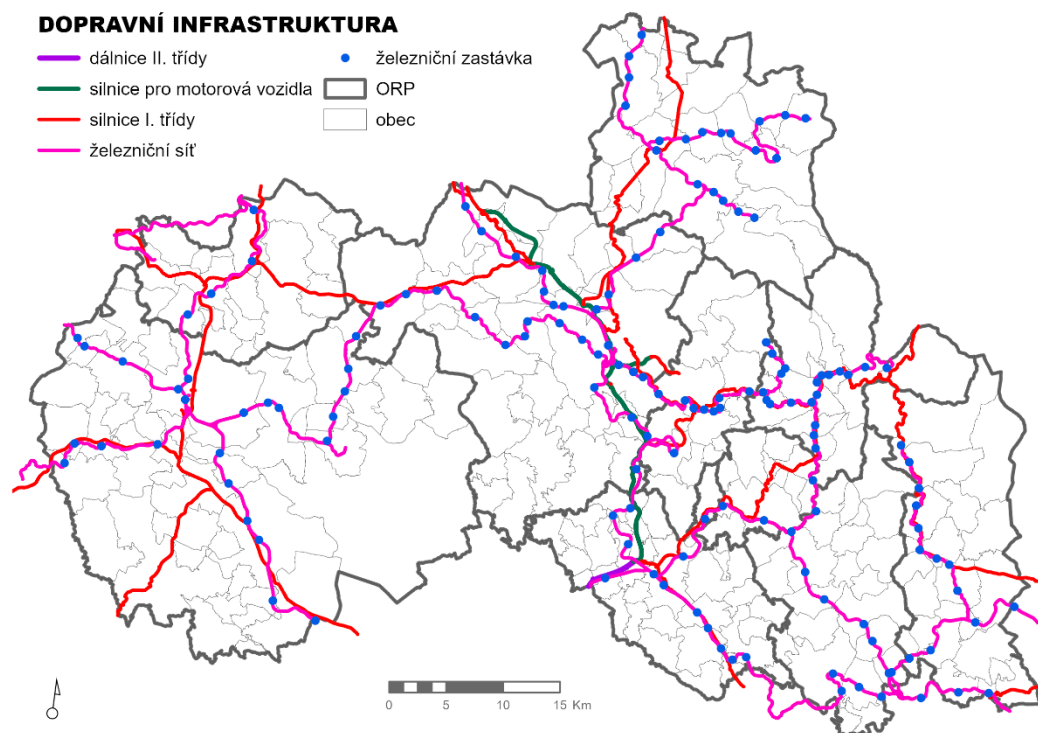
Dostupnost železniční dopravy byla počítána jako dostupnost železničních zastávek, u kterých bylo pouze identifikováno, zda v obci je či není železniční zastávka. Data obsahovala i dvě zastávky, jež leží mimo území LK, nicméně jak názvem, tak svou funkcí do LK patří – jednalo se o železniční zastávku Horní Branná (241 m za hranicí kraje, název zastávky Horní Branná) a Bezděz (291 m za hranicí kraje, název zastávky Bezděz).

Indikátor nebyl hodnocen za ORP, pouze za jednotlivé obce.

Tab. 6 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor dostupnost silnic a železnice

bodová hodnota	dostupnost silnice od centra obce	železniční zastávka v obci	počet obcí v kategorii
-2	10,1 – 18 km	nerozlišeno	27
-1	5,1 – 10,0 km	ne	37
0	5,1 – 10,0 km	ano	17
1	0 – 5,0 km	ne	71
2	0 – 5,0 km	ano	63

Zdroj: GIS ÚP LK; roztřídění do tříd 0–5 km, 5,1 – 10 km a 10,1 – 17 km není rozdělením na kvantily, jedná se pouze o expertní odhad, kdy do 5 km je vzdálenost vnímána jako „velmi blízko“, do 10 km „blízko“ atd.

Obr. 2 Silnice I. třídy, dálnice II. třídy a železnice v LK

Zdroj: GIS ÚP LK

Obce s nejhorší dostupností železnic jsou na Mimořsku a na JZ ORP Liberec. Silnice I. třídy a dálnice II. třídy jsou pak nejhůře dostupné obcím z ORP SEM a v ORP FRÝ viz obr. výše. Jedná se o území, kde by mělo územní plánování prioritně vytvářet územní podmínky pro rozvoj dopravní infrastruktury. Zlepšování dopravní dostupnosti v části Frýdlantského výběžku je i úkolem pro územní plánování uloženým PÚR ČR v republikové specifické oblasti SOB7 Krkonoše – Jizerské hory. Problémy s dopravní dostupností Ralska a okolí jsou dány bývalým využitím území jako Vojenský újezd Ralsko.

A.6 POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ

Pro počet ekonomických subjektů byla použita data za 12/2023 z ČSÚ. Indikátor byl počítán jako počet ekonomických subjektů za rok 2023 na 1 000 obyvatel za rok 2023 a poté bylo opět použito rozdělení na kvantily, viz tab. 7. Jedná se o oficiální registrované ekonomické subjekty.

Tab. 7 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor počet ekonomických subjektů

bodová hodnota	počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel	počet obcí v kategorii
-2	152 – 200,29	43
-1	200,30 – 223,10	43
0	223,11 – 243,80	43
1	243,81 – 269,46	43
2	269,47 - 450	43

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel = (počet ekonomických subjektů/počet obyvatel) * 1 000

Nejvyšší relativní počet ekonomických subjektů je v ORP LBC a ORP JIL. Obce s vysokými počty ekonomických subjektů se koncentrují v Jizerských horách a Krkonoších, kde jsou ekonomické subjekty vázané na cestovní ruch. Největší počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel je v Harrachově (ORP TAN) – 450, Bedřichově (ORP JBC) – 435, Vítkovicích (ORL JIL) – 427 a Pasekách nad Jizerou (ORP JIL) – 409.

Nejmenší počet ekonomických subjektů je v ORP ČL a ORP FRÝ. Negativní je nízký počet ekonomických subjektů v okresním městě Česká Lípa. Nejmenší počet registrovaných ekonomických subjektů na 1000 obyvatel je v Holanech (ORP ČL) – 152, Ralsku (ORP ČL) – 154, Ktové (ORP TUR) – 155, Svojkou (ORP JIL) – 157.

A.7 DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCE

Pro indikátor daňové příjmy obce byla použita následující data:

- UAPK_007a, aktualizace 2/2025 – veřejná ekonomika obcí

Daňové příjmy obcí jsou získávány centrálně z analytické části portálu Monitor (<https://monitor.statnipokladna.cz/analiza/>), kde jsou uvedeny různé finanční ukazatele obcí za několik posledních let. Daňové příjmy byly počítány jako celková suma daňového příjmu obcí z roku 2023 vydělená na počet obyvatel za 2023 a výsledné číselné hodnoty byly následně rozděleny na kvantily, viz tab. 8.

Tab. 8 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor daňové příjmy obce

bodová hodnota	daňová výtěžnost obcí na obyvatele	počet obcí v kategorii
-2	15 615,02 – 20 375,91 Kč	43
-1	20 375,92 – 21 613,59 Kč	43
0	21 613,60 – 23 279,06 Kč	43
1	23 279,07 – 25 341,50 Kč	43
2	25 341,51 – 47 402,11 Kč	43

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: daňová výtěžnost obce na obyvatele (Kč/obyv.) = daňové příjmy obce / počet obyvatel

Obce s nižšími a vyššími příjmy jsou poměrně rovnoměrně rozloženy po celém LK. Ve směru JZ – SV lze na území kraje identifikovat pás obcí s nejvyššími hodnotami. Z větších obcí (sídla ORP) má nejlepší daňové příjmy Liberec (25 926 Kč na obyvatele). Z větších obcí, které mají nejhorší hodnoty v tomto indikátoru, jsou Nový Bor (22 449 Kč) a Jablonec nad Nisou (22 887 Kč), což je překvapivé, neboť jako nedílná část jádrové aglomerace kraje by měl dosahovat velmi pozitivních hospodářských výsledků. Ostatní větší obce mají hodnoty nadprůměrné až velmi nadprůměrné. Z menších obcí mají dlouhodobě nejvyšší daňové příjmy obec Volfartice (47 402 Kč na obyvatele), oproti tomu má obec s nejnižšími daňovými příjmy jen 15 615 Kč, jedná se o Ktová.

ORP s nejvyššími daňovými příjmy je ORP LBC, které má 25 201 Kč na obyvatele a nejmenší příjmy z daní má ORP ŽB (22 236 Kč na obyv.). Druhé nejvyšší a nadprůměrné daňové příjmy na obyvatele má ORP ČL (25 440 Kč na obyvatele).

A.8 ZADLUŽENOST OBCE

Pro indikátor zadluženost obce byla použita následující data:

- UAPK_007a, aktualizace 2/2025 – veřejná ekonomika obcí

Data zadluženost obcí jsou získávány centrálně z analytické části portálu Monitor (<https://monitor.statnipokladna.cz/analiza/>). Rozdělení na kvantily narušují obce s nulovou zadlužeností, které byly zařazeny do třídy +2. Do třídy „+2“ bylo zařazeno celkem 126 obcí. Zadluženost obcí a ORP je počítána (relativizována) na obyvatele, tzn. počet obyvatel obce/ORP je dělen počtem obyvatel dané obce nebo ORP, viz tab. 9.

Tab. 9 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor zadluženost obce

bodová hodnota	zadluženost obcí na obyvatele	počet obcí v kategorii
-2	9500,1 – 109773,3 Kč	22
-1	3500,1 – 9500,0 Kč	23
0	150,1 – 3500,0 Kč	23
1	0,1 – 150,0 Kč	22
2	0 Kč	126

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: zadluženost na obyvatele (Kč/obyv.) = zadluženost obce / počet obyvatel

V LK má 126 obcí nulovou zadluženost, což je 59 % obcí z LK. Mezi nejzadluženější obce v kraji patří Paseky n. J. (109 773 Kč na obyv.), Skalice u České Lípy (40 670 Kč na obyv.), Mimoň (36 953 Kč na obyv.), Velký Valtinov (24 449 Kč na obyv.) a Hlávice (21 182 Kč na obyv.). Významné je i zadlužení krajského města Liberce 16 559 Kč na obyv.

Nejvíce zadluženým ORP je dlouhodobě ORP Liberec s dluhem 13 321 Kč na obyvatele. Celé ORP přitom zhoršuje zadluženost Liberce, který má sice největší příjem, ale také největší dluh. Kromě Liberce jsou zadluženy ještě obce na S ORP. Nejméně zadluženým ORP je ORP Železný Brod, kde zadluženo jen několik obcí a jejich zadlužení není významné. Celkový dluh ORP ŽB je jen 67 Kč na obyvatele.

B PILÍŘ SOUDRŽNOSTI SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých sídlech (vybraná kritéria dlouhodobého a krátkodobého vývoje) jsou základním ukazatelem odražejícím soudržnost obyvatel území. Obce s poklesem počtu obyvatel jsou většinou postiženy i stárnutím obyvatel, poklesem podílu dětí a mladých rodin, narušením přirozené sociální soudržnosti obyvatel, funkčností obce (zánik základní školy a jiné základní občanské vybavenosti). V extrémních případech hrozí vylidnění obce spojené s postupným zánikem trvalého bydlení. Na druhé straně nadměrný neřízený růst počtu obyvatel v obci vede k růstu nároků na základní vybavenost, výraznějším konfliktům se stávajícím původním obyvatelstvem, popř. negativním dopadům na sociální soudržnost obyvatel.

Klasické suburbánní obce s extrémním růstem počtu obyvatel (okolí Prahy, částečně Brna, Hradce Králové) se v LK vyskytují jen omezeně v zázemí Liberce (např. Šimonovice, Dlouhý Most a další). Převažují spíše příměstské obce s výrazným růstem počtu obyvatel souvisejícím spíše s rozvojem druhého bydlení (rekreačních funkcí), pro které je charakteristický výrazný sezónní růst počtu přítomných obyvatel (např. Slunečná), nikoliv extrémní růst trvale bydlících obyvatel.

Vývoj počtu obyvatel na území LK jako celku je v současnosti příznivý. Horší situace je na úrovni některých ORP (TAN, NB, JIL). Ve výhledu je nutno předpokládat zhoršování věkové struktury obyvatel zejména s dopady do sociálně zdravotního systému (komunitního plánování). Situace je výrazně diferencovaná na úrovni jednotlivých obcí. Zatímco kladný vývoj v suburbanizačních prstencích měst přináší komplikace z většího růstu počtu obyvatel v oblasti základní vybavenosti i soudržnosti obyvatel území, u malé části obcí pokračují významné úbytky počtu obyvatel. Obecně se demografické problémy budou stupňovat a stále větší pozitivní i negativní roli bude hrát migrace. Stárnutí obyvatel se v územním detailu může negativně projevovat i na velkých sídlišťích měst, která vykazují v naprosté většině pokles počtu obyvatel.

B.1 VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA

Pro indikátor vzdělanostní struktura byla použita následující data:

- UAPK_004a, aktualizace 8/2023 (data ze SLDB 2021) – podíl osob s vysokoškolským vzděláním

Ukazatel vzdělanostní struktura byl počítán ze SLDB za rok 2021. Indikátor byl vypočten jako podíl vysokoškolsky (VŠ) vzdělaných obyvatel na celkovém počtu obyvatel nad 15 let. Rozdělení je opět na kvantily viz tab. 10.

Tab. 10 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor vzdělanostní struktura

bodová hodnota	podíl VŠ vzdělaných obyvatel na obyvatelích nad 15 let	počet obcí v kategorii
-2	2,16 – 5,79 %	43
-1	5,80 – 8,00 %	43
0	8,01 – 9,71 %	43
1	9,72 – 11,89 %	43
2	11,90 – 21,79 %	43

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel na obyvatelích nad 15 let [%] = (počet vysokoškolsky vzdělaných/počet obyvatel nad 15 let) * 100

Největší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je v ORP LBC (14,35 %), v ORP TUR (12,25 %) a v ORP JBC (12,23 %). Nejmenší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je v ORP FRÝ (5,64 %). Podprůměrný podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je v ORP ČL (7,74 %) a ORP TAN (7,29 %).

Z hlediska obcí se vysokoškolsky vzdělaní obyvatelé koncentrují v atraktivních jádrových územích kraje jako je Liberecko – jablonecká aglomerace a okolí Turnova. Největší podíl vysokoškoláků je v Bedřichově (21,79 %), Šimonovicích (20,37%), Slunečné (20,14%), Blatcích (18,84%) a Kryštofově Údolí (18,3 %). Jedná se o atraktivní území pro bydlení v zázemí velkých měst.

Nejmenší podíl vysokoškoláků je naopak v Pertolticích pod Ralskem (2,16 %), Kunraticích (2,19 %), Dětrichovu (3,02 %), Tachově (3,03 %) a Habartících (3,05 %). Obecně se jedná o periferní území Frýdlantského výběžku a území okresu Česká Lípa zahrnující i bývalý vojenský prostor Ralsko a území po těžbě uranu.

B.2 NEZAMĚŠTNANOST

Nezaměstnanost byla spočítána jako podíl nezaměstnaných osob.

Pro indikátor nezaměstnanost byla použita následující data:

- UAPK_008, aktualizace 2/2025 (data za 12/2023) – podíl nezaměstnaných osob

Ukazatel nezaměstnanosti s názvem „podíl nezaměstnaných osob“ vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Rozdělení na kvantily viz tab. 11.

Tab. 11 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor nezaměstnanost

bodová hodnota	podíl nezaměstnaných osob	počet obcí v kategorii
-2	5,11 – 13,16 %	43
-1	3,74 – 5,10 %	43
0	2,99 – 3,73 %	43

1	2,11 – 2,98 %	43
2	0 – 2,10 %	43

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: podíl nezaměstnaných osob [%] = (počet osob ve věku 15–64 let/počet dosažitelných uchazečů) * 100

Nezaměstnanost měla obecně dlouhodobě až do roku 2020 klesající charakter. K tomuto trendu částečně přispíval i trend stále stoupající vzdělanosti obyvatelstva. Při porovnání s mapou vzdělanostní struktury, je nejvyšší vzdělanost v okolí Liberce, Jablonce n/N a Turnova a zároveň by v těchto oblastech měl být nejnížší podíl nezaměstnaných osob. Toto obecné pravidlo však v LK neplatí a některé oblasti se špatnou vzdělanostní strukturou (např. SV ORP Česká Lípa) dosahují velmi nízké nezaměstnanosti. Příčinou může být velký zaměstnavatel s nízkým nárokem na vzdělanost zaměstnanců. Naopak relativně vyšší nezaměstnanost má Jablonec nad Nisou a Turnov.

Z pohledu ORP byla k 12/2023 nejvyšší nezaměstnanost v ORP FRÝ (PNO 6,1 %) a ORP TAN (5,92 %). U těchto ORP jedná o dlouhodobý a víceméně neměnný stav. Naopak nejnížší podíl nezaměstnaných osob je v ORP TUR (3,08 %), ORP ČL (3,48 %) a ORP LBC (3,49 %).

Obce s vysokou nezaměstnaností se nacházejí v několika oblastech LK. Těmi oblastmi jsou Frýdlantský výběžek, J a hlavně JZ ORP ČL, ORP TAN a oblast Krkonoš. Nejvyšší nezaměstnanost byla k 12/2023 v obci Vrchovany (13,16 %), Luka (10,61 %), Bystrá nad Jizerou (9,21 %), Černousy (9,04 %) a Bulovka (8,7%). Naopak 8 obcí mělo podíl nezaměstnaných osob 0 %. Jednalo se o malé obce Čtverín, Žďárek, Lažany, Paceřice, Příšovice a Vlastibořice (z ORP TUR), Janovice v Podještědí (ORP LBC) a Velenice (ORP ČL).

B.3 ZÁKLADNÍ OBČANSKÁ VYBAVENOST

Jako základní občanská vybavenost byla počítána přítomnost či naopak absence některých základních služeb v obci. Jedná se o **mateřskou školu, základní školu, poštu** a praktického **lékaře**. U každé jednotlivé občanské vybavenosti se počítá, zda v obci služba je či není (tedy hodnota 1 či 0). Indikátor nebyl hodnocen za ORP, pouze za jednotlivé obce.

POŠTA Data o počtech byla převzata ze ZABAGED data 2024. Jako obce s poštou byly brány i obce s tzv. *Poštou Partner* a *Výdejním místem*. Obě tyto poštovní pobočky disponují menším rozsahem služeb, nicméně základní služby, jako je vyzvednutí a zaslání zásilky umožňují.

LÉKAŘI Data o lékařích byla převzata z databáze Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb, export k 3/2025). Jedná se o přítomnost samostatné ordinace všeobecného praktického lékaře nebo samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost.

MŠ Data o mateřských školách byla převzata z Rejstříku škol a školských zařízení, export 3/2025. Bylo počítáno, zda je v obci k dispozici školské zařízení nikoliv, zda zde sídlí právnická osoba.

ZŠ Data o základních školách byla převzata z Rejstříku škol a školských zařízení, export 3/2025. Bylo počítáno, zda je v obci k dispozici školské zařízení nikoliv, zda zde sídlí právnická osoba.

Poté se všechny přítomnosti a nepřítomnosti (1 či 0) občanské vybavenosti sečetly a rozřídily dle tabulky níže. Tento indikátor tedy není rozdělen na kvantily. *Příklad: obec má MŠ (1), nemá ZŠ (0), má poštu (1), má lékaře (1) = 1+0+1+1 = „3“ (počet služeb v obci) → obec je hodnocena bodovou hodnotou „1“ viz tab. 12.*

Tab. 12 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor základní občanská vybavenost

bodová hodnota	počet služeb dostupných v obci	počet obcí v kategorii
-2	0	64
-1	1	27
0	2	26
1	3	66
2	4	32

Zdroj: GIS ÚP LK

32 obcí (15 % obcí) má veškerou sledovanou občanskou vybavenost, naopak 64 obcí (30 % obcí) nemá ani jednu ze sledovaných položek občanské vybavenosti. Nejhorší jsou na tom z hlediska občanské vybavenosti dle předpokladů malé obce, a to rovnoměrně v celém LK. Ty ale obvykle využívají vybavenost okolních spádových obcí. Obcí s nejmenší uvedenou vybaveností se nachází více na J LK. U těchto obcí je v praxi důležité, zda mají zmiňovanou vybavenost snadno dostupnou ve svém spádovém centru.

B.4 DOSTUPNOST CENTRA DOJÍŽDKY

Za centra dojížděky a jejich spádové obvody (obce, které do nich spádují) byly využity centra osídlení a jejich spádové obvody vymezené v ZÚR LK (viz obr. 5). Spádové obvody 38 center osídlení byly v ZÚR LK vymezeny jako území s vnitřní sounáležitostí, s převažujícím nebo přirozeným spádem z příslušných obcí k centru osídlení za základními službami a vybaveností tak, aby byl respektován princip celistvosti území.

Pro indikátor dostupnost centra dojížděky byla použita následující data:

- UAPO_093a, aktualizace 3/2025 – silnice
- UAPK_006, aktualizace 8/2024 – sídelní struktura
- UAPO_105a, aktualizace 2/2018 – data o železničních zastávkách

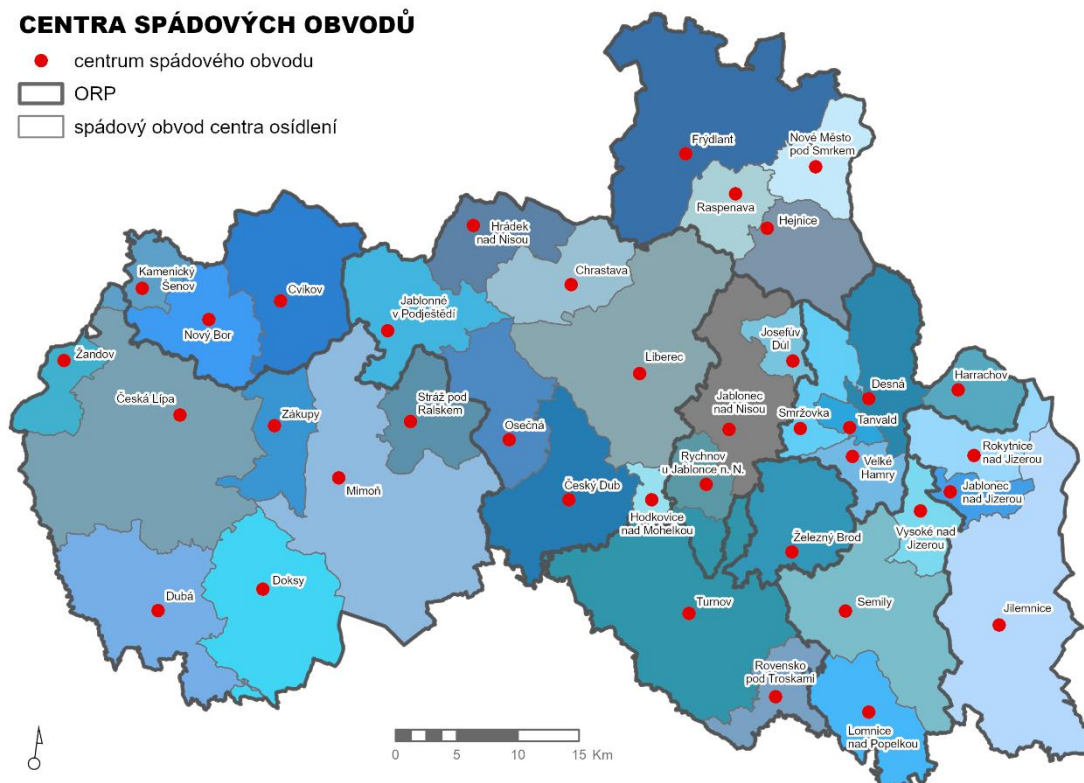
Tento indikátor není rozdělen na kvantily. Indikátor nebyl hodnocen za ORP, pouze za jednotlivé obce.

DOSTUPNOST CENTRA DOJÍŽDKY PO SILNICI

Dostupnost silnic byla počítána nadstavbou Network Analyst v ArcGIS a byla vypočtena jako vzdálenost centra obce (jako centrum obce byla brána bodová z dat KÚ LK – sídelní struktura, kde jako centrum obce je bráno centrum největšího zastavěného území) po silnici do centra dojíždky.

CENTRA SPÁDOVÝCH OBVODŮ

- centrum spádového obvodu
- ORP
- spádový obvod centra osídlení

Obr. 3 Centra dojíždky a jejich spádové oblasti

Zdroj: GIS ÚP LK

DOSTUPNOST CENTRA DOJÍŽDKY PO ŽELEZNICI

Dostupnost železnic byla počítána nadstavbou Network Analyst v ArcGIS a byla vypočtena jako vzdálenost železniční zastávky v obci (nebo železniční zastávky, která obec obsluhuje) na železniční zastávku v nejbližším centru dojíždky po železnici. Nebyly brány nejbližší zastávky v centru dojíždky, ale ty, které jsou nejbližší k jejich centrům (zpravidla k tzv. hlavním nádražím).

Některá centra osídlení (centra dojíždky) nejsou napojená na železniční síť, a tím neumožní i spádovým obcím v jejich oblasti, aby do nich mohly dojíždět po železnici, ačkoliv ve spádových obcích železnice může být (např. Svor má železnici, ale jeho centrum dojíždky Cvikov železnici nemá a dojížďka je tedy automaticky spočítána do jiného centra dojíždky. Expertně je třeba stanovit z jaké železniční stanice je či není konkrétní obec obsluhována, protože názvy železniční stanice jsou zavádějící a nemusí vždy korespondovat s územím, na kterém leží nebo které obsluhují.

V celkovém hodnocení indikátoru je u každé obce zohledněna vždy jen kratší vzdálenost z vypočítaných vzdáleností po silnici a vzdáleností po železnici (pokud byla železnice dostupná). Indikátor nebyl hodnocen dle kvantilového zastoupení obcí, ale expertně dle následujícího bodového hodnocení viz tab. 13.

Tab. 13 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor dostupnost center dojíždky

bodová hodnota	dostupnost centra dojíždky	počet obcí v kategorii
-2	15,01 a více km	1
-1	10,01 – 15,00 km	14
0	5,01 – 10,00 km	98
1	do 5 km	64
2	centrum dojíždky samotné (tedy 0 km)	38

Zdroj: GIS ÚP LK; rozřazení do tříd 0–5 km, 5,1 – 10 km a 10,1 a více km není rozdělením na kvantily, jedná se pouze o odhad, kdy do 5 km je vzdálenost subjektivně vnímána jako „velmi blízko“, do 10 km „blízko“

Spádové obce nejvzdálenější centru dojíždky jsou na Z ORP ČL, S ORP FRÝ, J a SV ORP JIL. Obcí s největší vzdáleností do centra dojíždky v LK jsou Blíževedly (15, 6 km). Lepší, ale stále podprůměrnou vzdálenost do centra osídlení má dalších 14 obcí hodnocených -1 bodem. Vzdálenost 12 – 15 km mají obce Levínská Olešnice, Čistá u Horek, Habartice, Jestřebí. Naopak nejmenší vzdálenost do centra osídlení má 38 center osídlení.

B.5 VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATELSTVA

Pro indikátor věková struktura obyvatelstva byla použita následující data:

- o UAPK_002a, aktualizace 10/2024 (data za 12/2023) – věková struktura

Indikátor je rozdělen na dvě hlediska:

- o podíl obyvatel v produktivním věku (**výpočet A**), kdy bylo použito kvantilové třídění na 3 třídy:
třída 1, nejméně produktivní obyvatelstvo, s podílem 51,95 – 61,99 %;
třída 2 s podílem 62,00 – 64,23 %;
třída 3 s podílem 64,24 – 76,89 %, viz tab. 14.
- o podíl obyvatel do 14 let (včetně) na obyvatelích nad 65 let (včetně) (**výpočet B**), při vyšším počtu obyvatel mladších 15 let bylo hodnocení vylepšeno o jeden bod (pouze pro třídu 1 nebyl tento ukazatel brán v potaz). Tento ukazatel je směrodatný pro rozřazení obcí do kategorií bodového hodnocení -1 a 0; respektive 1 a 2.
třída - pokud je podíl obyvatel nad 15 let menší než obyvatel nad 65 let (tedy hodnota výpočtu B je méně než 100 %), dostane obec horší hodnocení (znaménko minus),
třída + pokud je naopak více mladších než starších (tedy hodnota výpočtu B je větší nebo rovna 100 %), dostane obec lepší hodnocení (znaménko plus) viz tab. 14.

Tab. 14 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor věková struktura obyvatelstva

bodová hodnota	podíl obyvatel v produktivním věku na počtu všech obyvatel a podíl obyvatel do 15 let na obyvatelích nad 65 let	počet obcí v kategorii
-2	podíl produktivních obyvatel na všech obyvatelích je 51,95 – 61,99 % --- (třída 1)	72
-1	podíl produktivních obyvatel na všech obyvatelích je 62,00 – 64,23 % a zároveň zde převažuje počet obyvatel nad 65 nad obyvateli do 15 let --- (třída 2 a -)	63
0	podíl produktivních obyvatel na všech obyvatelích je 62,00 – 64,23 % a zároveň zde převažuje počet obyvatel do 15 let nad obyvateli nad 65 let --- (třída 2 a +)	9
1	podíl produktivních obyvatel na všech obyvatelích je 64,24 – 76,89 % a zároveň zde převažuje počet obyvatel nad 60 nad obyvateli do 15 let --- (třída 3 a -)	47
2	podíl produktivních obyvatel na všech obyvatelích je 64,24 – 76,89 % a zároveň zde převažuje počet obyvatel do 15 let nad obyvateli nad 65 let --- (třída 3 a +)	24

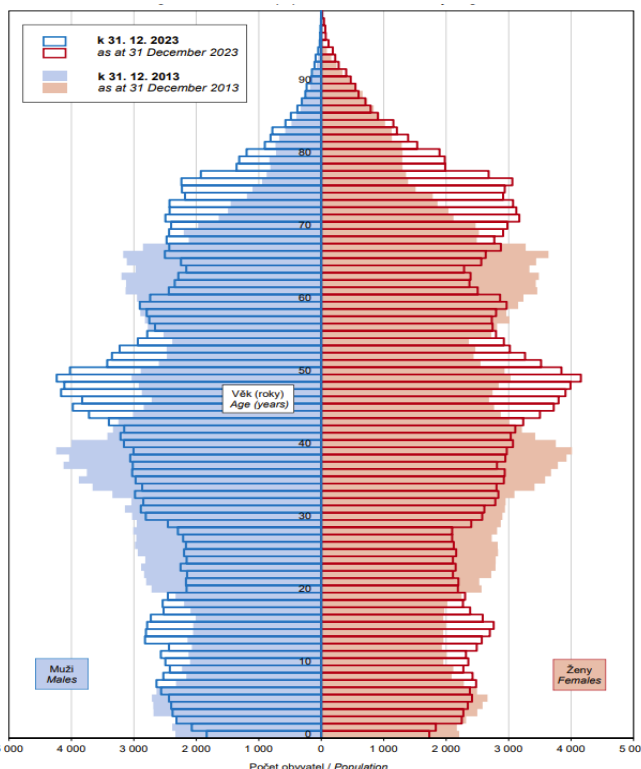
Zdroj: GIS ÚP LK; výpočet A: podíl produktivních obyvatel na všech obyvatelích [%] = (počet obyvatel 15–64/počet všech obyvatel) *100; výpočet B: podíl mladších 15 let na obyvatelích nad 65 let [%] = (počet obyvatel do 15 let/počet obyvatel nad 65 let) *100

Tato metodika vychází z věkové struktury obyvatelstva v ČR. Podíl obyvatel 15–64 let je zde největší. Proto se bere v potaz ukazatel podílu počtu obyvatel 15–64 na celkovém počtu obyvatel. Dále přírůstek obyvatel v kategorii do 15 let může ukazovat, že obyvatelé jsou v obci spokojeni a nestěhují se s potomstvem jinam.

Mezi ORP je dlouhodobě nejpříznivější věková struktura v ORP ČL (64,8 %), zde je také 9 obcí s nepříznivější věkovou strukturou (tedy náležících do třídy 3+). Obec s nejpříznivější věkovou strukturou jsou Pertoltice pod Ralskem v ORP ČL (podíl 70,3 % produktivních obyvatel na celkovém počtu obyvatel obce a podíl 80 obyvatel mladších 15 let ku 49 obyvatelům 65+). Dále se vysoce umístily obce Bohatice, Horní Libchava, Tachov, Šimonovice, Ralsko a Jeřmanice – všechny zmiňované obce mají podíl 68 % a více produktivních obyvatel na všech obyvatelích obce a zároveň vyšší počet obyvatel do 15 let než obyvatel 65+.

Nejméně příznivá věková struktura je v ORP JIL (61,9 %), SEM (61,2 %) a ORP ŽB (60,8 %). Za obce má pak nejmenší podíl obyvatel v produktivním věku obec Hlavič (51,95 %). Rovněž obce Krompach, Radčice, Roprachtice a Troskovice mají podíl obyvatel v produktivním věku pod 55 % a zároveň počet obyvatel starších 65 let převažuje nad obyvateli do 15 let.

Celková věková struktura obyvatel LK se nachází v grafu 1.

Graf 1 Věková skladba obyvatelstva za Liberecký kraj k 31. 12. 2023

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Libereckého kraje 2024

B.6 VÝVOJ POČTU OBYVATEL

Pro indikátor vývoj počtu obyvatel byla použita následující data:

- UAPK_001, aktualizace 10/2024 (data za 12/2023 a 12/2013) – vývoj počtu obyvatel

Pro ukazatel vývoje počtu obyvatel byla použita data za 12/2013 a 12/2023, tedy v desetiletém odstupu. Nárůst (či pokles) počtu obyvatel pak byl jednoduše počítán jako procento zvýšení počtu obyvatel v jednotlivých obcích za toto období, viz následující tabulce.

Tab. 15 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor vývoj počtu obyvatel

bodová hodnota	nárůst obyvatel mezi lety 2013 a 2023	počet obcí v kategorii
-2	-18,00 – -2,42 %	43
-1	-2,41 – +2,11 %	43
0	+2,12 – +6,05 %	43
1	+6,06 – +13,79 %	43
2	+13,80 – +59,52 %	43

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: $\% \text{ nárůst obyvatel mezi lety 2013 a 2023} = \frac{\text{počet obyv. 2023} - \text{poč. obyv. 2013}}{\text{počet obyvatel 2013} / 100}$

V LK počet obyvatel celkově mírně narůstá. Celkový přírůstek obyvatel kraje za sledované desetileté období činí 2,76 % (z 438 609 v roce 2013 na 450 728 v roce 2023).

Nadprůměrný přírůstek obyvatelstva byl ve sledovaném období v ORP LBC (+6,27 %). Mírný přírůstek obyvatel byl v ORP JBC (+5,16%), ORP TUR (+3,18%), ORP ČL (+1,16%). Populace v ORP ŽB prakticky stagnovala +0,33%. Ve všech ostatních ORP populace klesala. Největší úbytek byl zaznamenán v ORP TAN (-6,09%), ORP NB (-2,92%) a ORP JIL (-2,05%).

Nevyšší přírůstek obyvatelstva ve sledovaném období byl v obcích Radvanec (+59,52%), Šimonovice (+45,21%), Vlastibořice (+41,7%), Ktová (+39,22%), Proseč pod Ještědem (+37,61%), Jeřmanice (+ 36,38%) a Rádlo (+34,12%). Nejvíce přibývá obyvatel v okolních obcích velkých měst. Jsou to oblasti J, S a Z od aglomerace Liberec – Jablonec n. N. Jedná se o obce ovlivněné suburbanizací.

Na druhou stranu 62 obcí v LK mělo ve sledovaném období úbytek obyvatelstva. Nejhorší vývoj obyvatelstva je v obci Troskovice, kde ve sledovaném období došlo k úbytku -18 % obyvatelstva. Následovaly obce Vítkovice (-14,3%), Jiřetín pod Bukovou (-12,3%), Žďárec (-11,4%), Horka u Staré Paky (-10,5%) a Rokytnice nad Jizerou (-10,24%). K značně nadprůměrnému úbytku obyvatelstva došlo i ve velkých městech, které jsou centry ORP např. Tanvald (-8,6 %), Semily (-5,8 %), Nový Bor (-4,6 %), Železný Brod (-4,0 %). Největší koncentrace obcí s podstatným úbytkem obyvatel je v JZ Českolipsku a Krkonoších.

Indikátor vývoj počtu obyvatel víceméně koresponduje s indikátorem bytové výstavby. Je však patrná výjimka, která se týká Jizerských hor a zejména Krkonoš, kde počet obyvatel klesá, avšak probíhá zde nadprůměrná výstavba bytů, které však slouží pouze jako investice a druhé bydlení. Typickým příkladem tohoto nežádoucího jevu je Harrachov nebo Vítkovice.

C ENVIROMENTÁLNÍ PILÍŘ

LK je obecně kraj s velmi příznivými územními podmínkami pro životní prostředí. Pro vnitrokrasné srovnání však byla použita metodika kvantilového třídění, jako u ostatních pilířů, která objektivně rozděluje kraj do pěti tříd. Hodnoty identifikované v LK jako špatné proto mohou být z pohledu celé ČR velmi nadprůměrné.

Životní prostředí je v LK na velmi dobré, kvalitní úrovni, a to i vzhledem s porovnáním s ostatními kraji v rámci ČR. Liberecký kraj je specifický velkým zalesněním (44,5 %) území a velkým podílem území, které je chráněno z pohledu ochrany přírody a krajiny. LK má nadprůměrný koeficient ekologické stability a kvalita ovzduší je na dobré úrovni. Mezi specifické problémy LK patří kontaminace podzemních vod po těžbě uranu v bývalém vojenském újezdu Ralsko, zvýšené riziko ztráty vody na Frýdlantsku a Hrádecku po rozšíření těžby uhlí v polském dole Turów.

C.1 LESNATOST

Lesnatost byla počítána jako podíl plochy lesa na celkové výměře obce. Rozdělení obcí bylo provedeno na kvantily.

Data použitá pro výpočet:

- UAPO_037a, aktualizace 10/2023 – ochranné lesy, lesy zvláštního určení a hospodářské lesy (data k 31. 12. 2022)

Jak ukazuje následující tabulka, do bodové hodnoty -2 spadly i obce s lesnatostí do 21,15 %. V celorepublikovém srovnání by i tato hodnota lesnatosti obce velmi pravděpodobně patřila do vyšší bodové hodnoty, ovšem z hlediska vysoce zalesněného LK spadá v rámci kvantilového třídění do kategorie -2.

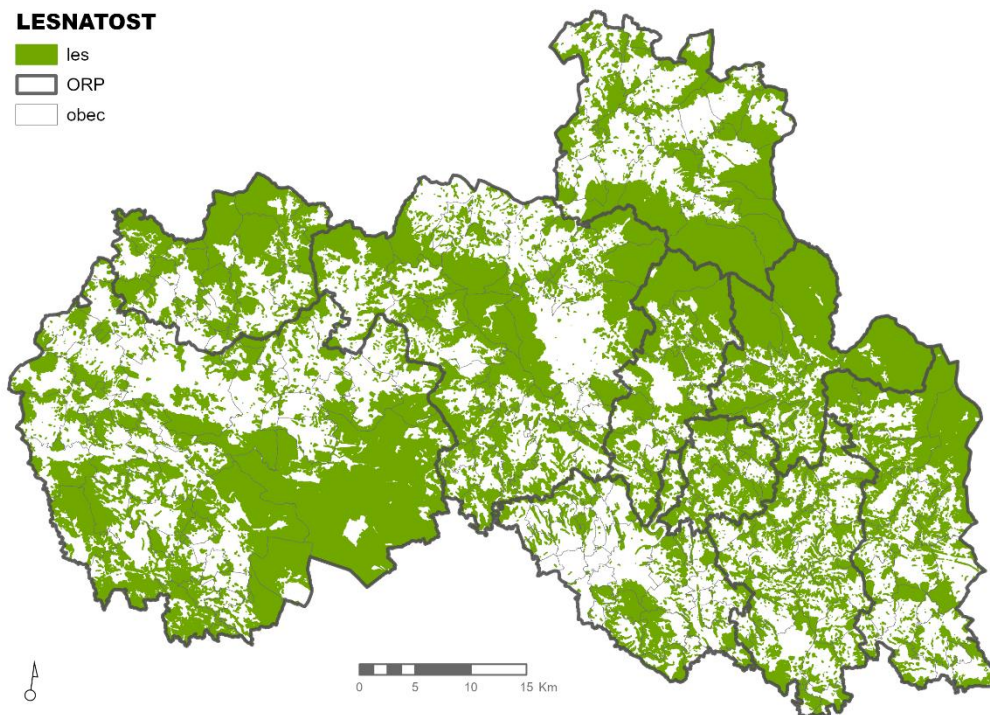
Tab. 16 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor lesnatost

bodová hodnota	podíl plochy lesa na celkové výměře obce	počet obcí v kategorii
-2	0,80 – 21,15 %	43
-1	21,16 – 29,33 %	43
0	29,34 – 36,68 %	43
1	36,69 – 49,59 %	43
2	49,60 – 91,29 %	43

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: podíl plochy lesa na celkové výměře obce (%) = (plocha lesa v obci / rozloha obce) * 100

LESNATOST

- les
- ORP
- obec

Obr. 4 Lesy v LK

Zdroj: GIS ÚP LK

Obce s největším podílem lesů se nachází zejména v horských oblastech Jizerských hor (ø cca 72 %) a Krkonoš (ø cca 71 %), dále pak v Lužických horách (ø cca 63 %) a na Ještědsko-kozákovském hřbetu (ø cca 60 %). Vysokou lesnatostí ø cca 69 % vyniká také Ralsko – bývalý vojenský újezd. Nejvyšší lesnatost s pokryvem lesa 72,2 % má ORP TAN. Nad 50 % pokryvu lesem mají ještě ORP JBC (53,2 %) a NB (51,2 %). Naopak nejnižší lesnatost má území v ORP TUR (25,5 %) a SEM (29 %) viz obr. 7, které naopak mají vysoké zastoupení zemědělského půdního fondu.

Nejvíce zalesněnou obcí je Harrachov, jehož lesní pokryv zaujímá téměř 91,3 % plochy území obce, naopak obcí s nejmenším lesním pokryvem jsou Příšovice, které mají lesní pokryv pouze na 0,8 % plochy území obce.

C.2 PLOCHY OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY

Nejdříve byla vypočtena rozloha ploch ochrany přírody a krajiny. Následně byl vypočten podíl ploch ochrany přírody a krajiny na ploše obce. Rozdělení na kvantily viz následující tab. 17.

Plochy ochrany přírody a krajiny v sobě zahrnují tato data:

- UAPO_021, aktualizace 2/2024 – nadregionální a regionální biocentrum
- UAPO_025a, aktualizace 2/2022 – národní park včetně OP, chráněná krajinná oblast
- UAPO_027a, aktualizace 7/2023 – národní přírodní rezervace včetně OP, přírodní rezervace včetně OP, národní přírodní památka včetně OP, přírodní památka včetně OP
- UAPO_030, aktualizace 5/2012 – přírodní park včetně OP
- UAPO_034, aktualizace 2/2025 – NATURA 2000 – evropsky významná lokalita
- UAPO_035, aktualizace 4/2016 – NATURA 2000 – ptačí oblast

Tab. 17 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor plochy ochrany

bodová hodnota	podíl ploch ochrany přírody a krajiny na celkové výměře obce	počet obcí v kategorii
-2	0 – 0,99 %	43
-1	1,00 – 9,28 %	43
0	9,29 – 31,15 %	43
1	31,16 – 87,62 %	43
2	87,63 – 100 %	43

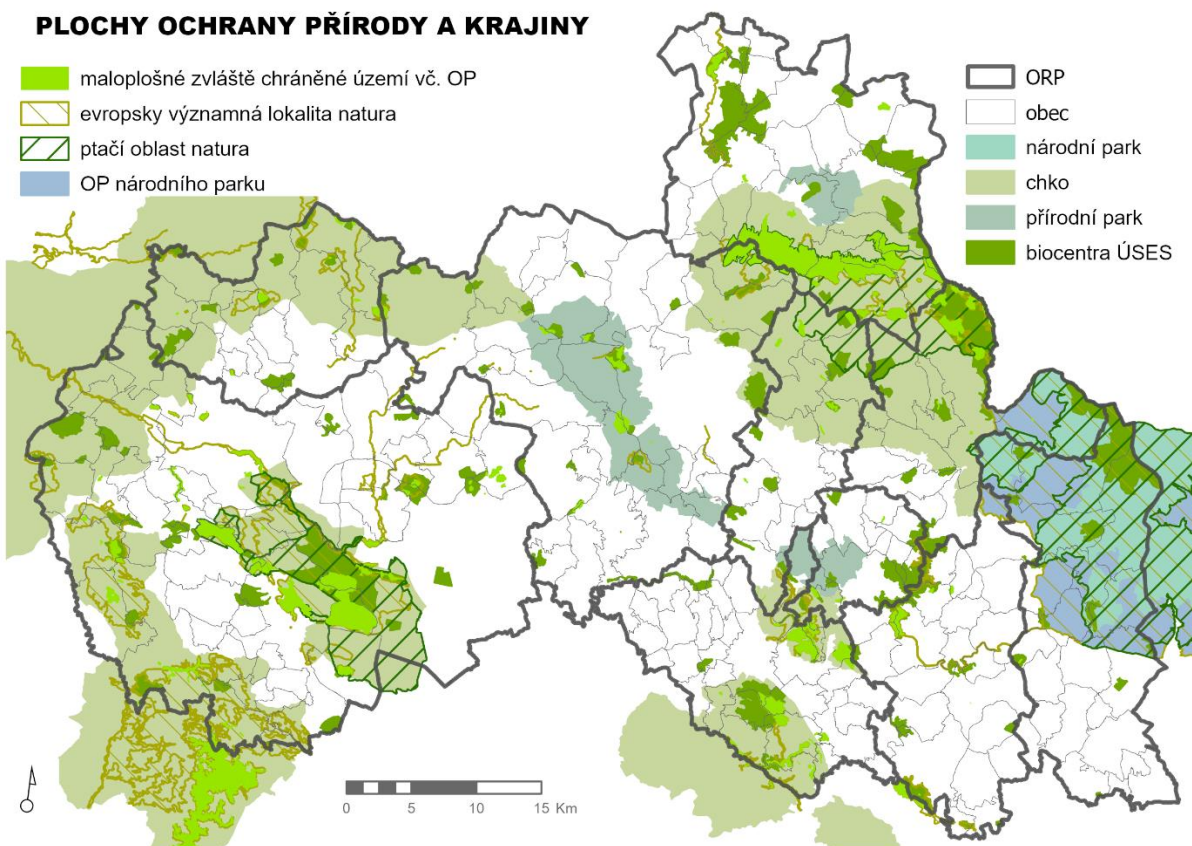
Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: podíl plochy ochrany přírody a krajiny na ploše obce [%] = (výměra ploch ochrany přírody a krajiny / výměra obce) * 100

V LK je 185 obcí, na jejichž území se nacházejí plochy ochrany přírody a krajiny. Stejně jako u lesnatosti mají nejvyšší podíl ploch ochrany přírody a krajiny obce v Krkonoších, Jizerských a Lužických horách. Dále pak na SZ bývalého okresu Česká Lípa a na J ORP TUR. Nejmenší podíl ploch ochrany přírody a krajiny na celkové rozloze obce má JV cíp LK a pás obcí v Podještědí a Turnovsku, tedy od obce Velenice – Ohrazenice (JV nebo SZ směr).

Nejvíce ploch ochrany přírody a krajiny je v ORP Tanvald, kde je jimi pokryto 80 % z celého území ORP. Absolutně nejméně ploch ochrany přírody a krajiny má ORP Semily, pouhých 7,6 % z celého území ORP.

Na území LK se po zaokrouhlení nachází 33 obcí, jejichž území je ze 100 % (zahrnuty i obce, které měli do 99,51 %) pokryto plochami ochrany přírody a krajiny a 35 obcí, které po zaokrouhlení (do 0,01 % a méně) nemají žádné plochy ochrany přírody a krajiny.

PLOCHY OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY

Obr. 5 Plochy ochrany přírody a krajiny v LK

Zdroj: GIS ÚP LK

C.3 KOEFICIENT EKOLOGICKÉ STABILITY

Koeficient ekologické stability (dále jen KES) v sobě zahrnuje tato data:

- UAPK_030, aktualizace 2/2024, data za 12/2022 – KES

KES je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinotvorných prvků ve zkoumaném území podle vzorce (Míchal, 1985):

$$KES = \frac{\text{lesy} + \text{trvalé travní porosty} + \text{zahrady} + \text{sady} + \text{vinice} + \text{vodní plochy a toky}}{\text{zastavěné plochy} + \text{orná půda} + \text{chmelnice} + \text{ostatní plochy}}$$

KES byl spočítán z dat UHDP 2022. KES je rozdělen do 5 tříd, které byly vytvořeny dle metodiky (Míchal, 1985). Metoda KES je založena na jednoznačném a konečném zařazení krajinného prvku do skupiny stabilní nebo nestabilní a neumožňuje hodnocení konkrétního stavu těchto prvků. Proto byly bodové hodnoty v tab. 18 klasifikovány dle této metodiky.

Tab. 18 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor KES

bodová hodnota	KES	počet obcí v kategorii
-2	<0,10	0
-1	0,11 – 0,30	4
0	0,31 – 1,00	30
1	1,01 – 3,00	110
2	>3,01	71

Zdroj: GIS ÚP LK

Nejlepší hodnotu KES má ORP TAN (8,72) a nejhorší hodnotu KES má ORP TUR (1,23). Všechna ORP mají dle celorepublikově nastavené stupnice nadprůměrné až velmi nadprůměrné hodnoty KES. Z toho vyplývá, že území LK má ekologicky velmi stabilní prostředí, což je způsobeno zejména vysokou lesnatostí.

Nejvyšší KES zaznamenávají obce v Jizerských horách a dalších velkoplošně chráněných územích (CHKO, KRNP) a v bývalém vojenském prostoru Ralsko. Nejvyšší hodnotu KES 31,35 má obec Albrechtice v Jizerských horách a Bedřichov 30,83. Hodnotu KES v rozmezí 25 – 30 dosahují obce Kořenov, Bílý Potok a Kryštofovo Údolí.

Obce s nejnižším KES se vyskytují zejména na Turnovsku a na SV ORP Česká Lípa. Mezi obce s nejnižšími hodnotami KES patří Svijany (0,22), Lažany (0,28), Tachov (0,3) a Okna (0,3).

C.4 ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ

Pro vyhodnocení znečištění území imisemi byly použity mapy OZKO – oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší, které jsou vyobrazené v PRURÚ jako jev UAPK_035a.

Indikátor znečištění imisemi v sobě obsahuje tato data:

- UAPK_035a, aktualizace 12/2024 – počet obcí a obyvatel v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší

Pro vyhodnocení znečištění území imisemi byly použity mapy OZKO s průměrnými hodnotami stanovených znečišťujících látek za 5 let 2019 – 2023, ze kterých lze určit, zda tyto hodnoty překračují stanovení imisní limity. Tyto mapy jsou zpracovány ve čtvercích 1 x 1 km.

Za sledované období 2019 – 2023 byly na území LK překročeny imisní limity pouze v 1 čtverci OZKO v koncentraci benzo(a)pyrenu v Mimoní. Všechny ostatní čtverce OZKO ve všech ostatních obcích LK byly bez jakéhokoliv překročení imisních limitů. Proto byla metodika z předchozích ÚAP LK upravena následujícím způsobem.

Obec, kterou znečištěný „čtverec“ s nějakým překročením imisním limitem zasáhl (i minimálně), byla vyhodnocena jako zasažená daným cílovým limitem a obci byla přiřazena hodnota -2. Obci, jež nebyla zasažena žádným překročením limitu, byla přiřazena hodnota +2 viz tab. 19.

Indikátor nebyl hodnocen za ORP, pouze za jednotlivé obce.

Tab. 19 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor znečištění imisemi

bodová hodnota	znečištění imisemi	počet obcí v kategorii
-2	obec zasažena překročením imisních limitů	1
-1	---nebylo použito---	---
0	---nebylo použito---	---
1	---nebylo použito---	---
2	obec bez překročení imisních limitů	214

Zdroj: GIS ÚP LK

C.5 ZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ

Zastavěné území v sobě zahrnuje tato data:

- UAPO_001, aktualizace 01/2024 – zastavěné území, data za 12/2023

Zastavěné území obce bylo počítáno jako plocha zastavěného území (bráno z pohledu územního plánování dle vymezení v ÚP, nikoliv z katastru nemovitostí) na rozloze obce. Čím menší intenzita zastavění, tím pozitivnější hodnocení. Rozdělení na kvantily viz tab. 20.

Tab. 20 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor zastavěné území

bodová hodnota	zastavění obce	počet obcí v kategorii
-2	12,39 – 44,91 %	43
-1	9,10 – 12,38 %	43
0	7,11 – 9,08 %	43
1	4,93 – 7,10 %	43
2	1,98 – 4,92 %	43

Zdroj: GIS ÚP LK; vzorec: zastavění obce [%] = plocha zastavěného území v obci * 100 / plocha obce

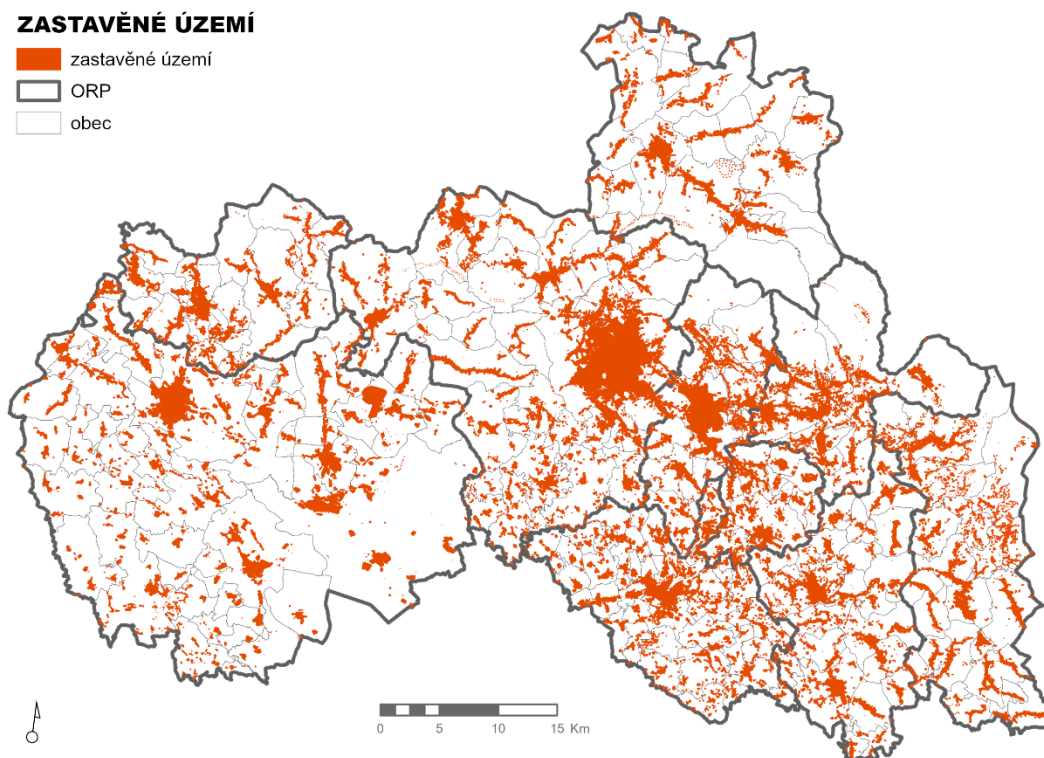
Nejméně zastavěným je ORP FRÝ 6,2 % z celého území ORP. Z obcí jsou to obce na SV ORP FRÝ, JZ a JV ORP ČL a oblast Jizerských hor a Krkonoš (viz následující obr.). Nejméně zastavěnou obcí je Bezděz, který má 1,98 % zastavěného území z plochy obce a Tuhaň, která má jen 2,5 % zastavěného území z plochy obce. Následují obce Vítkovice (2,55 %), Horní Řasnice (2,7 %) a Blatce (2,95 %).

Nejvíce zastavěnými jsou ORP JBC (16,9 %), ŽB (14,4 %) a LBC (13,6 %). Z obcí pak pás Liberec – Jablonec n. N. – Tanvald – Železný Brod – Semily, pás Česká Lípa – Nový Bor – Kamenický Šenov a pás Turnov – Příšovice (podél dálnice D10). Nejvíce zastavěnou obcí s 44,9 % zastavěného území z celé rozlohy obce je Jablonec nad Nisou. Následují obce Liberec (37,5 %), Maršovice (32 %), Šimonovice (29,6 %), Turnov (29,6 %), Stráž nad Nisou (28,8 %), Nový Bor (26,2 %) a Semily 25 %).

Porovnáme-li zastavěné území s hustotou osídlení, tak se hodnoty indikátoru zastavěného území pro ORP nezmění. Z hlediska obcí pozorujeme změny v případech, kdy má obec na svém území velké průmyslové areály, dobývací prostory, zemědělské plochy, kulturní památky, či jiné plochy s velkou zastavěnou plochou, která není určena k bydlení.

ZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ

- zastavěné území
- ORP
- obec

Obr. 6 Zastavěné území, stav k 12/2023

Zdroj: GIS ÚP LK

C.6 NEGATIVNĚ OVLIVNĚNÉ ÚZEMÍ

Indikátor negativně ovlivněné území v sobě obsahuje tato data:

- UAPO_057, aktualizace 6/2022, polygony – dobývací prostory
- UAPO_061, aktualizace 6/2022, polygony – poddolovaná území

- UAPO_062, aktualizace 6/2022, polygony i body – sesuvná území
- UAPO_064, aktualizace 4/2023, body – staré ekologické zátěže; polygony – SEZ po uranu
- UAPO_064a, aktualizace 6/2022, polygony – odval, výsypka, halda; odkaliště; body – úložná místa těžebního odpadu
- UAPO_084, aktualizace 9/2020, polygony – objekty a zařízení zařazené do skupiny A nebo B s umístěnými nebezpečnými látkami
- UAPO_085, aktualizace 9/2020, polygony – skládka

Všechny jevy byly počítány bez ochranných pásem. **Pro plošné jevy byl vypočten podíl negativně ovlivněného území na ploše obce.** Obce bez polygonového negativně ovlivněného území, kterých bylo 63, obdržely bodovou hodnotu 2. Zbýlé obce byly rozděleny na kvantily viz tab. 21.

Tab. 21 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor negativně ovlivněného území (polygony)

bodová hodnota	podíl negativně ovlivněného území na ploše obce	počet obcí v kategorii
-2	9,41 – 66,96 %	38
-1	2,71 – 9,40 %	38
0	0,54 – 2,70 %	38
1	0,01 – 0,53 %	38
2	0 %	63

Zdroj: GIS ÚP LK, vzorec: podíl negativně ovlivněného území na ploše obce [%] = (plocha negativně ovlivněného území / plocha obce) * 100

Pro bodové hodnoty byly nejdříve spočteny body v každé obci ze všech třech bodových vrstev (tedy UAPO_061, 062 a 064a), poté byl pro každou obec spočten počet bodů ovlivněného území na plochu 1000 ha, viz tab. 22.

Tab. 22 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor negativně ovlivněného území (body)

bodová hodnota	počet bodů negativně ovlivněného území na 1000 ha obce	počet obcí v kategorii
-2	5,66 – 43,4	42
-1	3,13 – 5,65	43
0	1,86 – 3,12	41
1	0,01 – 1,85	43
2	0	46

Zdroj: GIS ÚP LK, počet bodů ovlivněného území na 100 ha obce = (počet negativně ovlivněného území bodem * 1000) / plocha obce

Pro celkové vyhodnocení tohoto indikátoru bylo vždy jako celkové hodnocení vzato to horší hodnocení (tedy pokud například obec měla pro hodnocení u polygonů -1 a pro hodnocení u bodové vrstvy 0, dostala celkově -1). Počty obcí v kategoriích viz následující tabulka.

Tab. 23 Celková bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor negativně ovlivněného území

bodová hodnota	počet obcí v kategorii
-2	66
-1	58
0	38
1	28
2	25

Zdroj: GIS ÚP LK

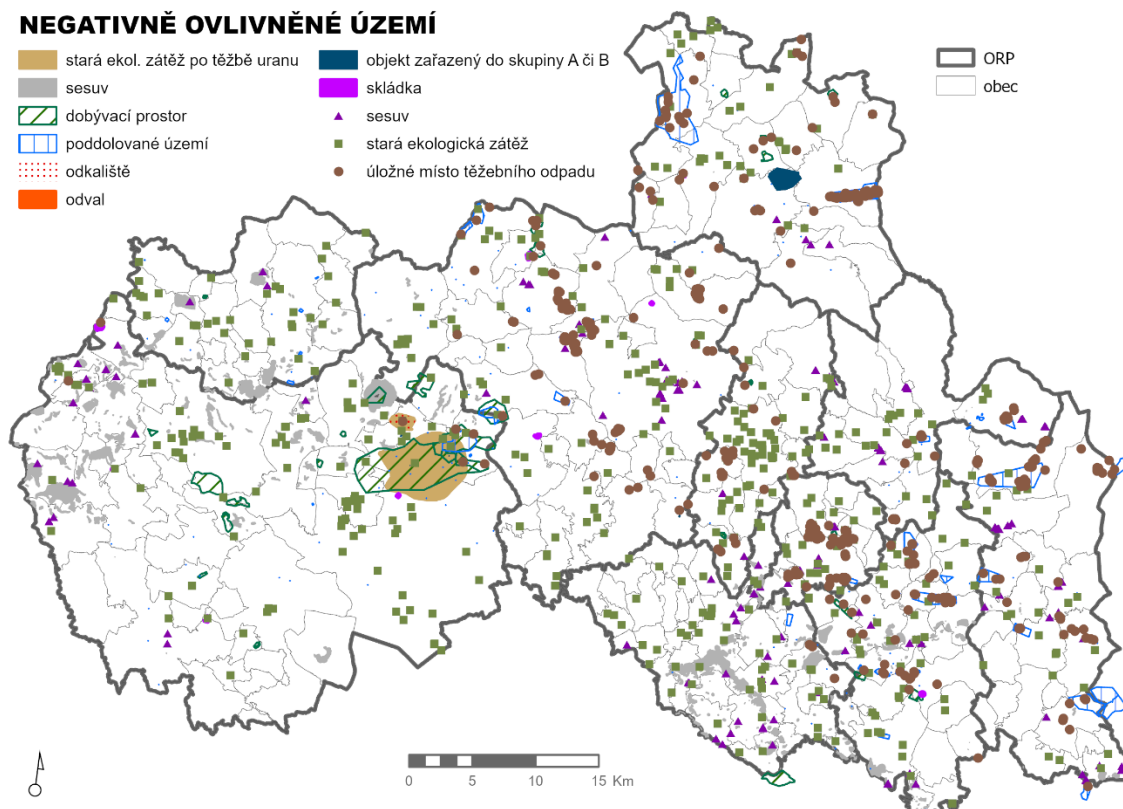
Nejvíce negativně ovlivněnými obcemi jsou obce v následujících oblastech (viz obr. 11):

- největší oblast negativně ovlivněného území se nachází v páse Turnov – Semily – Benecko, území je zde negativně ovlivněno převážně sesuvnými a poddolovanými územími a SEZ a pás Bílý Kostel nad Nisou – Liberec – Jablonec nad Nisou – Železný Brod – Semily
- nejvíce negativně ovlivněné území v oblasti po těžbě uranu a jeho ekologických zátěžích je v obcích okolo Straže pod Ralskem
- dalšími oblastmi negativně ovlivněného území jsou oblast V od České Lípy, oblast Višňové (poddolovaná území), Nové Město pod Smrkem (poddolovaná území)
- SEZ se vyskytují plošně po celém území LK vyjma některých horských, či chráněných přírodních oblastí např. Jizerské hory, Krkonoše, Lužické hory, Kokořínsko – Máchův kraj

Naopak nejlépe z hlediska negativních zátěží v území vychází obce v Jizerských horách, Lužických horách a Kokořínsku – Máchově kraji.

Z pohledu ORP je nejvíce negativně ovlivněného území v ORP ŽB a JBC, kde jsou promítnuty negativní zátěže zejména z bodových vrstev. Relativně nejlépe (byť s celkovým bodovým hodnocením -1) jsou na tom ORP ČL a ORP NB, kde je hodnocení z bodové zátěže +1 a hodnocení z plošné zátěže -1.

NEGATIVNĚ OVLIVNĚNÉ ÚZEMÍ

Obr. 7 Objekty nebo zařízení zařazené do skupiny A nebo B, sklárky, SEZ, odvaly, poddolovaná území, odkaliště, úložná místa těžebního odpadu a dobývací prostory v LK

Zdroj: GIS ÚP LK

15 VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ URÚ ZA ORP

Vyhodnocení jednotlivých indikátorů a pilířů URÚ za ORP v LK je znázorněno v tab. 24. Z tabulky lze vyčíst, jakých hodnot je v jednotlivých indikátorech na území ORP dosahováno.

Tab. 24 Bodové vyhodnocení indikátorů za ORP

INDIKÁTOR		ČL	FRÝ	JBC	JIL	LBC	NB	SEM	TAN	TUR	ŽB
HP	A.1 ekonomicky aktivní obyvatelstvo	0	-1	0	0	2	-1	-1	-1	0	-1
	A.2 intenzita bytové výstavby	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	0	0	-1
	A.3 ochrana půd I. a II. třídy ochrany	0	-1	-1	0	1	0	0	-2	2	-1
	A.4 plochy průmyslové výroby	0	-1	2	0	1	1	0	1	1	1
	A.5 dostupnost silniční a železniční dopravy	nehodnoceno za ORP									
	A.6 počet ekonomických subjektů	-2	-1	1	1	1	0	0	1	0	0
	A.7 daňové příjmy	2	1	0	1	2	0	1	1	0	0
	A.8 zadluženost	-1	0	0	0	-2	-1	-1	-1	-1	1
Celkem za HP		-2	-4	1	2	4	-2	-2	-1	2	-1
SP	B.1 vzdělanostní struktura	-1	-2	2	1	2	0	0	-1	2	1
	B.2 nezaměstnanost	0	-2	0	-1	0	-1	-1	-2	0	0
	B.3 základní občanská vybavenost	nehodnoceno za ORP									
	B.4 dostupnost centra dojíždky	nehodnoceno za ORP									
	B.5 věková struktura	1	-1	-1	-2	-1	-1	-2	-1	-1	-2
	B.6 vývoj počtu obyvatel	-1	-1	0	-1	1	-2	-1	-2	0	-1
Celkem za SP		-1	-6	1	-3	2	-4	-4	-6	1	-2
ŽP	C.1 lesnatost	1	1	2	1	1	2	-1	2	-1	1
	C.2 plochy ochrany	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1
	C.3 koeficient ekologické stability	1	2	2	2	1	2	1	2	1	2
	C.4 znečištění ovzduší	nehodnoceno za ORP									
	C.5 zastavěné území	0	1	-2	0	-2	-1	-1	0	-2	-1
	C.6 negativně ovlivněné území	-1	-1	-2	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-2
Celkem za ŽP		2	4	1	3	0	3	-3	4	-1	0
Celkem		-1	-6	3	2	6	-3	-9	-3	2	-3

Zdroj: GIS ÚP LK

V hodnocení indikátorů hospodářského pilíře nejvíce vynikají ORP LBC (4 b.), ORP TUR (2 b.) a ORP JIL (2 b.), jejichž celkové výsledky jsou nadprůměrné. Nejsilnějšími stránkami u ORP LBC jsou počet ekonomicky aktivních obyvatel a daňové příjmy, nejslabší stránkou je jeho vysoké zadlužení. Nejsilnější stránkou ORP TUR je ochrana půd I. a II. třídy ochrany. ORP JIL je nadprůměrná v počtu ekonomických subjektů a v daňových příjmech. Hodnoty ostatních indikátorů jsou průměrné. Jediným indikátorem, který byl hodnocen kladně (případně neutrálně) u všech ORP jsou daňové příjmy.

Nejhorší hodnoty v hodnocení indikátorů hospodářského pilíře vykazují ORP FRÝ (-4 b.), ORP ČL (-2 b.), ORP NB (-2 b.) a ORP SEM (-2 b.). ORP FRÝ je podprůměrné v 5 indikátorech, v zadluženosti je průměrné a nadprůměrné je jen v daňových příjmech. ORP ČL je velmi podprůměrné v počtu ekonomických subjektů. Nejhorší hodnocenými indikátory ve všech ORP byla intenzita bytové výstavby a zadluženost.

V hodnocení indikátorů sociálního pilíře jsou celkově kladně hodnoceny jen ORP LBC (2b.), ORP JBC (1b.) a ORP TUR (1 b.). V ORP LBC je velmi nadprůměrná vzdělanostní struktura a lehce podprůměrná je věková struktura. Velmi nadprůměrné hodnocení vzdělanostní struktury je v ORP JBC a ORP TUR.

Naopak nejhorší byly celkově hodnoceny podmínky sociálního pilíře v ORP FRÝ (-6 b.), ORP TAN (-6 b.), ORP NB (-4 b.) a ORP SEM (-4 b.). V ORP FRÝ byly záporně hodnoceny všechny indikátory tohoto pilíře. Velmi podprůměrné byly hodnoceny vzdělanostní struktura a nezaměstnanost. Všechny indikátory pilíře byly hodnoceny záporně i v ORP TAN. Nejhorší zde byly hodnoceny nezaměstnanost a vývoj počtu obyvatel. Nejhorší hodnoceným indikátorem v ORP byla obecně nezaměstnanost a věková struktura.

Tradičně nejlepší hodnocení ORP v LK je v **environmentálním pilíři**. Nejlépe byl tento pilíř hodnocen v ORP FRÝ (4 b.), ORP TAN (4 b.), ORP JIL (3 b.) a ORP NB (3 b.). Kladně hodnocení ORP v pilíři životního prostředí byly hodnoceny vesměs negativně v pilíři sociálním. Nejlépe hodnoceným indikátorem je koeficient ekologické stability.

Nejhůře hodnocenými ORP v environmentálním pilíři byly ORP SEM (-3 b.) a ORP TUR (-1 b.), jejichž celkové bodové hodnocení bylo jediné z ORP negativní. V ORP SEM byly podprůměrné všechny indikátory kromě koeficientu ekologické stability. Nejhůře hodnoceným indikátorem obecně u ORP bylo negativně ovlivněné území.

V celkovém bodovém vyhodnocení ORP dle indikátorů za všechny tři pilíře URÚ dopadly ORP po sečtení bodů za jednotlivé pilíře URÚ (viz tab. 24) následujícím způsobem:

Nejlépe, tedy velmi nadprůměrné hodnocení:

- ORP LBC (nadprůměrné v HP, dobré v SP, podprůměrné ŽP) - celkem 6 bodů.

Nadprůměrné hodnocení:

- ORP JBC – celkem 3 body,
- ORP JIL - celkem 2 body,
- ORP TUR - celkem 2 body.

Průměrné hodnocení:

- ORP ČL – celkem -1 bod.

Podprůměrné hodnocení:

- ORP NB – celkem -3 body,
- ORP TAN – celkem -3 body,
- ORP ŽB – celkem -3 body.

Nejhorším velmi podprůměrné hodnocení:

- ORP FRÝ – celkem -6 bodů,
- ORP SEM (podprůměrné v HP, velmi podprůměrné v SP, velmi nadprůměrné v ŽP – celkem -9 bodů.

16 VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ URÚ ZA OBCE

Vyhodnocení podmínek obcí pro jednotlivé pilíře URÚ proběhlo tak, že byly sečteny body dosažené obcí za jednotlivé indikátory URÚ A.1 – C.6 (viz kapitola 14 RURÚ). Bodová hodnota pro každou obec je k nahlédnutí v přílohách k RURÚ. Výsledek byl vizualizován v kartogramech pro jednotlivé pilíře URÚ. V textu RURÚ jsou vloženy kartogramy bez názvů obcí, větší kartogramy i s názvy obcí jsou v příloze RURÚ.

Nejprve byly vytvořeny **podrobné kartogramy vyhodnocení jednotlivých pilířů URÚ**, kde bylo celkové bodové hodnocení obcí v daném pilíři rozděleno do pěti stupňů s pěti barevnými odstíny (odstíny červené a oranžové jsou negativně hodnocené obce, žluté jsou neutrálně hodnocené obce a zelené odstíny jsou vyhrazeny pozitivně hodnoceným obcím v jednotlivých pilířích). Vyhodnocení u jednotlivých pilířů odpovídá součtu bodů za jednotlivé indikátory vyhodnocení URÚ.

Poté byly vytvořeny **zjednodušující kartogramy pilířů URÚ**. Pokud vyšla pro obec kladná hodnota celkového bodového hodnocení za všechny indikátory daného pilíře, tak byla obec v daném pilíři hodnocena jako kladná (v souhrnném kartogramu vyhodnocení URÚ za daný pilíř URÚ byla znázorněna modře). Pokud vyšla záporná hodnota, byla obec v daném pilíři hodnocena záporně (v kartogramu znázorněna žlutě). Pokud obci vyšla celková hodnota bodů „0“, byla hodnocena kladně (v kartogramu znázorněna modře).

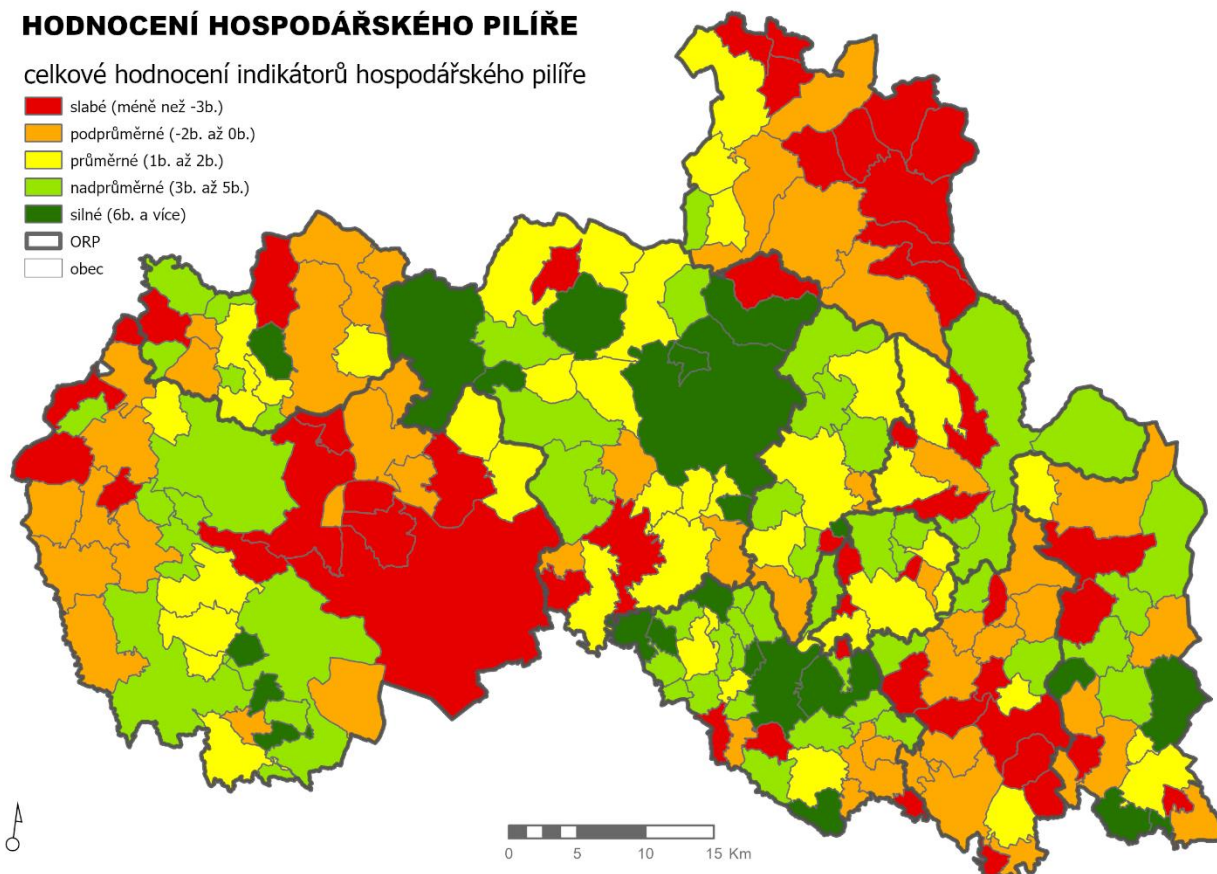
16.1 PILÍŘ HOSPODÁŘSKÝ

Indikátory v hospodářském pilíři (dále jen „HP“) byly vyhodnoceny kvantitativně. Jediným indikátorem, pro který bylo použito i kvalitativní hodnocení je *Dostupnost silnic a železnice* (podrobněji viz indikátory A.1 – A.8). Výsledky za HP, tedy součet bodů za jednotlivé indikátory, jsou zřejmé z následujícího kartogramu.

HODNOCENÍ HOSPODÁŘSKÉHO PILÍŘE

celkové hodnocení indikátorů hospodářského pilíře

- slabé (méně než -3b.)
- podprůměrné (-2b. až 0b.)
- průměrné (1b. až 2b.)
- nadprůměrné (3b. až 5b.)
- silné (6b. a více)
- ORP
- obec

Obr. 8 Vyhodnocení podmínek pro HP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory

Zdroj: GIS ÚP LK

Hodnocení územních podmínek obcí pro hospodářský rozvoj na území LK prokázalo existenci výrazných rozdílů mezi jednotlivými obcemi. Obce v ORP LBC, ORP TUR a ORP JBC oproti zbytku území kraje vykazují lepší výsledky. Ve výsledcích se výrazně odráží dopravní dostupnost, která se odvíjí především od dálnice D10 a silnice I. třídy I/35. Mezi hospodářsky silnější patří také pás Doksy – Česká Lípa – Nový Bor. Podmínky pro hospodářský rozvoj jsou zde podpořeny zejména průtahem silnice I. třídy na významné průmyslové centrum Mladou Boleslav a významným vlivem cestovního ruchu především na Dokesku.

Oblast Frýdlantska je hospodářsky slabá, a to zejména kvůli malému počtu ekonomických subjektů, malé intenzitě bytové výstavby, nižšímu podílu kvalitní půdy, nízkému podílu ploch výroby na celkové ploše obce, špatné dopravní

dostupnosti (hlavně V část výběžku) a malému počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva. Frýdlantsko je obecně hospodářsky slabší kvůli jeho periferní poloze (odříznutí horami, sousedství s Polskem, a tedy slabé vazby na zbytek území v LK). Obce na Semilsku v hospodářském pilíři zaostávají v intenzitě bytové výstavby a ve špatné dopravní dostupnosti. Klíčovým problémem Tanvaldska z hospodářského hlediska je Tanvald, který by měl jako centrum a obec s rozšířenou působností hospodářsky rozvíjet celé území ORP, ale jeho územní podmínky pro hospodářský rozvoj jsou hodnoceny pouze jako podprůměrné. Je to způsobeno např. nízkým počtem ekonomicky aktivních obyvatel, nízkou intenzitou bytové výstavby, nízkým podílem ploch kvalitní půdy I. a II. třídy ochrany a menším počtem ekonomických subjektů. Ralsko a obce na S od něj jsou limitovány zejména nízkým počtem ekonomických subjektů a špatnou dostupností silnic a železnic. Samotné Ralsko navíc zaostává v nízkém počtu ploch výroby i ekonomicky aktivního obyvatelstva, poměrně nízký je i podíl kvalitní půdy.

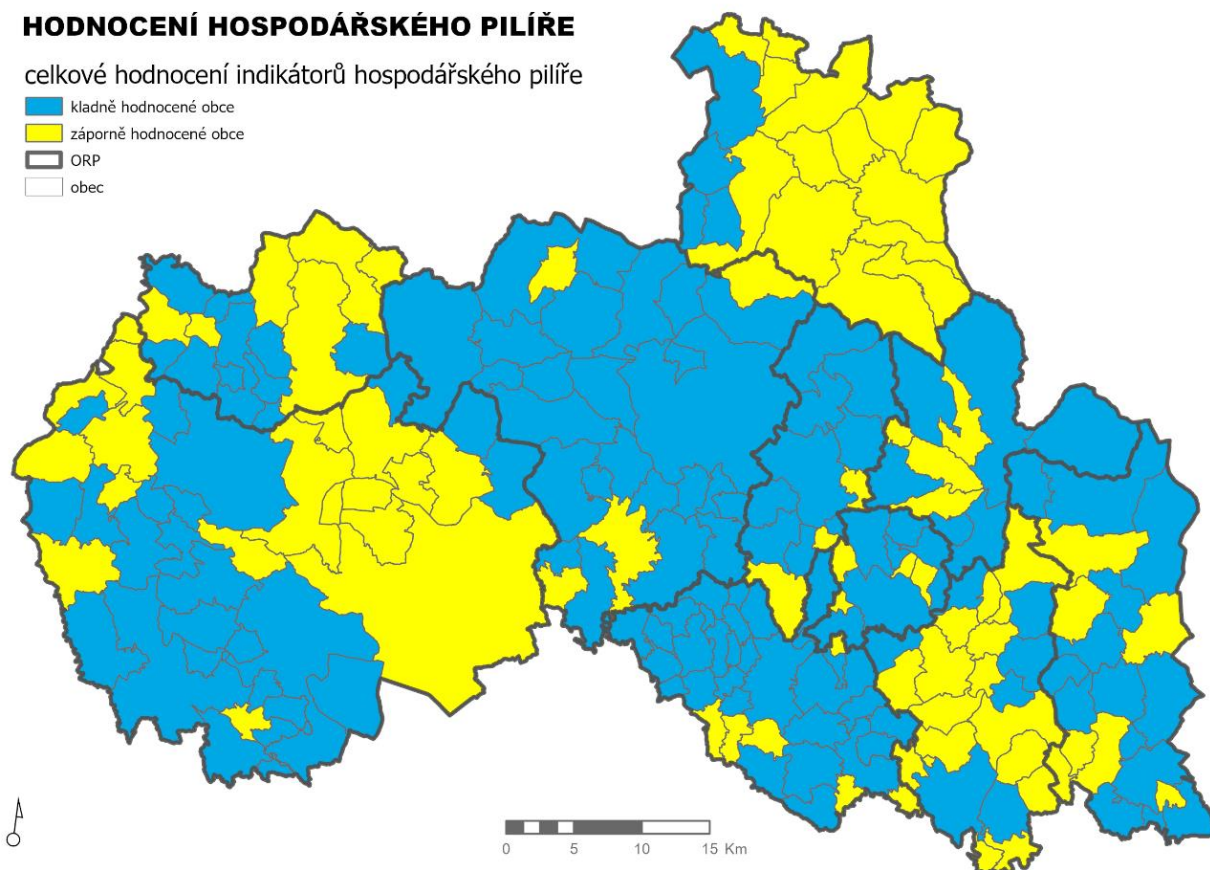
Při srovnání s rozvojovými oblastmi, specifickými oblastmi a rozvojovými osami ze ZÚR LK lze pozorovat, že rozvojová oblast OB7 Liberec, ROB3 Turnov a ROB2 Česká Lípa – Nový Bor leží v obcích s dobrými podmínkami pro hospodářský rozvoj. Naopak specifické oblasti SOB7c Frýdlantsko a SOB3 Mimoňsko leží v obcích se špatnými podmínkami pro hospodářský rozvoj.

Následující kartogram zobrazuje souhrnné hodnocení územních podmínek obcí pro hospodářský rozvoj dle zjednodušeného hodnocení na kladné a záporné, které je dále využito v celkovém hodnocení dle původní metodiky MMR. Při této vizualizaci se jako obce s nedostatečnými podmínkami pro hospodářský rozvoj ukazují obce ve Frýdlantském výběžku (kromě Z části) včetně Frýdlantu, širší pás obcí Ralsko – Mimoň – Cvikov – Mařenice, SZ ORP ČL a střed ORP SEM včetně Semil.

HODNOCENÍ HOSPODÁŘSKÉHO PILÍŘE

celkové hodnocení indikátorů hospodářského pilíře

- kladně hodnocené obce
- záporně hodnocené obce
- ORP
- obec

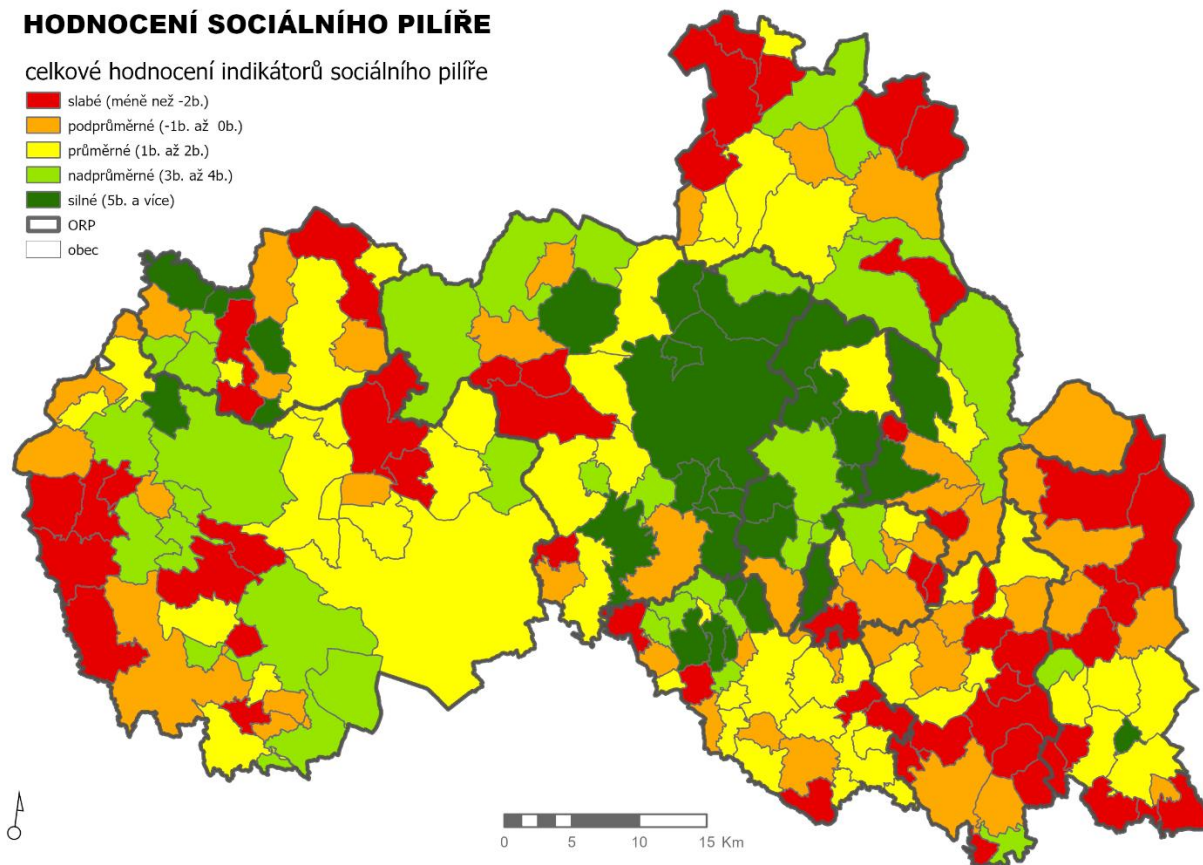
Obr. 9 Zjednodušené vyhodnocení podmínek pro HP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory
Zdroj: GIS ÚP LK

16.2 PILÍŘ SOUDRŽNOSTI SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Indikátory pro sociální pilíř (dále jen „SP“) byly vyhodnoceny jak kvantitativně, tak kvalitativně (viz podkapitoly B.1 – B.6). Výsledky za SP, tedy součet bodů za jednotlivé indikátory, jsou zřejmé z následujícího kartogramu.

HODNOCENÍ SOCIÁLNÍHO PILÍŘE

celkové hodnocení indikátorů sociálního pilíře

Obr. 10 Vyhodnocení podmínek pro SP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory

Zdroj: GIS ÚP LK

Územní podmínky obcí v kraji pro sociální soudržnost jsou velmi různorodé, ale obce s podobnými podmínkami jsou více územně seskupeny, než je tomu u obcí se stejnými podmínkami pro hospodářský rozvoj. Celkově jsou z hlediska podmínek pro SP hůře hodnoceny dle očekávání periferní oblasti LK.

Nejlepší soudržnost společenství obyvatel vykazují obce v Liberecko-jablonecké aglomeraci (i když samotný Jablonec nad Nisou má podmínky pro SP pouze nadprůměrné) a Z část ORP TUR, i když samotný Turnov má podmínky hodnoceny pouze jako průměrné. Velmi kvalitní podmínky pro sociální soudržnost má i pás obcí Bezděz – Doksy – Česká Lípa – Prácheň.

Naopak nejhorší podmínky pro sociální soudržnost mají obce na SZ a SV ORP FRÝ, obce na Z ORP ČL, obce v Krkonoších na S ORP JIL a obce v ORP SEM. Negativní jsou slabé podmínky pro SP v Novém Boru a podprůměrné podmínky v Semilech, Železném Brodě a Tanvaldu.

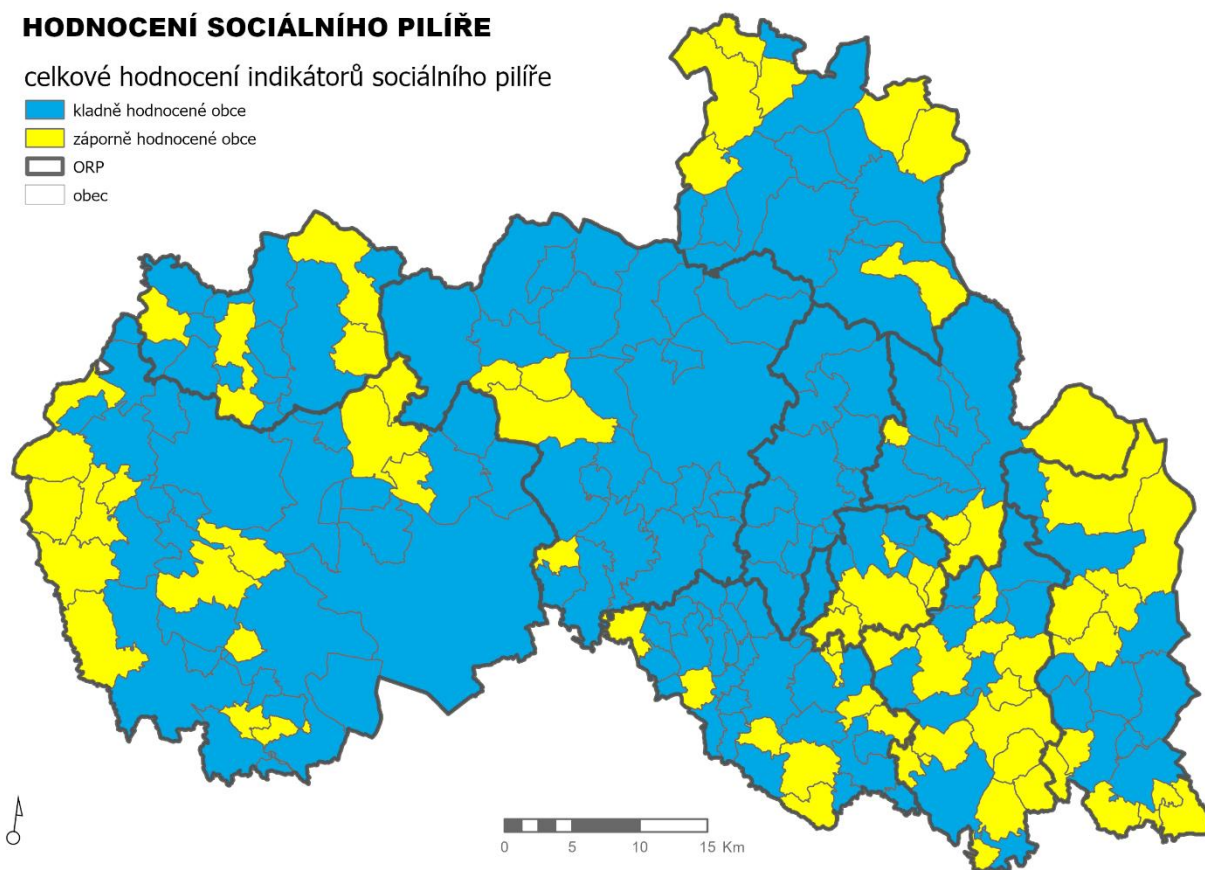
Při srovnání s rozvojovými oblastmi, specifickými oblastmi a rozvojovými osami ze ZÚR LK lze identifikovat, že rozvojová oblast OB7 Liberec leží v obcích se silnými podmínkami pro sociální soudržnost. Obce v rozvojové oblasti ROB3 Turnov mají pouze průměrné podmínky pro SP. Nejhorší podmínky pro SP mají obce ve specifické oblasti SOB7b Západní Krkonoše.

Následující kartogram zobrazuje souhrnné hodnocení územních podmínek obcí pro soudržnost společenství obyvatel dle zjednodušeného hodnocení na kladné a záporné, které je dále využito v celkovém hodnocení dle původní metodiky MMR. Při této vizualizaci se jeví jako obce s nedostatečnými podmínkami pro SP obce v periferních územích (SZ a SV Frýdlantského výběžku, Z ORP ČL, Železnobrodsko, Semilsko, Krkonoše a J ORP JIL).

HODNOCENÍ SOCIÁLNÍHO PILÍŘE

celkové hodnocení indikátorů sociálního pilíře

- kladně hodnocené obce
- záporně hodnocené obce
- ORP
- obec

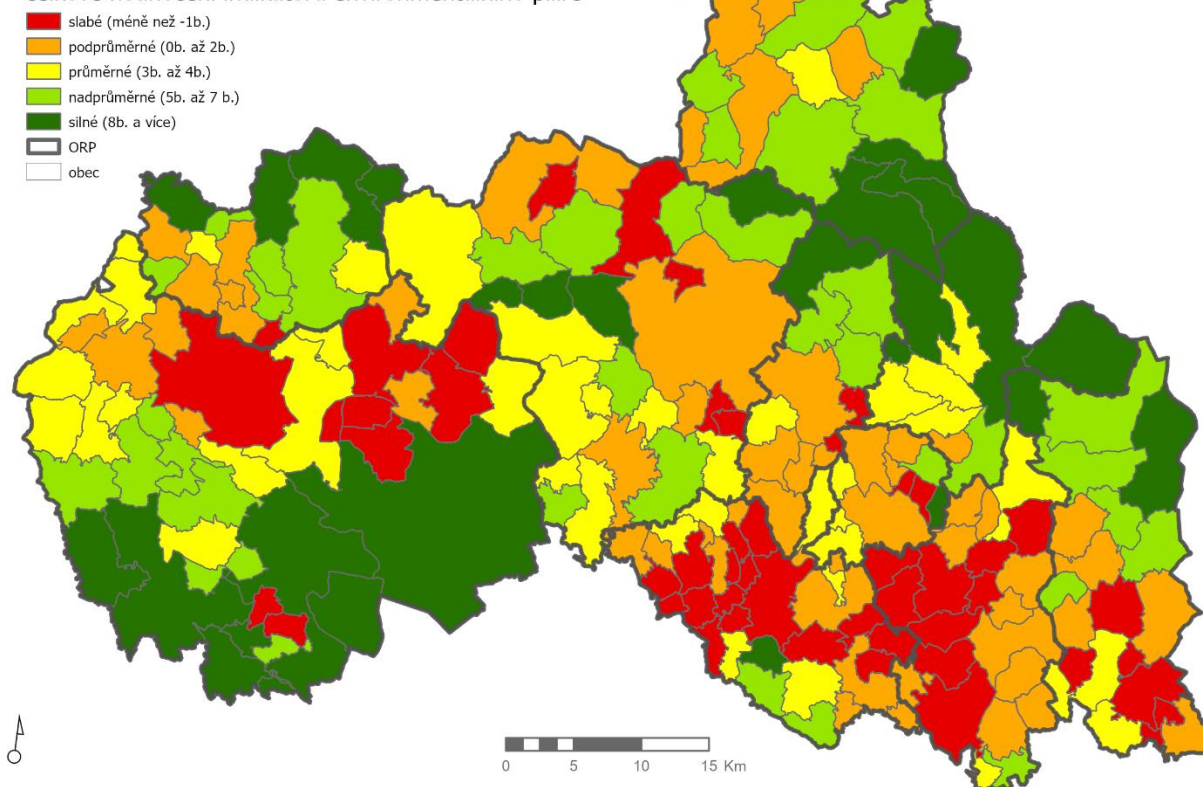
Obr. 11 Zjednodušené vyhodnocení podmínek pro SP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory
Zdroj: GIS ÚP LK

16.3 PILÍŘ ENVIRONMENTÁLNÍ

Indikátory pro environmentální pilíř či pilíř životního prostředí (dále jen „ŽP“) byly vyhodnoceny jak kvantitativně, tak kvalitativně (viz podkapitoly C.1 – C.6). Výsledky za ŽP, tedy součet bodů obcí za jednotlivé indikátory, jsou zřejmé z následujících kartogramů.

HODNOCENÍ ENVIRONMENTÁLNÍHO PILÍŘE

celkové hodnocení indikátorů environmentálního pilíře

Obr. 12 Vyhodnocení podmínek pro ŽP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory

Zdroj: GIS ÚP LK

Velká část území LK je v environmentálním pilíři hodnocena velmi pozitivně. Důvodem je vysoká lesnatost, vysoké hodnocení KES, vysoké pokrytí území ochranou přírody a krajiny a poměrně nízkým znečištěním imisemi na většině území kraje. Proto mají i podprůměrně hodnocené obce celkové kladné hodnocení bodů (0 až 2 body) a záporné bodové hodnocení dosahují pouze obce v nejhorším kvantilu označeném na výše uvedeném kartogramu jako slabé.

Na území LK vykazují nejlepší podmínky pro environmentální pilíř obce v J polovině ORP ČL, S části ORP Nový Bor, obce v Jizerských horách a Krkonoších. Jedná se pochopitelně o oblasti velkoplošných zvláště chráněných území s vysokými přírodními hodnotami.

Horší podmínky pro životní prostředí vykazují obce v širokém pásu Svijany-Turnov-Semily-Jilemnice-Studenec, který má nižší lesnatost a zároveň obce na Z od Turnova a obce na V od Rovenska p. Troskami až po Studenec mají nízké zastoupení ploch ochrany. Zhoršené podmínky pro kvalitní ŽP mají i obce v pásu Česká Lípa-Stráž pod Ralskem, kde je nízký KES, malé zalesnění území a vysoký podíl negativně ovlivněného území v souvislosti s bývalou těžbou uranu.

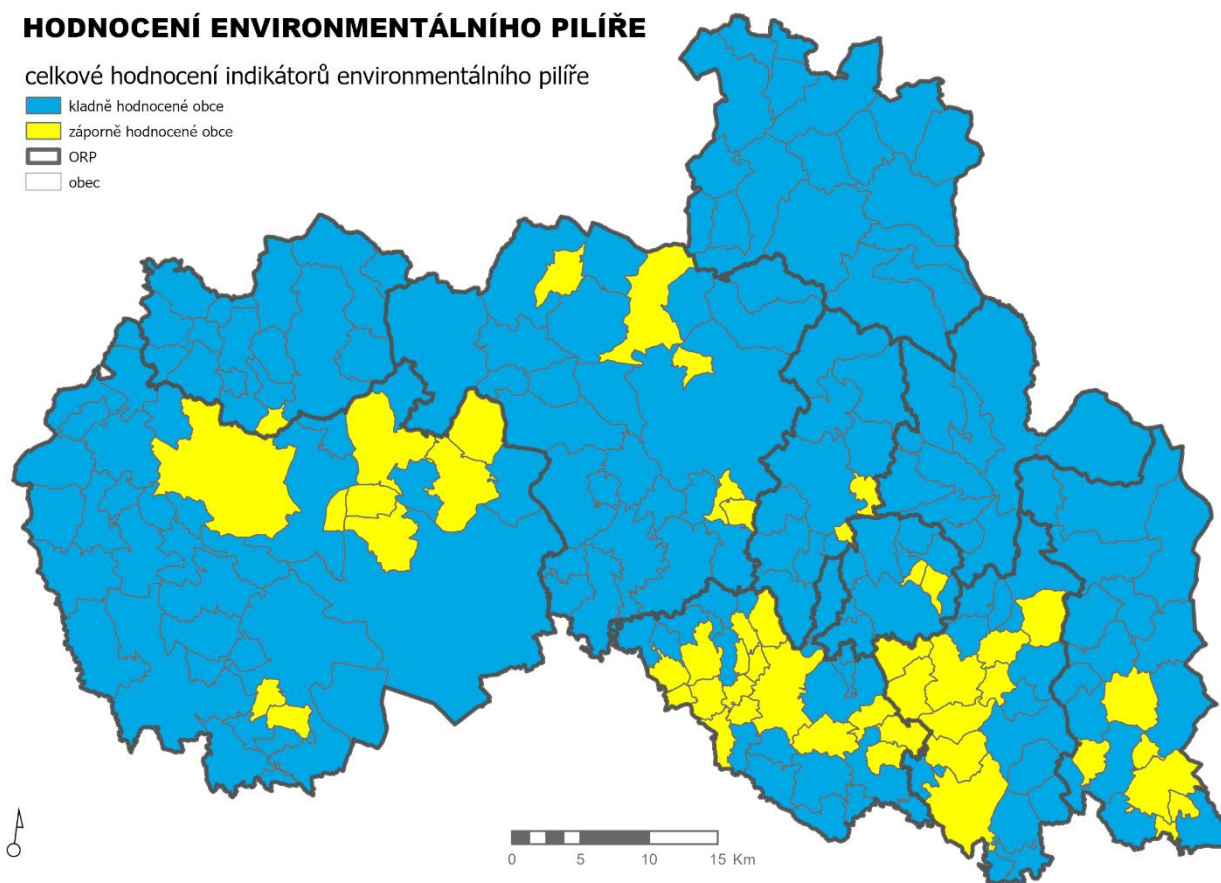
Při srovnání s rozvojovými oblastmi, specifickými oblastmi a rozvojovými osami ze ZÚR LK lze konstatovat, že nejhorší podmínky pro životní prostředí má rozvojová oblast ROB3 Turnov. Slabé až podprůměrné územní podmínky pro ŽP mají obce i v rozvojových oblastech OB7 Liberec a ROB2 Česká Lípa – Nový Bor. Naopak v obcích s výbornými podmínkami pro životní prostředí leží specifické oblasti SOB7a Jizerské hory a SOB7b Západní Krkonoše. J část (Ralsko) specifické oblasti SOB3 Mimoňsko má výborné podmínky pro kvalitní životní prostředí, naopak S část této specifické oblasti na území bývalé těžby uranu má podmínky pro kvalitní životní prostředí špatné.

Následující kartogram zobrazuje souhrnné hodnocení územních podmínek obcí pro kvalitní ŽP dle zjednodušeného hodnocení na kladné a záporné, které je dále využito v celkovém hodnocení dle původní metodiky MMR. Při této vizualizaci se jeví jako obce s nedostatečnými podmínkami pro ŽP pouze obce zhruba v pásu Česká Lípa – Stráž pod Ralskem a obce v pásu Svijany-Turnov-Semily-Roprechtice a pás Jilemnice – Horka u Staré Paky.

HODNOCENÍ ENVIRONMENTÁLNÍHO PILÍŘE

celkové hodnocení indikátorů environmentálního pilíře

- kladně hodnocené obce
- záporně hodnocené obce
- ORP
- obec

Obr. 13 Zjednodušené vyhodnocení podmínek pro ŽP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory

17 VYHODNOCENÍ VZÁJEMNÝCH VAZEB MEZI PILÍŘI URÚ A CELKOVÉ VYHODNOCENÍ ÚZEMÍ

17.1 VYHODNOCENÍ PODMÍNEK OBCÍ PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ SOUČTEM BODŮ INDIKÁTORŮ

Vyhodnocení územních podmínek obcí pro URÚ může být prováděno různým způsobem. V rámci zpracování ÚAP LK je nejprve využito bodového hodnocení obcí ve sledovaných indikátorech URÚ (A1 – C6). Bodové hodnocení obcí z jednotlivých indikátorů za pilíře URÚ byly sečteny a vznikl následující kartogram, který zobrazuje celkové předpoklady jednotlivých obcí pro URÚ.

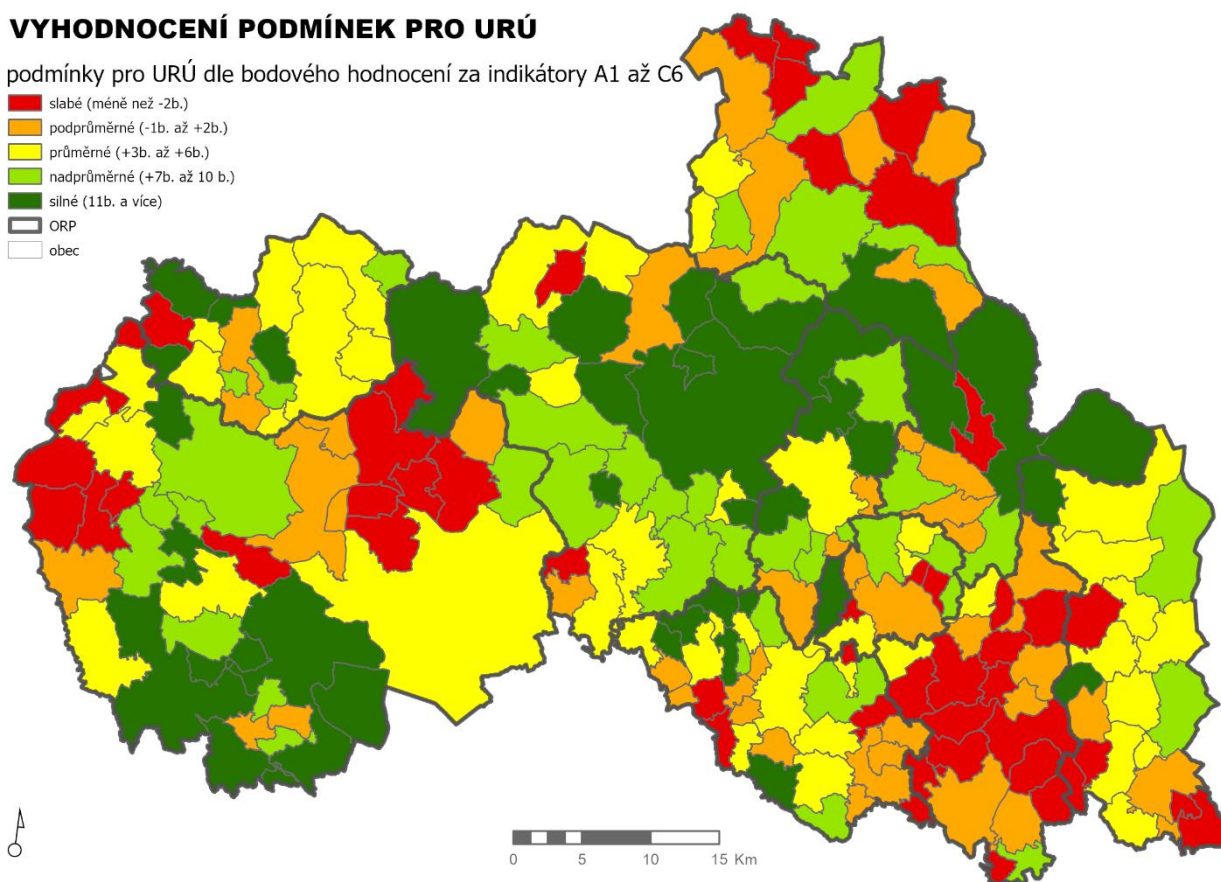
Obce jsou v tomto kartogramu rozděleny do 5 kvantilů tak, aby v každém kvantilu byl stejný počet obcí. Nejvíce bodů (nejlepší územní podmínky pro URÚ) mají dle bodového hodnocení indikátorů obce Mníšek (22b.), Bedřichov (21b.), Prusk (20b.), Bílý Kostel nad Nisou (19b.), Radvanec, Janovice v Podještědí, Albrechtice v Jizerských horách, Janov nad Nisou (všechny 18 b.). Nejméně bodů (nejhorší územní podmínky pro URÚ) mají dle bodového hodnocení indikátorů obce Mimoň (-12b.), Kruh (-11b.), Stružinec (-10b.), Bělá (-9b.), Benešov u Semil (-9b.), Brniště, Radčice a Loučky (všechny obce -8b.).

Z následujícího kartogramu je zřejmé, že slabě hodnocené obce se koncentrují do několika území. Jedná se o skoro celé ORP SEM (včetně okresního města Semily), oblast bývalé těžby uranu (Stráž pod Ralskem a okolí), Z okraj okresu Česká Lípa a S ORP FRÝ. Naopak silné územní podmínky pro URÚ byly hodnoceny u obcí na J ORP ČL, v Liberecko – jablonecké aglomeraci (vyjma Jablonce nad Nisou a obcí na J a V od něho) a v Jizerských horách.

VYHODNOCENÍ PODMÍNEK PRO URÚ

podmínky pro URÚ dle bodového hodnocení za indikátory A1 až C6

- slabé (méně než -2b.)
- podprůměrné (-1b. až +2b.)
- průměrné (+3b. až +6b.)
- nadprůměrné (+7b. až 10 b.)
- silné (11b. a více)
- ORP
- obec

Obr. 14 Celkové vyhodnocení podmínek pro URÚ – dle součtu bodů indikátorů A1 – C6.

17.2 VYHODNOCENÍ DLE METODIKY MMR

Dalším využitým způsobem vyhodnocení územních podmínek pro URÚ bylo využití metody, která byla doporučena v rámci metodiky MMR. Jedná se o metodu, kdy se pro každý pilíř URÚ nějak určí, zda mají být územní podmínky obce hodnoceny kladně nebo záporně. Tímto způsobem se obce rozřadí do 4 základních skupin, přičemž 2 skupiny mají ještě 3 podskupiny.

V rámci ÚAP LK bylo pro určení, zda mají obce kladné či záporné územní podmínky pro jednotlivé pilíře URÚ využito součtu bodového hodnocení dílčích indikátorů v daném pilíři, z kterého byly vytvořeny zjednodušené kartogramy (viz obr. 9, 11 a 13).

Rozřazení obcí LK do jednotlivých kategorií dle metodiky MMR ukazují tab. 25 a následující výsledný kartogram, který je podrobně zobrazen i s názvy obcí a podkategorií zobrazen v přílohách RURÚ.

Obce v kategorii 1 vykazují dobré podmínky pro všechny tři pilíře a jsou v kartogramu znázorněny **modře**. Obce v kategoriích 2a, 2b a 2c vykazují dobré podmínky pro dva ze tří pilířů a jsou v kartogramu znázorněny **zeleně**. Obce v kategoriích 3a, 3b a 3c mají dobré podmínky pro jeden pilíř URÚ ze tří a jsou v kartogramu znázorněny **oranžově**. Obce v kategorii 4 vykazují špatné podmínky pro všechny tři pilíře URÚ a jsou v kartogramu znázorněny **červeně**.

Velmi dobře vychází na kartogramu obce v ORP LBC a ORP JBC, kde převažují obce v kategorii 1. Významná koncentrace obcí v kategorii 1 je i na J ORP ČL. Nejhorše hodnocenou oblastí je ORP SEM, kde jsou 3 obce z kategorie 4 včetně Semil. Dvě obce v kategorii 4 jsou v ORP JIL a po jedné obci v kategorii 4 jsou v ORP ČL a ORP ŽB.

Z tabulky 25 vyplývá, že 32 % obcí patří do kategorie 1 s dobrými podmínkami pro všechny tři pilíře, 46 % patří do kategorie 2, 19 % do kategorie 3 a 3 % do kategorie 4 se špatnými podmínkami pro všechny tři pilíře. V rámci posledního nového vyhodnocení došlo ke zvýšení počtu obcí kategorie 1 a snížení počtu obcí v kategoriích 2, 3 a 4. V předchozích hodnoceních se počty obcí v nejlepší kategorii 1 postupně snižovaly.

Tab. 25 Počet obcí v jednotlivých kategoriích URÚ v letech 2015–2025

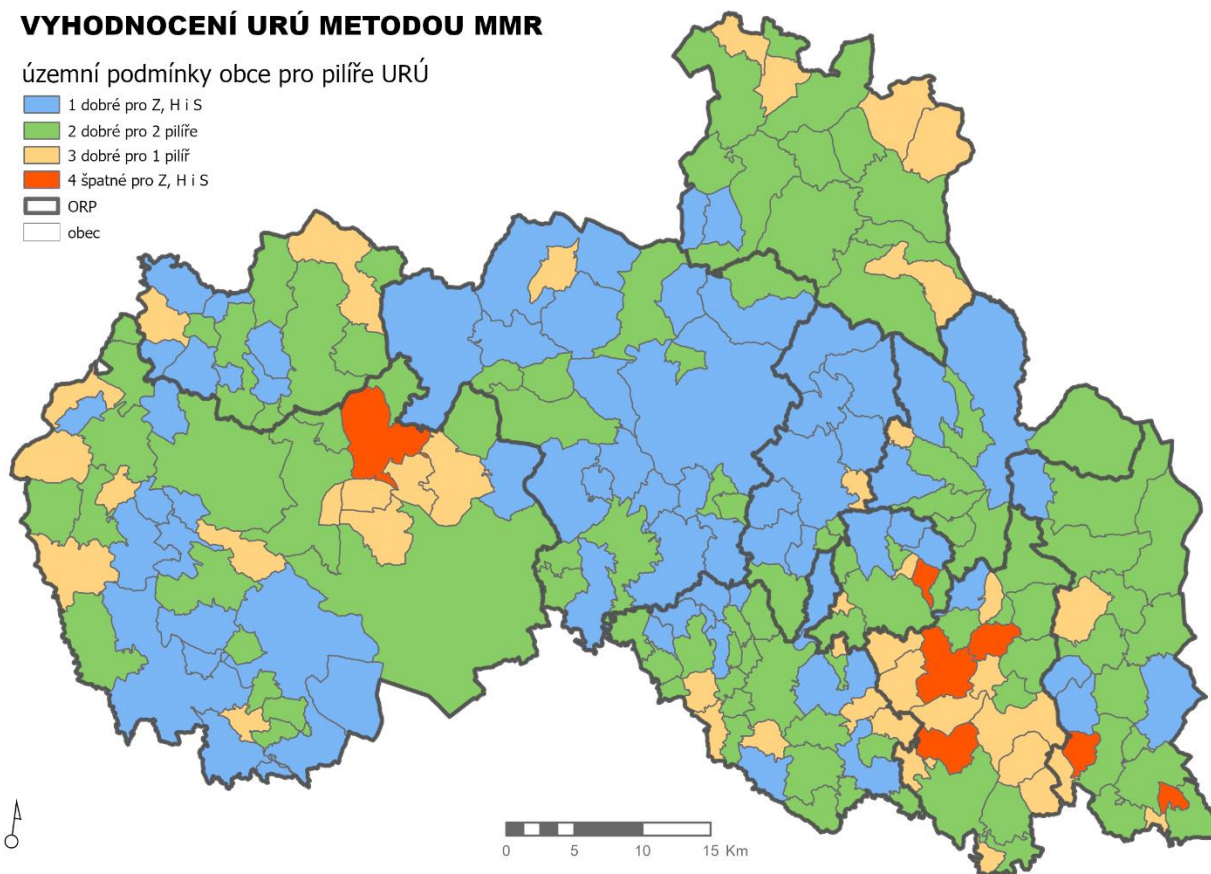
Kategorie obce	Dobré podmínky pro	Špatné podmínky pro	ÚAP LK 2025		ÚAP LK 2021		ÚAP LK 2017		ÚAP LK 2015	
			Počet obcí		Počet obcí		Počet obcí		Počet obcí	
1	H, S, Z	x	68	68	46	46	51	51	56	56
2a	H, Z	S	35	99	36	109	45	112	40	111
2b	S, Z	H	37		20		25		26	
2c	H, S	Z	27		53		42		45	
3a	Z	H, S	25	41	25	51	26	46	31	43
3b	H	S, Z	5		19		13		7	
3c	S	H, Z	11		7		7		5	
4	x	H, S, Z	7	7	9	9	6	6	5	5

Zdroj: GIS ÚP LK; H – hospodářský pilíř, S – sociální pilíř, Z – environmentální pilíř, x – žádná hodnota

VYHODNOCENÍ URÚ METODOU MMR

územní podmínky obce pro pilíře URÚ

- 1 dobré pro Z, H i S
- 2 dobré pro 2 pilíře
- 3 dobré pro 1 pilíř
- 4 špatné pro Z, H i S
- ORP
- obec

Obr. 15 Celkové vyhodnocení územních podmínek obcí pro URÚ – dle metodiky MMR.

17.3 OBLASTI S PODPRŮMĚRNÝMI ÚZEMNÍMI PODMÍNKAMI

Dalším přístupem vyhodnocení územních podmínek obcí pro URÚ byla identifikace obcí (oblastí) s celkové podprůměrnými územními podmínkami pro URÚ. V rámci tohoto vyhodnocení byly nejprve přepočítány celkové body za jednotlivé pilíře URÚ na porovnatelnou jednotku (v tomto případě %).

Pro HP bylo totiž hodnoceno **8 indikátorů**. Za každý indikátor mohla obec zpravidla získat +2 až –2 bodů. Nejhorší hodnocení za HP mohlo tedy být až -16 (8 x -2b.) a nejlepší hodnocení +16 (8 x +2b.). Pro SP a ŽP bylo hodnoceno jen **6 indikátorů**, tedy minimální hodnocení -12 (6 x -2b.), maximální pak +12 (6 x +2b.). Z tohoto důvodu byly celkové získané body za jednotlivé pilíře URÚ (kdy se sečetly body za jednotlivé dílčí indikátory URÚ A,1 – C.6) přepočteny na procenta. Nejhoršímu hodnocení -16 (pro HP), resp. -12 (pro SP a ŽP) byla přiřazena hodnota 0 %. Nejlepšímu hodnocení +16 (pro HP), resp. +12 (pro SP a ŽP) byla přiřazena hodnota 100 %.

Pro hodnocení HP byl použit krok 3,13 procentního bodu mezi jednotlivými kategoriemi, přičemž bylo použito zaokrouhlení na celé číslo bez desetinných míst. Pro hodnocení SP a ŽP byl použit krok 4,17 procentního bodu mezi jednotlivými kategoriemi a opět bylo použito zaokrouhlení na celá procenta. Tabulky 26 a 27 ukazují přidělené hodnoty pro body získané pro HP, SP a ŽP.

Tab. 26 Přidělená hodnota pro HP

počet bodů za pilíř HP	-16	-15	-14	-13	-12	-11	-10	-9	-8	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0
přidělená hodnota (%)	0	3	6	9	13	16	19	22	25	28	31	34	38	41	44	47	50
počet bodů za pilíř HP	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
přidělená hodnota (%)	53	56	59	63	66	69	72	75	78	81	84	88	91	94	97	100	

Zdroj: výpočet KÚ LK, OÚPSŘ

Tab. 27 Přidělená hodnota pro SP a ŽP

počet bodů za pilíř SP/ŽP	-12	-11	-10	-9	-8	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0
přidělená hodnota (%)	0	4	8	13	17	21	25	29	33	38	42	46	50
počet bodů za pilíř SP/ŽP	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
přidělená hodnota (%)	54	58	63	67	71	75	79	83	88	92	96	100	

Zdroj: výpočet KÚ LK, OÚPSŘ

Po převedení bodů dosažených obcí v každém pilíři URÚ na procentuální hodnoty, byla z procentuálních hodnot jednotlivých pilířů URÚ vypočtena průměrná hodnota pro celkové hodnocení URÚ. Tyto výsledné procentuální hodnoty ze URÚ byly rozděleny do 6 kategorií (viz následující kartogram). Pro příklad si uvedeme Liberec. Za HP dostal 6 bodů (po přepočtení dle tabulky 26 tedy 69 %), za SP dostal 5 bodů (tedy 71 % dle tabulky 27) a za ŽP dostal 0 bodů (tedy 50 % dle tabulky 27). Poté se všechna procenta sečetla a vyšla průměrná hodnota: $(69 + 71 + 50) / 3 = 63,33 \%$. Liberec se tak řadí do kategorie s rozpětím 60,01 – 64,00 %.

Výstupem je informace o tom, jaké mají obce celkové podmínky pro URÚ vyjádřené v procentech (viz tabulka v příloze RURÚ). Jako obce s podprůměrnými podmínkami pro URÚ byly hodnoceny takové obce, které měly celkové hodnocení do 50 %. Pokud se na některém místě kraje koncentruje více obcí s podprůměrnými podmínkami pro URÚ, tak lze identifikovat oblast s podprůměrnými územními podmínkami pro URÚ. Pro potřeby ÚAP LK bylo k vymezení podprůměrné oblasti územních podmínek pro URÚ nutné seskupení alespoň 4 obcí s průměrným hodnocením pod 50 %.

V rámci ÚAP LK bylo takto vymezeno **5 oblastí** s podprůměrnými celkovými územními podmínkami pro URÚ (viz následující kartogram a kartogram s popisem obcí v příloze RURÚ). **Jedná se o oblasti, ve kterých jsou celkové podprůměrné územní podmínky pro URÚ.** Tyto oblasti mají zejména periferní polohu. Oblastí s podprůměrnými územními podmínkami pro URÚ byly identifikovány jako:

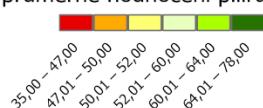
- P1 Semilsko
- P2 Mimoňsko
- P3 Západní Českolipsko
- P4 Severozápadní Frýdlantsko
- P5 Jihovýchodní Jilemnicko

Za předpokladu, že by k identifikaci podprůměrné oblasti nebylo potřeba seskupení alespoň 4 obcí, tak by bylo možné vymezit další podprůměrné oblasti např. na SV Frýdlantska nebo na JZ Turnovska. Nejlepšího hodnocení průměrných podmínek pro URÚ dosáhly obce z ORP JBC a také ORP LBC (s výjimkou Chotyně a Četenova).

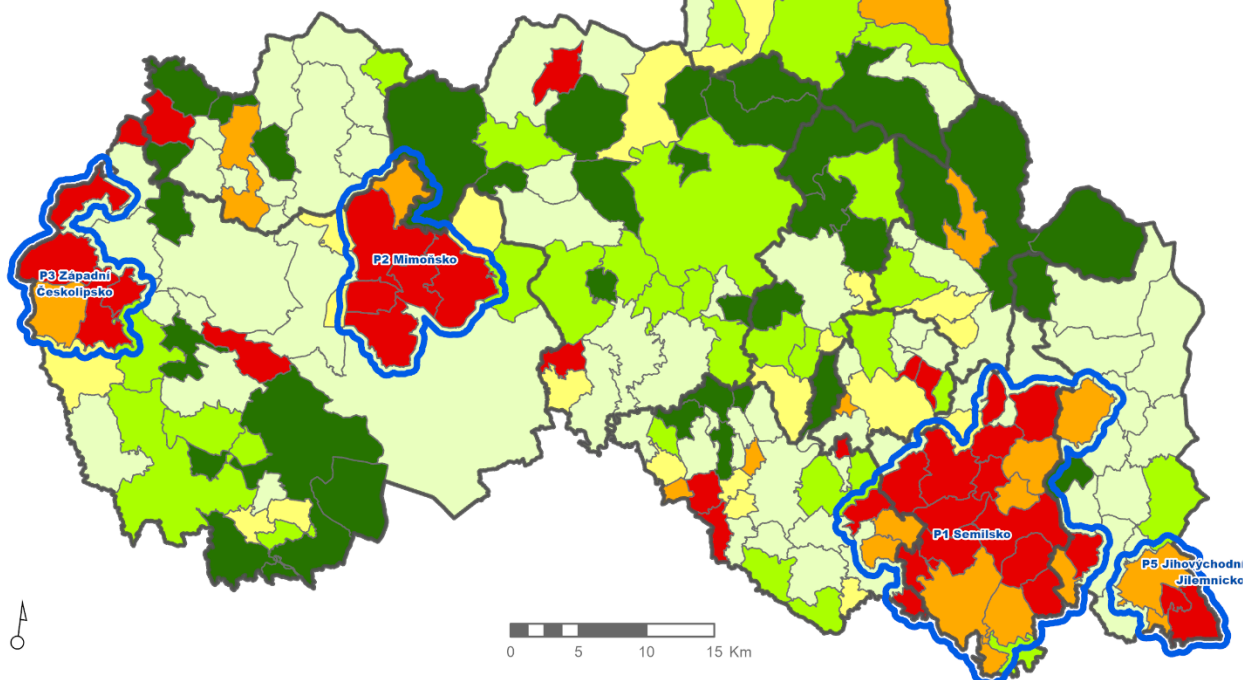
Podprůměrné podmínky samy o sobě nemusí ještě značit zásadní problém v území. Jako příklad lze uvést například obce, která je relativně silná v HP (64 %) a v SP (64 %), ale je slabá v ŽP (20 %) se dostane do podprůměrných hodnot.

OBLASTI S PODPRŮMĚRNÝMI PODMÍNKAMI PRO URÚ

průměrné hodnocení pilířů URÚ v %

ORP
obec
podprůměrná oblast

Obr. 16 Oblasti s podprůměrnými územními podmínkami pro URÚ

Zdroj: GIS ÚP LK

P1 SEMILSKO

Obce spadající do vyznačené oblasti P1: Holenice, Radostná pod Kozákovem, Tatobity, Žernov (vše ORP TUR), Kruh, Svojek, Poniklá (vše ORP JIL), Roztoky u Jilemnice, Roprachtice, Příkrý, Háje nad Jizerou, Chuchelna, Semily, Benešov u Semil, Bystrá nad Jizerou, Slaná, Košťálov, Stružinec, Libštát, Veselá, Lomnice nad Popelkou, Nová Ves nad Popelkou, Bělá, Bradlecká Lhota (vše ORP SEM).

Oblast P1 Semilsko je značně rozsáhlá, nesourodá a byla vymezena na území 3 ORP na JV území LK. Do této oblasti byly zařazeny nejen malé venkovské obce, ale i obec s rozšířenou působností a bývalé okresní město. Problémem této oblasti je špatné dopravní napojení na ostatní části LK a krajské centrum Liberec. Jedná se o dlouhodobě stagnující území, jehož velikost a zařazené obce se však v každé aktualizaci ÚAP mění.

Oblast P1 Semilsko je plošně nejrozsáhlejší z podprůměrných oblastí. Z hlediska slabých územních podmínek pro jednotlivé pilíře URÚ je třeba konstatovat, že oblast P1 je tak rozsáhlá a nesourodá, že její územní podmínky nelze jednoduše generalizovat. Slabé podmínky pro hospodářský rozvoj byly identifikovány u obcí Poniklá, Roztoky u Semil, Chuchelna, Slaná, Benešov u Semil, Košťálov, Libštát, Bělá, Kruh, Holenice a Bradlecká Lhota. Slabé podmínky pro sociální soudržnost mají obce Roztoky u Semil, Příkrý, Háje nad Jizerou, Bystrá nad Jizerou, Radostná pod Kozákovem, Tatobity, Stružinec, Veselá, Košťálov, Libštát, Kruh, Svojek, Bělá a Bradlecká Lhota. Slabé podmínky pro životní prostředí mají obce Roprachtice, Příkrý, Semily, Benešov u Semil, Chuchelna, Slaná, Radostná pod Kozákovem, Tatobity, Žernov, Stružinec, Lomnice nad Popelkou a Kruh.

Z hlediska uspořádání území v ZÚR LK je oblast P1 stabilizovaným územím s přirozeným rozvojem území, kterým neprochází rozvojová osa a nespadá do rozvojové oblasti. Obec Poniklá patří do specifické oblasti republikového významu SOB7b Západní Krkonoše.

P2 MIMOŇSKO

Obce spadající do vyznačené oblasti P2: Velký Valtinov, Brniště, Mimoň, Pertoltice pod Ralskem, Noviny pod Ralskem a Stráž pod Ralskem (vše ORP ČL).

Jedná se o oblast po bývalé těžbě uranu s velkou ekologickou zátěží, která sousedí s další problémovou oblastí bývalého vojenského újezdu Ralsko. Území P2 Mimoňsko je poměrně odlesněná část území LK. Území je vnitřní periferií LK.

V územních podmínkách pro sociální soudržnost je z P2 Mimoňsko slabá obec Brniště, Velký Valtinov a Noviny pod Ralskem. Slabé územní podmínky pro hospodářský rozvoj mají obce Mimoň, Pertoltice pod Ralskem a Stráž pod Ralskem. Slabé podmínky pro kvalitní životní prostředí mají obce Mimoň, Pertoltice pod Ralskem, Stráž pod Ralskem Brniště. Největším problémem oblasti jsou podmínky pro životní prostředí a hospodářský rozvoj.

Z hlediska uspořádání území v ZÚR LK patří oblast P2 až na Velký Valtinov do specifické oblasti nadmístního významu SOB3 Mimoňsko.

P3 ZÁPADNÍ ČESKOLIPSKO

Obce spadající do vyznačené oblasti P3: Žandov, Kravaře, Stvolínky a Kozly (vše ORP ČL).

Oblast P3 Západní Českolipska sousedí s Ústeckým krajem. Území oblasti P3 i sousedního území v Ústeckém kraji patří do území CHKO České středohoří a CHKO Kokořínsko – Máchův kraj, jejichž limity brzdí socioekonomický rozvoj území.

Západní Českolipsko je slabé hlavně v pilíři sociální soudržnosti a v pilíři hospodářského rozvoje. V HP jsou slabé obce Žandov a Kozly. V SP jsou slabé Kravaře, Stvolínky a Kozly. V ŽP jsou všechny obce průměrné.

Samostatným centrem osídlení je Žandov. Ostatní obce spádují do České Lípy. Z hlediska uspořádání území v ZÚR LK je oblast P3 stabilizovaným územím, kterým neprochází rozvojová osa a nespadá do specifické oblasti ani do rozvojové oblasti.

P4 SEVEROZÁPADNÍ FRÝDLANTSKO

Obce spadající do oblasti P4: Černousy, Habartice, Pertoltice a Višňová (vše ORP FRÝ).

Severozápadní Frýdlantsko je okraj periferního Frýdlantského výběžku, který sousedí s Polskem a má dlouhodobé problémy se sociální soudržností a hospodářským rozvojem, kterému nenapomáhá nevyhovující dopravní napojení a ochrana přírody v CHKO Jizerské hory. Oblast je od jihu obklopena Jizerskými horami a od S a V Polskem, které zde má venkovské stagnující území.

Z hlediska územních podmínek má v oblasti P4 slabé územní podmínky pro hospodářský rozvoj obec Černousy, Habartice a Pertoltice. Obce Višňová, Černousy a Pertoltice mají slabé územní podmínky pro sociální soudržnost. Z hlediska podmínek pro kvalitní životní prostředí mají všechny obce podmínky podprůměrné nebo průměrné.

Celá oblast P4 spadá do Frýdlantu. Z hlediska uspořádání území v ZÚR LK patří celá oblast P4 do specifické oblasti republikového významu SOB7c Frýdlantsko.

P5 JIHOVÝCHODNÍ JILEMNICKO

Obce spadající do vyznačené oblasti P5: Studenec, Bukovina u Čisté, Horka u Staré Paky a Čistá u Horek (vše ORP JIL).

Oblast P5 Jihovýchodní Jilemnicko je jihovýchodním cípem LK, který je obklopen sousedním Královohradeckým krajem. Jedná se o ryze venkovské území, které spadá do Jilemnice a částečně do Nové Paky mimo LK. Lokálním centrem zaměstnanosti v oblasti je Horka u Staré Paky. Důležitým rozvojovým impulsem je silnice I/16 (respektive II/293 a navazující II/295), které prochází oblastí P5 a propojují Mladou Boleslav – Jičín a Vrchlabí.

Slabé podmínky pro pilíř hospodářského rozvoje má v oblasti P5 jen obce Bukovina u Čisté. Pro sociální soudržnost mají v této oblasti slabé podmínky Čistá u Horek a Horka u Staré Paky. Z hlediska kvality životního prostředí, která je nejslabším pilířem URÚ této oblasti mají slabé podmínky Studenec, Bukovina u Čisté a Horka u Staré Paky.

Z hlediska uspořádání území v ZÚR LK leží celá oblast P5 Novoměstsko zcela mimo rozvojové osy, rozvojové oblasti a specifické oblasti.

17.4 DISPARITNÍ OBLASTI

Obecně platí, že územní podmínky pro pilíř hospodářského rozvoje do značné míry souvisí s územními podmínkami pro sociální soudržnost. Některé z indikátorů URÚ použitých v identifikaci podmínek pro pilíř hospodářského rozvoje mají vypovídající schopnost i pro pilíř soudržnosti obyvatel. Jedná se např. o nezaměstnanost nebo intenzitu bytové výstavby. Naopak územní podmínky pro pilíř kvalitního životního prostředí jsou zpravidla v protivážce s pilířem pro (klasický, průmyslový) hospodářský rozvoj i pro pilíř pro sociální soudržnost.

Toto zjednodušeně platí i na území LK. Pokud jsou v obci výrazné podmínky pro pilíř kvalitního životního prostředí (zpravidla velkoplošně zvláště chráněná území), tak zde jsou zároveň omezené podmínky pro pilíř hospodářského rozvoje a pro pilíř soudržnosti obyvatel. Z toho vychází pojetí identifikace nevyváženosti podmínek území pro URÚ, kdy je vyhledávána převaha jednoho z pilířů URÚ nad pilířem jiným. Takovéto oblasti, kde převažují územní podmínky jednoho pilíře URÚ nad pilířem jiným jsou v ÚAP LK označeny jako disparitní oblasti.

Pro vyhodnocení disparitních oblastí byly použity přiřazené souhrnné bodové hodnoty územních podmínek obcí pro jednotlivé pilíře URÚ (viz kapitola 16) převedené na procentní body (viz kapitola 17.3). Nerovnováha (nevyváženost) územních podmínek pro URÚ byla brána jako maximální rozdíl v procentním ohodnocení obcí v jednotlivých pilířích URÚ. Vždy byl od nejsilnějšího pilíře URÚ (ŽP, HP nebo SP) odečten ten, který byl pro danou obec vyhodnocen jako nejslabší. Tímto výpočtem byl získán maximální rozdíl mezi procentním ohodnocením územních podmínek jednotlivých pilířů URÚ

za jednotlivé obce. Výsledky pak byly rozděleny a vizualizovány do 6 kategorií (viz následující kartogram a podrobněji v příloze RURÚ). **Jako disparitní byly tedy vyhodnoceny ty obce, které mají alespoň jeden pilíř výrazně odlišný od ostatních a jsou tedy nevyvážené.**

Pro příklad si uvedeme Liberec. Za HP dostal 6 bodů (po přepočtení dle tabulky 26 tedy 69 %), za SP dostal 5 bodů (po přepočtení dle tabulky 27 tedy 71 %) a za ŽP dostal 0 bodů (po přepočtení dle tabulky 27 tedy 50 %). Poté se od nejvyššího hodnocení (v tomto případě SP 71 %) odečetlo nejnižší hodnocení (ŽP 50 %) a výpočet byl $71 - 50 = 21$.

Do disparitních oblastí byly započítány obce s rozdílem 40 a více procentních bodů v hodnocení územních podmínek mezi nejlepším a nejhorším pilířem URÚ. Pro vytvoření disparitní oblasti bylo zapotřebí seskupení alespoň 4 takovýchto obcí. V rámci ÚAP LK byly vymezeny následující **3 disparitní oblasti**:

- D1 Západní Českolipsko
- D2 Jizerské hory
- D3 Ralsko

Ve všech těchto oblastech převažovaly územní podmínky pro pilíř životního prostředí nad ostatními pilíři URÚ. Žádná oblast, ve které by převažovaly územní podmínky pro hospodářský rozvoj a sociální soudržnost nad pilířem ŽP nebyly v rámci vyhodnocení ÚAP LK 2025 (na rozdíl od předchozích úplných aktualizací ÚAP LK) identifikovány.

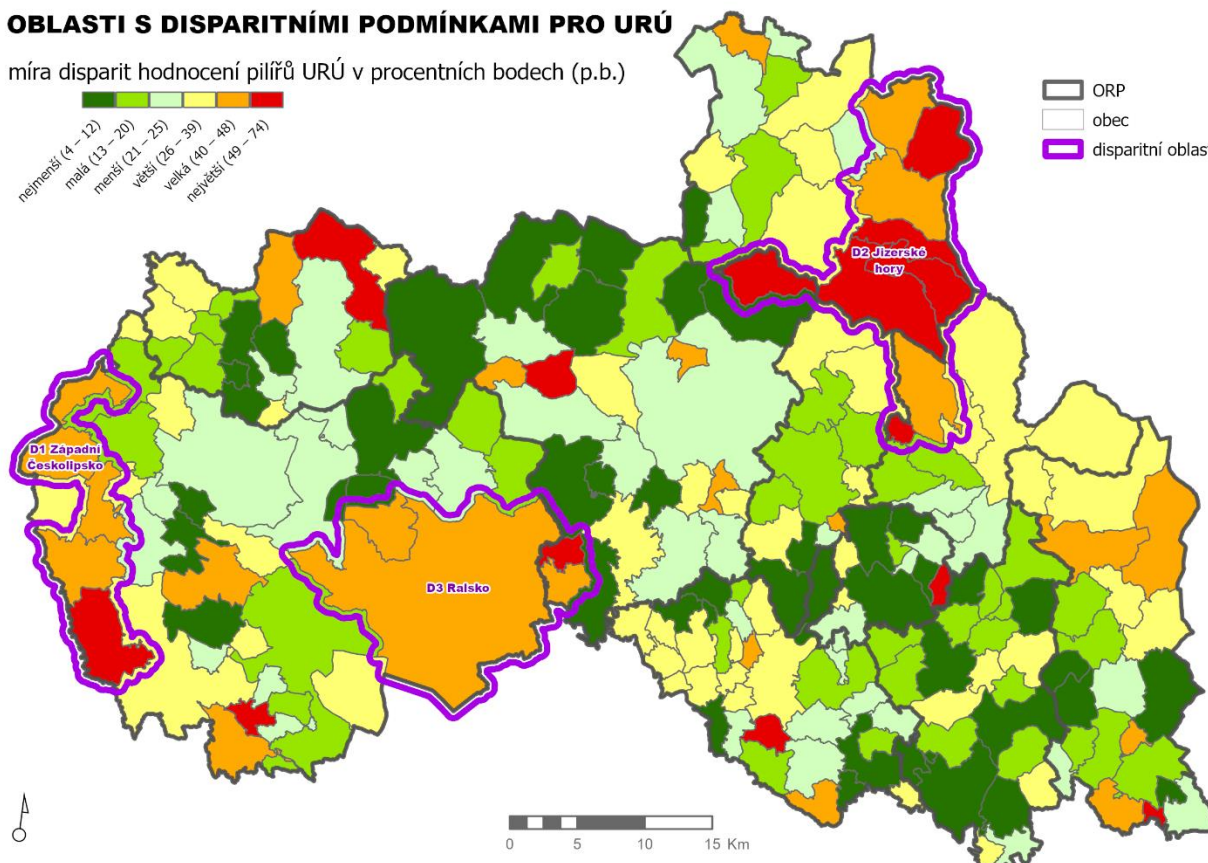
Dle následujícího kartogramu jsou vidět i další ohniska disparitních oblastí. V těchto méně výrazných disparitních oblastech však není rozdíl mezi územními podmínkami pro pilíře URÚ tak výrazný nebo se jedná o méně rozsáhlé oblasti, které nezahrnují území nastavených 4 obcí. Jedná se např. o SV část ORP NB, JZ ORP ČL, Turnovsko, zbytek Jizerských hor a Krkonoše.

OBLASTI S DISPARITNÍMI PODMÍNKAMI PRO URÚ

míra disparit hodnocení pilířů URÚ v procentních bodech (p.b.)

ORP
obec
disparitní oblast

Obr. 17 Disparitní oblasti

Zdroj: GIS ÚP LK

D1 ZÁPADNÍ ČESKOLIPSKO

Obce spadající do oblasti D1: Žandov, Stvolínky, Blíževedly, Tuhaň (vše ORP ČL). Do oblasti by mohly spadat i Blatce a Žďírec, které jsou od oblasti odděleny Dubou s nedostatečně velkou mírou disparity 33 procentních bodů.

Z hlediska územních podmínek pro pilíře URÚ má v oblasti D1 slabé podmínky pro HP Žandov a zbytek oblasti má podmínky pro HP podprůměrné. Pro SP mají slabé podmínky Tuhaň, Blíževedly, Stvolínky a podprůměrné Žandov. Nejlepší územní podmínky mají obce v D1 pro pilíř ŽP. Silné územní podmínky má Tuhaň, nadprůměrné Blíževedly a průměrné Stvolínky a Žandov.

Z hlediska disparity mezi jednotlivými pilíři URÚ převažují v celé oblasti územní podmínky pro ŽP. Největší míra disparity byla vypočtena u Tuhaně (63 proc. bodů) mezi SP (29 %) a ŽP (92 %). Blíževedly, Stvolínky i Žandov mají disparity (42 – 46 procentních bodů). Blíževedly a Stvolínky mají minimální podmínky pro SP, Žandov má minimální podmínky pro HP.

Z hlediska uspořádání území v ZÚR LK leží oblast D1 mimo rozvojové oblasti a specifické oblasti (z hlediska URÚ). Nad oblastí prochází rozvojová osa nadmístního významu ROS3, které je vázaná na plánované nové silniční propojení (Ústí nad Labem) – Děčín – Česká Lípa – (Liberec).

D2 JIZERSKÉ HORY

Obce spadající do oblasti D2: Albrechtice v Jizerských horách, Jiřetín pod Bukovou (vše ORP TAN), Bílý Potok, Hejnice, Lázně Libverda, Nové Město pod Smrkem, Jindřichovice pod Smrkem, Horní Řasnice (vše ORP FRY), Oldřichov v Hájích (ORP LBC).

Jedná se o největší vymezenou disparitní oblast z hlediska počtu vymezených obcí, která zasahuje na spádové území 3 ORP. Oblast D2 je vázaná na CHKO Jizerské hory, a proto není překvapující, že v oblasti převažují územní podmínky pro pilíř ŽP.

Z hlediska územních podmínek pro pilíře URÚ má disparitní oblast D2 mimořádné podmínky pro kvalitní životní prostředí. Všechny obce v D2 byly v tomto pilíři hodnoceny jako silné, jenom Horní Řasnice a Nové Město pod Smrkem byly hodnoceny jako nadprůměrné. Z hlediska pilíře hospodářského rozvoje byla většina obcí v D2 hodnocena jako slabé. Jednalo se o obce Horní Řasnice, Jindřichovice pod Smrkem, Nové Město pod Smrkem, Lázně Libverda, Bílý Potok, Oldřichov v Hájích a Jiřetín pod Bukovou. Hejnice byly v HP hodnoceny podprůměrně a Albrechtice v Jizerských horách průměrně. Zlepšení podmínek v tomto pilíři by mohlo nastat, pokud by se obce naučily lépe využít kvalitní environmentální podmínky pro cestovní ruch. Z hlediska SP se v oblasti nalézají obce slabé i silné. Slabé obce jsou Horní Řasnice, Jindřichovice pod Smrkem, Bílý Potok, Jiřetín pod Bukovou. Naopak silné v SP jsou Albrechtice v Jizerských horách.

Z hlediska disparit mezi jednotlivými pilíři URÚ převažují v celé oblasti územní podmínky pro ŽP, které většinou převažují nad HP. Jenom Jiřetín pod Bukovou a Horní Řasnice mají horší předpoklady pro SP než pro HP, v ostatních obcích se dominantní pilíř ŽP poměřuje vždy s nejhorším HP. Největší rozdíl mezi pilíři URÚ byl vypočten v obci Bílý Potok (74 procentních bodů) mezi ŽP a HP a v Lázních Libverda (71 procentních bodů) mezi ŽP a HP.

Zajímavou obcí jsou Albrechtice v Jizerských horách, na nichž lze dobře demonstrovat odlišnost vymezení disparitních oblastí URÚ od jiných způsobů vyhodnocení URÚ. Albrechtice v Jizerských horách dosahují ve všech pilířích URÚ nadprůměrných územních podmínek a v hodnocení dle metodiky MMR jsou zařazeny do modré kategorie obcí označené 1. V HP byly hodnoceny 53 %, v SP byly hodnoceny 71 % a v ŽP dosáhly hodnocení 100 %. Z pohledu nevyváženosti jednotlivých pilířů je však pilíř ŽP tak dominantní (dosáhl maxima možných hodnocených bodů), že výrazně (o 47 procentních bodů) převažuje nad nadprůměrně hodnoceným pilířem HP.

Z hlediska uspořádání území v ZÚR LK z pohledu URÚ leží oblast D2 mimo rozvojové oblasti a rozvojové osy. Na jihu však D2 sousedí s rozvojovou oblastí republikového významu OB7 Liberecko, ale jedná se o její nejméně dynamickou část. Celá disparitní oblast D2 spadá do specifické oblasti republikového významu SOB7a Jizerské hory a SOB7c Frýdlantsko.

D3 RALSKO

Obce spadající do oblasti D3: Ralsko, Mimoň (vše ORP ČL), Cetenov, Hlavice (vše ORP LBC).

V obcích Ralsko, Cetenov a Hlavice převažují podmínky pro ŽP nad ostatními pilíři URÚ. Této charakteristice oblasti D3 se vymyká Mimoň, kde má hodnocení HP 38%, hodnocení SP 54% a hodnocení pilíře ŽP jen 13%, takže zde převažuje SP a HP nad ŽP. Oblast je specifická tím, že zde byl bývalý vojenský újezd Ralsko. Samotné Ralsko je plošně nejrozsáhlejší obcí v LK, s vysokou lesnatostí a specifickými rozvojovými problémy (např. dopravní napojení dílčích sídel na centrum obce v Kuřívodech, obora Židlov, rozvoj velkých fotovoltaických elektráren).

Z hlediska podmínek pro HP jsou slabé obce Ralsko, Mimoň a Hlavice. Zbývající obce Cetenov je podprůměrný. Z hlediska SP je slabý jen Cetenov, podprůměrná Hlavice a zbylé Ralsko a Mimoň jsou průměrné. V pilíři ŽP je slabá Mimoň, průměrný Cetenov, nadprůměrná Hlavice a silné Ralsko.

Z hlediska disparit mezi jednotlivými pilíři URÚ je největší rozdíl mezi pilíři URÚ v obci Cetenov (50 procentních bodů). Tomu odpovídají i maximální rozdíly v hodnocení pilířů v ostatních obcích, které jsou ve srovnání s ostatními disparitními oblastmi menší. Oblast D3 je také specifická tím, že hodnocení některých obcí v některých pilířích je velmi nízké např. Mimoň (13 % v ŽP, Cetenov 17 % v SP).

Z hlediska uspořádání území v ZÚR LK z pohledu URÚ leží převážná většina oblasti D3 ve specifické oblasti nadmístního významu SOB3 Mimoňsko.

17.5 ZÁVĚREČNÉ VYHODNOCENÍ

Z bodového součtu hodnocení obcí ve všech třech pilířích URÚ v podkapitole 17.1 na obr. 14 je vidět, že podmínky území pro URÚ v LK jsou relativně dobré. Z celkových 215 obcí v LK má 146 obcí (68 %) kladné bodové hodnocení územních podmínek URÚ, 16 obcí (7 %) dosahuje neutrální hodnocení (0 bodů) a 53 obcí (25 %) dosáhlo negativní hodnocení. Nejlépe byly hodnoceny v ORP JBC a ORP LBC.

Nejvíce bodů (nejlepší územní podmínky pro URÚ) mají dle bodového hodnocení indikátorů obce Mníšek (22b.), Bedřichov (21b.), Prysk (20b.), Bílý Kostel nad Nisou (19b.), Radvanec, Janovice v Podještědí, Albrechtice v Jizerských horách, Janov nad Nisou (všechny 18 b.). Nejméně bodů (nejhorší územní podmínky pro URÚ) mají dle bodového hodnocení indikátorů obce Mimoň (-12b.), Kruh (-11b.), Stružinec (-10b.), Bělá (-9b.), Benešov u Semil (-9b.), Brniště, Radčice a Loučky (všechny obce -8b.).

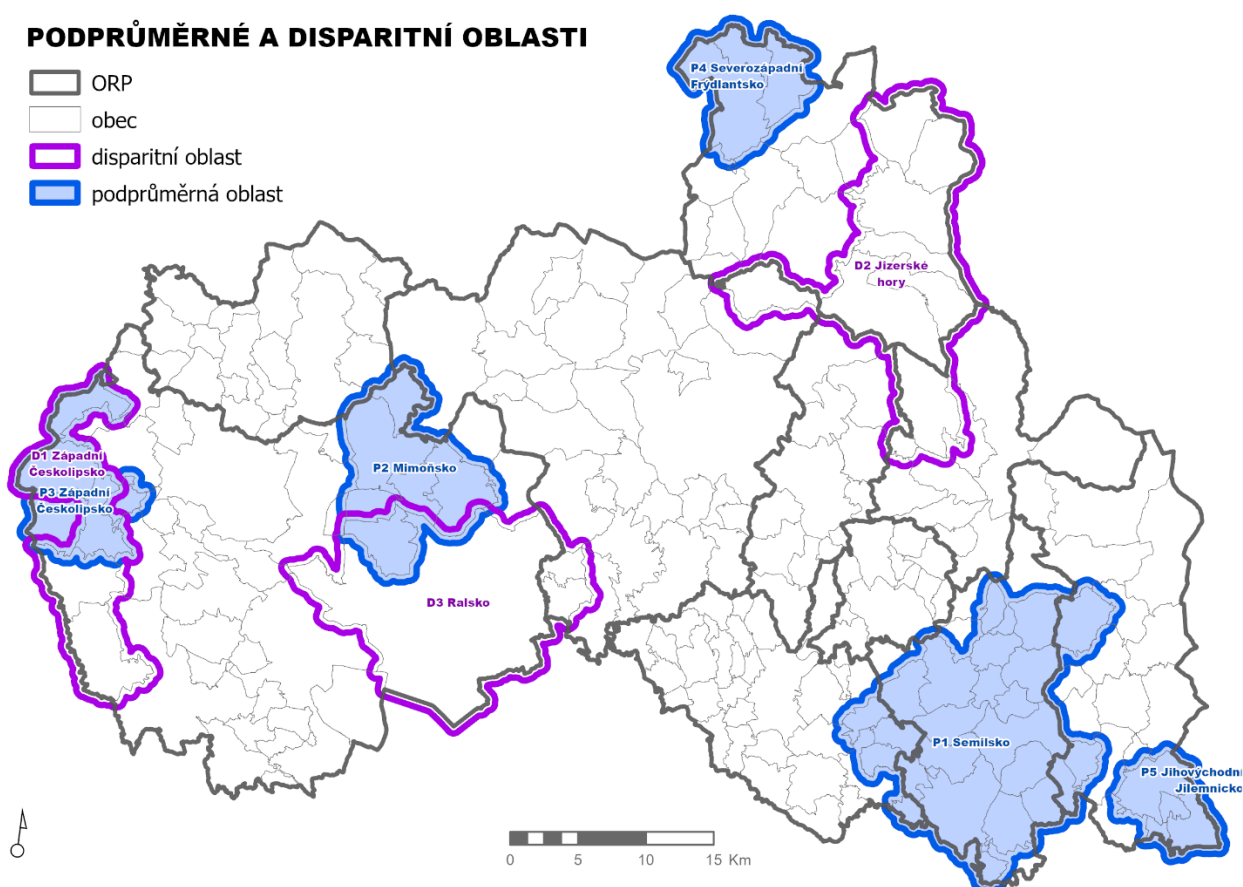
Z pohledu metodiky MMR (viz podkapitola 17.2) byly obce v jednotlivých indikátorech URÚ pouze rozděleny dle bodového hodnocení každého pilíře na kladné a záporné hodnocení. Kombinací kladného a záporného hodnocení obcí v jednotlivých pilířích vzniklo 8 různých kategorií. Do nejhorší kategorie, kde jsou špatné podmínky pro všechny pilíře URÚ byl zařazeno 7 obcí (Semily, Studenec, Příkrý, Jílové u Držkova, Kruh, Bukovina u Čisté a Brniště. Naopak do nejlepší kategorie, kde byly územní podmínky pro všechny pilíře URÚ hodnoceny kladně bylo zařazeno 68 obcí (32 % obcí v LK).

Z hlediska vyváženosti URÚ, kdy se vyhodnocovaly průměrné územní podmínky pro URÚ v jednotlivých obcích LK, byly identifikovány následující oblasti s podprůměrnými podmínkami pro URÚ: P1 Semilsko, P2 Mimoňsko, P3 Západní Českolipsko, P4 Severozápadní Frýdlantsko a P5 Jihovýchodní Jilemnicko. Do těchto oblastí bylo zařazeno 42 obcí (20 % obcí LK).

Z hlediska vyváženosti URÚ, kdy se vyhodnocovaly rozdíly (disparity) mezi územními podmínkami pro jednotlivé pilíře URÚ v jednotlivých obcích LK, byly identifikovány následující oblasti s disparitními podmínkami pro URÚ: D1 Západní Českolipsko, D2 Jizerské hory a D3 Ralsko. Do těchto oblastí bylo zařazeno 17 obcí (8 % obcí LK). Ve všech disparitních oblastech převažovaly územní podmínky pro ŽP.

Z pohledu překryvu podprůměrných oblastí URÚ a disparitních oblastí URÚ (viz následující kartogram) se částečně na území obce Mimoň překrývají oblast P2 Mimoňsko a D3 Ralsko a dále se na území obcí Žandov a Stvolínky překrývají oblast D1 Západní Českolipsko a P3 Západní Českolipsko. Všechny tyto překryvy jsou na území ORP ČL.

PODPRŮMĚRNÉ A DISPARITNÍ OBLASTI

Obr. 18 Překryv oblastí s podprůměrnými územními podmínkami URÚ a disparitních oblastí územních podmínek pro URÚ.
Zdroj: GIS ÚP LK

18 VYHODNOCENÍ TRENDŮ VÝVOJE ÚZEMÍ

A. Z pohledu vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro URÚ a vymezení disparitních oblastí a oblastí s podprůměrnými podmínkami

Z pohledu vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro URÚ se výsledky vyhodnocení oproti roku 2021 změnily. Není však jednoznačné, zda se stav území z pohledu URÚ zlepšil či zhoršil, protože záleží na tom, jak se problematika URÚ a vyváženost územních podmínek pro URÚ pojme.

V ÚAP LK 2020 byly vymezeny následující disparitní oblasti územních podmínek pro URÚ: D1 Turnovsko a D2 Jizerské hory. Do těchto oblastí bylo zařazeno 14 obcí (6,5 % obcí LK). V oblasti D1 převažovaly územní podmínky pro hospodářský rozvoj nad územními podmínkami pro kvalitní životní prostředí. V oblasti D2 převažovaly územní podmínky pro kvalitní životní prostředí. V ÚAP LK 2025 byly vymezeny následující disparitní oblasti: D1 Západní Českolipsko, D2 Jizerské hory a D3 Ralsko. Do těchto oblastí bylo zařazeno 17 obcí (8 % obcí LK). Ve všech disparitních oblastech převažovaly územní podmínky pro ŽP. Průměrná hodnota míry disparity u obcí LK v hodnocení z ÚAP LK 2025 je 25,6. Počet disparitních oblastí se zvýšil ze 2 na 3. Počet zařazených obcí se zvýšil ze 14 obcí na 17.

V ÚAP LK 2020 byly vymezeny následující podprůměrné oblasti územních podmínek pro URÚ: P1 Západní Českolipsko, P2 Mimoňsko, P3 Tanvaldsko, P4 Semilsko, P5 Novoměstsko a P6 Frýdlantsko. Do těchto obcí bylo zařazeno 53 obcí (25 % obcí LK). V ÚAP LK 2025 byly vymezeny následující oblasti podprůměrných územních podmínek pro URÚ: P1 Semilsko, P2 Mimoňsko, P3 Západní Českolipsko, P4 Severozápadní Frýdlantsko a P5 Jihovýchodní Jilemnicko. Do těchto oblastí bylo zařazeno 42 obcí (20 % obcí LK). Počet podprůměrných oblastí se snížil ze 6 na 5. Počet zařazených obcí se snížil z 53 obcí na 42 obcí.

Průměrné celkové bodové ohodnocení územních podmínek obcí pro URÚ v ÚAP LK 2020 bylo 2,2 bodu. Průměrné celkové bodové ohodnocení územních podmínek obcí pro URÚ v ÚAP LK 2025 bylo 4,1 bodu. Celkové průměrné bodové ohodnocení územních podmínek se zvýšilo 1,9 bodu.

Závěrem lze uvést, že vyváženost vztahu územních podmínek obcí pro URÚ se z pohledu dosažených průměrných územních podmínek za všechny 3 pilíře URÚ lehce zlepšila, ale z pohledu rozdílu územních podmínek pro jednotlivé pilíře URÚ se vyváženost lehce zhoršila.

B. Z pohledu bodového hodnocení celkových územních podmínek obcí pro URÚ

Z pohledu celkového bodového hodnocení územních podmínek obcí pro URÚ se situace ve srovnání s ÚAP LK 2021 změnila k lepšímu (viz následující tab.). Z hlediska celkového bodového hodnocení URÚ za obce si téměř 60 % obcí Libereckého kraje zlepšilo svá bodová hodnocení, 11 % obcí si hodnocení udrželo a třetina obcí si hodnocení zhoršilo. V rámci vyhodnocení v ÚAP LK 2021 se naopak většina obcí ve srovnání s hodnocením v ÚAP LK 2017 zhoršila. Proto nelze usuzovat, že zlepšení za období 2020 – 2025 je středně nebo dlouhodobým trendem.

Tab. 28 Změna celkového bodového hodnocení územních podmínek obcí pro URÚ

Změna bodového hodnocení	sledované období	
	2017 - 2020	2020 - 2025
nárůst	57 obcí (27 % obcí LK)	125 obcí (58 % obcí LK)
beze změny	21 obcí (10 % obcí LK)	24 obcí (11 % obcí LK)
pokles	137 obcí (63 % obcí LK)	66 obcí (31 % obcí LK)

Zdroj: výpočet KÚ LK, OÚPSŘ

Územní rozložení změny bodového vyhodnocení za období 2020 – 2025 je znázorněno na následujícím kartogramu. Zastoupení jednotlivých tříd je následující:

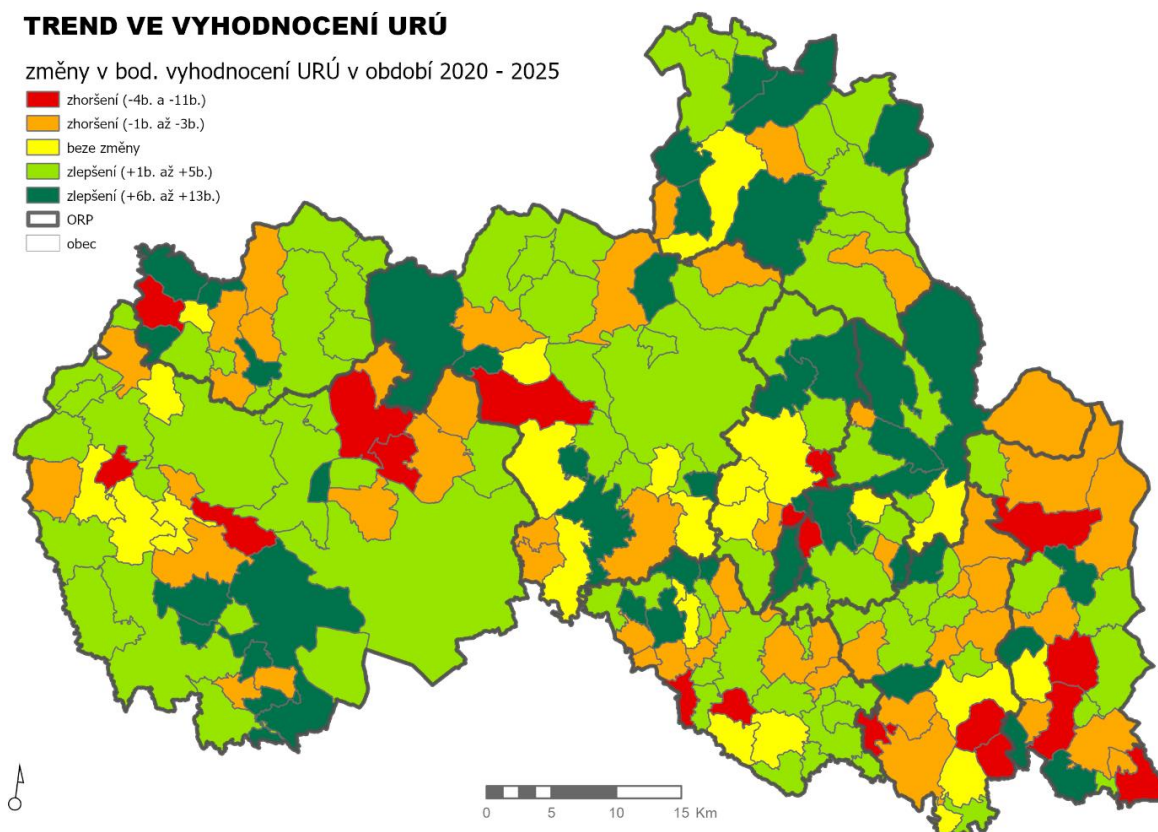
- u 44 obcí (20 % obcí LK) došlo k vylepšení celkového počtu bodů oproti roku 2020 o 6 bodů nebo více,
- 81 obcí (38 % obcí LK) zaznamenalo zlepšení o 1 až 5 bodů,
- 24 obcí (11 % obcí LK) setrvalo na stejném celkovém počtu bodů,
- 48 obcí (22 % obcí LK) si pohoršilo o 1 až 3 body
- a u 18 obcí (8 %) došlo ke zhoršení celkového počtu bodů o 4 nebo více bodů.

Ohledně jednotlivých pilířů URÚ došlo k nejvýraznějším změnám u environmentálního pilíře, kdy u 94 % obcí kraje se hodnocení územních podmínek v roce 2025 proti roku 2020 zlepšilo. Naopak nejvíce se hodnocení územních podmínek obcí zhoršilo v pilíři pro hospodářský rozvoj, ve kterém se zhoršilo 55 % obcí LK. Změny hodnocení územních podmínek jednotlivých pilířů v období 2020 – 2025 i v předešlém období 2017 – 2020 je v následujících tab. 29, 30 a 31.

TREND VE VYHODNOCENÍ URÚ

změny v bod. vyhodnocení URÚ v období 2020 - 2025

- zhoršení (-4b. a -11b.)
- zhoršení (-1b. až -3b.)
- beze změny
- zlepšení (+1b. až +5b.)
- zlepšení (+6b. až +13b.)
- ORP
- obec

Obr. 19 Změny v celkovém bodovém vyhodnocení územních podmínek obcí pro URÚ za období ÚAP LK 2020 – 2025
Zdroj: GIS ÚP LK

Tab. 29 Změna celkového bodového hodnocení územních podmínek obcí pro pilíř hospodářského rozvoje

Změna bodového hodnocení	sledované období	
	2017 - 2020	2020 - 2025
nárůst	84 obcí (39 % obcí LK)	76 obcí (35 % obcí LK)
beze změny	51 obcí (24 % obcí LK)	21 obcí (10 % obcí LK)
pokles	80 obcí (37 % obcí LK)	118 obcí (55 % obcí LK)

Zdroj: výpočet KÚ LK, OÚPSŘ

Tab. 30 Změna celkového bodového hodnocení územních podmínek obcí pro pilíř sociální soudržnosti

Změna bodového hodnocení	sledované období	
	2017 - 2020	2020 - 2025
nárůst	77 obcí (36 % obcí LK)	110 obcí (51 % obcí LK)
beze změny	47 obcí (22 % obcí LK)	26 obcí (12 % obcí LK)
pokles	91 obcí (42 % obcí LK)	79 obcí (37 % obcí LK)

Zdroj: výpočet KÚ LK, OÚPSŘ

Tab. 31 Změna celkového bodového hodnocení územních podmínek obcí pro environmentální pilíř

Změna bodového hodnocení	sledované období	
	2017 - 2020	2020 - 2025
nárůst	31 obcí (14 % obcí LK)	201 obcí (94 % obcí LK)
beze změny	32 obcí (15 % obcí LK)	7 obcí (3 % obcí LK)
pokles	152 obcí (71 % obcí LK)	7 obcí (3 % obcí LK)

Zdroj: výpočet KÚ LK, OÚPSŘ

Z pohledu celkového bodového vyhodnocení územních podmínek pro URÚ se v období 2020 – 2025 hodnocení většiny obcí na rozdíl od hodnocení v předchozím období 2017 – 2020 zlepšilo. Nejvíce se hodnocení územních podmínek obcí v období 2020 - 2025 zlepšilo u environmentálního pilíře, naopak nejvíce se hodnocení zhoršilo v pilíři pro hospodářský rozvoj.

C. Z pohledu průměrného celkového bodového hodnocení územních podmínek území obcí v jednotlivých ORP pro URÚ

Z pohledu průměrného celkového bodového hodnocení územních podmínek území obcí v jednotlivých ORP pro URÚ je třeba konstatovat, že hodnocení obcí se od poslední úplné aktualizace ÚAP LK ve všech ORP zlepšilo.

Tab. 32 Změna průměrného celkového bodového vyhodnocení obcí pro URÚ v ORP v letech 2017, 2021 a 2025

ORP	Ø z celkového bodového ohodnocení obcí ÚAP LK 2017	Ø z celkového bodového ohodnocení obcí ÚAP LK 2021	Trend (rozdíl 2021–2017)	Ø z celkového bodového ohodnocení obcí ÚAP LK 2025	Trend (rozdíl 2025–2021)
FRÝ	-0,6	-2,2	-1,6	1,4	+3,6
ŽB	0,6	-1,5	-2,1	2,1	+3,6
NB	5,1	4,1	-1	7,6	+3,5
TAN	4,3	3,4	-0,9	6,6	+3,2
LBC	8,5	6,5	-2	8,6	+2,1
TUR	4,7	2,7	-2	4,3	+1,6
ČL	4,1	2	-2,1	3,2	+1,2
JBC	9,8	8,3	-1,5	9,3	+1,0
JIL	1,4	1,8	-0,4	2,7	+0,9
SEM	-3,1	-2,7	-0,4	-2,5	+0,2

Zdroj: GIS ÚP LK

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, jak se změnilo průměrné celkové bodové hodnocení obcí v ORP v ÚAP LK 2017, ÚAP LK 2021 a ÚAP LK 2025. Zatímco ve všech správních územích ORP došlo k poklesu průměrného bodového hodnocení obcí za období 2017 – 2021, tak za období 2021 – 2025 se ve všech ORP průměrné bodové hodnocení územních podmínek zlepšilo. Relativně nejvíce si polepšily obce v ORP FRÝ a ORP ŽB. Obce v těchto ORP však mají i po tomto zlepšení stále horší bodové hodnocení ve srovnání s obcemi z jiných ORP.

Z pohledu pořadí ORP z hlediska průměrného bodového hodnocení územních podmínek obcí v jejich správních obvodech se pořadí mezi lety 2017 – 2021 - 2025 nezměnilo. Z hlediska pořadí ORP měly nejvyšší průměrné bodové hodnocení v ÚAP LK 2017, ÚAP LK 2021 i ÚAP LK 2025 obce v ORP JBC, na druhém místě se umístily obce z ORP LBC a na třetím místě obce ORP NB. Nejhorší hodnocení v ÚAP LK 2017, v ÚAP LK 2021 i v ÚAP LK 2025 měly obce v ORP SEM. Druhé nejhorší hodnocení měly stále obce ORP FRÝ a třetí nejhorší hodnocení patřilo stále obcím ORP ŽB.

Závěrem lze konstatovat, že přestože se průměrné bodové hodnocení obcí v jednotlivých ORP za období 2017 – 2025 ve všech případech zlepšilo, tak pořadí dosažených průměrných hodnot mezi jednotlivými ORP zůstalo zachováno.

Tab. 33 Změna pořadí v průměrném celkovém bodovém ohodnocení obcí pro URÚ v ORP v letech 2017, 2021 a 2025

ORP	Ø z celkového bodového ohodnocení obcí ÚAP LK 2017	pořadí 2017	Ø z celkového bodového ohodnocení obcí ÚAP LK 2021	pořadí 2021	Ø z celkového bodového ohodnocení obcí ÚAP LK 2025	pořadí 2025
FRÝ	-0,6	9	-2,2	9	1,4	9
ŽB	0,6	8	-1,5	8	2,1	8
NB	5,1	3	4,1	3	7,6	3
TAN	4,3	5	3,4	4	6,6	4
LBC	8,5	2	6,5	2	8,6	2
TUR	4,7	4	2,7	5	4,3	5
ČL	4,1	6	2	6	3,2	6
JBC	9,8	1	8,3	1	9,3	1
JIL	1,4	7	1,8	7	2,7	7
SEM	-3,1	10	-2,7	10	-2,5	10

Zdroj: GIS ÚP LK

Poznámka: pořadí ORP je seřazeno od největšího počtu bodů

URČENÍ PROBLÉMŮ K ŘEŠENÍ V ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍCH DOKUMENTACÍCH, PŘÍPADNĚ ÚZEMNÍCH STUDIÍCH

19 POŽADAVKY NA ZMÍRNĚNÍ NEBO OMEZENÍ URBANISTICKÝCH DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD, VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ A STŘETŮ ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ A S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Závady jsou v ÚAP LK 2025 pojaty jako **negativní skutečnosti v území, které brání jeho udržitelnému rozvoji a které jsou více či méně ovlivnitelné územním plánováním nebo mají na územní plánování vliv. Odstraňování závad, napravitelných územním plánováním, by mělo být cílem územně plánovací činnosti na příslušné úrovni.** Územní plánování vytváří pro eliminaci závad územní podmínky, které umožňují realizaci příslušných záměrů na provedení změn v území odstraňujících závady v území. Územní plánování však tyto závady v území přímo neodstraňuje, pouze vytváří podmínky pro jejich odstranění (např. vymezením koridoru pro obchvat obydleného území města na silnici I. třídy v územně plánovacích dokumentacích se ještě neodstraní jeho dopravní a hygienická závada v území – průtah silnice obydleným centrem). Konkrétní opatření pro napravení závad jsou uvedena v PRURÚ v části Záměry na provedení změn v území a jejich výkres (kapitola Rekapitulace hodnot území, limitů využití území a záměrů na provedení změn v území pro potřeby vizualizace ve výkresech). Všechny záměry spravuje KÚ LK, OÚPSŘ v Registru záměrů ÚAP, který je zpracován v tematickém členění dle vyhlášky č. 500/2006 Sb., a díky tomu je dobře dohledatelné řešení závad, slabých stránek i hrozeb.

Seznam konkrétních opatření pro napravení závad je uveden v **Registru záměrů ÚAP**, kde jsou pro každé téma URÚ k dispozici následující typy opatření (záměrů) řešitelných krajskou územně plánovací činností:

- Téma prostorové a funkční uspořádání území
 - Kooperace mezi centry osídlení
- Téma příroda a krajiny
 - ÚSES
- Téma vodní režim a horninové prostředí
 - Plochy těžby ložisek
 - Plochy dobývacích prostorů
- Téma občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství
 - Plochy památkových zón
 - Plochy památek UNESCO
- Téma dopravní a technická infrastruktura včetně její dostupnosti
 - Koridory pro umístění kapacitních silnic
 - Koridory pro umístění silnic I., II. a III. třídy
 - Koridory pro umístění a zlepšení železničních tratí
 - Plochy veřejných mezinárodních letišť IFR
 - Plochy veřejných logistických center
 - Koridory přivaděčů pro zásobování pitnou vodou z velkého zdroje
 - Plochy lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod
 - Plochy suchých nádrží (poldrů)
 - Koridory pro umístění vedení VVN 400, 110 kV
 - Plochy transformoven VVN
 - Koridory pro umístění plynovodů VTL
- Téma ekonomické a hospodářské podmínky
 - Plochy pro podnikatelské aktivity
- Téma rekreace a cestovní ruch
 - Koridory pro propojení lyžařských areálů lanovkami a vleky
 - Multifunkční turistické koridory
 - Cyklokoridory
 - Mezinárodní turistické pěší koridory

19.1 URBANISTICKÉ ZÁVADY

Urbanistické závady území jsou předmětem ÚAPO, protože jsou vzhledem k měřítku a významu řešitelné zejména územně plánovací činností obcí. Z hlediska krajské územně plánovací činnosti lze v rámci urbanistických závad částečně řešit pouze problematiku sídelní struktury, respektive uspořádání území a obecného využívání území.

Jako urbanistické závady lze v ÚAP LK dlouhodobě označit např. velkou hustotu a počet malých venkovských sídel, jejichž zastavěné území a zastavitelné plochy se mnohdy ocitají v záplavových územích Q100. V horských střediscích Jizerských hor a Krkonoš probíhá nadměrná výstavba objektů druhého bydlení a s tím spojená i vysoká zátěž území vlivem

potenciálních uživatelů a jednodenní návštěvnosti. Problémem je také slabá vnitřní integrita území kraje se spádovostí mimo území LK. Hlavní urbanistické závady jsou v následující tab.

Tab. 34 Urbanistické závady v území LK

zastavěné území a zastavitelné plochy vymezené v záplavových územích Q100
nadměrná výstavba nových objektů druhého bydlení v horských střediscích (Harrachov, Rokytnice n. J., Bedřichov, Albrechtice v Jizerských horách a Krkonoších)
nevybavenost rychle se rozvíjejících obcí (MŠ, domovy pro seniory)
slabá vnitřní integrita území kraje (Českolipsko spadáje na Mladou Boleslav (SČK), Jilemnice na Vrchlabí (KHK))
nízká míra dostupnosti krajského města z ORP Semily a Jilemnice
velké množství nevyužívaných a zdevastovaných staveb, areálů, pozemků (brownfields) často postižených starou ekologickou zátěží
velká hustota a velký počet malých venkovských sídel komplikující budování a provozování DI a TI
vysoké zátěže území vlivem potenciálních uživatelů a jednodenní návštěvnosti v některých částech LK (nedostatečná připravenost území mimo tradiční centra CR)

Zdroj: PRURÚ a RURÚ 2025

19.2 DOPRAVNÍ ZÁVADY

V rámci analýzy území byly identifikovány následující dlouhodobé hlavní obecné dopravní závady LK uvedené v následující tab. Klíčový rozvojový potenciál má vyřešení závad spočívajících v nedostatečném silničním a železničním napojení na některá sousední regionální centra a nedostatečné železniční napojení na republikové centrum Prahu. Klíčovým problémem je i dopravní izolovanost některých periferních oblastí LK, přičemž se nejedná vždy o periferie v pohraničí, ale i o tzv. vnitřní periferie.

Tab. 35 Dopravní závady v území LK

nedostatečné železniční napojení Liberce a LK na Prahu a Mladou Boleslav
nedostatečné silniční propojení (nevyhovující kapacita, malá rychlost) s KHK a ÚK
zhoršená dopravní dostupnost centra kraje z okrajových částí kraje (především z ORP SEM)
nevyhovující silniční napojení Tanvaldska (I/14 a I/10)
omezené provozní možnosti letišť v Libereckém kraji

Zdroj: PRURÚ a RURÚ 2025

19.2.1.1 PROBLEMATICKÉ ÚSEKY SILNIČNÍ DOPRAVY

Při hodnocení silniční sítě byly identifikovány v rámci ÚAP LK následující přetrvávající problémové úseky silnic I. třídy (tato místa jsou zobrazena v problémovém výkrese, kódová označení jsou pro přehlednost uvedena v tab. 36). Některé problematické úseky silnic (dále jen „PUS“) byly oproti ÚAP LK 2017 a ÚAP LK 2021 vyřešeny tím, že byla vybudována příslušná dopravní infrastruktura. Skoro pro všechny PUS existují odpovídající záměry na provedení změn v dopravní infrastruktuře, které jsou zapracovány v úplném znění ZÚR LK.

PUS1 I/35 ŽDÁREK

- Identifikace problémů: ostrá zatáčka na úpatí prudkého stoupání/klesání pod železniční tratí v obci Ždárek
- Záměry na řešení: nejsou plánovány žádné záměry, složitá geomorfologie, řešeno rychlostním omezením, dálnice II. třídy byla přefazena do silnic I. třídy

PUS2 I/35 HODKOVICE NAD MOHELKOU – RÁDELSKÝ MLÝN

- Identifikace problémů: směrově nevyhovující vedení silnice v údolí Mohelky
- Záměry na řešení: nejsou plánovány žádné záměry, složitá geomorfologie, řešeno rychlostním omezením, dálnice II. třídy byla přefazena do silnic I. třídy, MÚK Rádelský Mlýn byla zrealizována

PUS4 I/35 TURNOV – HRANICE LK (SMĚR HRADEC KRÁLOVÉ)

- Identifikace problémů: průjezd souvisle zastavěným územím, řada komunikačních závad ve směrových a šířkových parametrech, hlavní silniční propojení LK a KHK
- Záměry na řešení: záměr S5_D01C, S5_D01R ze ZÚR LK upřesňující kapacitní silnici S5 dle PÚR ČR

PUS5 I/13 KRÁSNÁ STUDÁNKA – DĚTŘICHOV

- Identifikace problémů: členitý terén, průjezd zastavěným územím, řada komunikačních závad ve směrových a šířkových parametrech
- Záměry na řešení: záměr D08B (úsek Krásná Studánka – Dětřichov) ze ZÚR LK

PUS6 I/13 FRÝDLANT

- Identifikace problémů: členitý terén, průjezd zastavěným územím, řada komunikačních závad
- Záměry na řešení: záměry JV obchvatu Frýdlantu D09D, D09R ze ZÚR LK

PUS7 I/13 PERTOLTICE

- Identifikace problémů: průjezd zastavěným územím, řada komunikačních závad ve směrových parametrech
- Záměry na řešení: záměr západního obchvatu Pertoltic záměr D10 ze ZÚR LK – pro MD není prioritou, obec v ÚP sleduje ještě východní obchvat

PUS8 I/9 SVOR

- Identifikace problémů: průjezd zastavěným územím, řada komunikačních závad
- Záměry na řešení: záměr V obchvatu Svoru D06A (ZÚR LK) je v realizaci

PUS9 I/9 ČESKÁ LÍPA

- Identifikace problémů: průjezd zastavěným územím okresního města, řada komunikačních závad
- Záměry na řešení: záměr D05B/1 pro přeložku silnice I/9 v úseku Česká Lípa – MÚK Manušice (I/13) ze ZÚR LK navazující na již zrealizovaný MÚK Sosnová

PUS10 I/9 ZAHRÁDKY

- Identifikace problémů: směrově a šířkově nevyhovující průtah Zahrádkami
- Záměry na řešení: záměr D05B/2 přeložky silnice I/9 v úseku Jestřebí – Zahrádky – Sosnová ze ZÚR LK

PUS12 I/10 TURNOV – TANVALD – HARRACHOV

- Identifikace problémů: V úseku Turnov – Tanvald prochází ve stísněných poměrech údolí řek Jizery, Žernovnick a Kamenice nebo zastavěným územím v JV části Jablonecka, které vyvolávají řadu směrových (Železný Brod – Loužnice) a šířkových závad. V úseku Tanvald – Harrachov jsou průjezdy zastavěným územím doprovázeny obtížným horským terénem.
- Záměry na řešení: Kategorizace dálnic a silnic do roku 2040 schválená MD počítá s přemístěním úseku Turnov – Tanvald I/10 do novostavby vedoucí přes J obchvat Jablonce nad Nisou a Smržovku v peáži s I/14 (záměr D07). V úseku Tanvald – Harrachov v peáži s I/14 jsou územním plánování sledovány výhledové územní rezervy (záměry D48 a D49).

PUS13 I/14 LIBEREC – TANVALD – HORNÍ SYTOVÁ

- Identifikace problémů: Nevyhovující spojení center v rámci jádrového území LK, které prochází kompletně zastavěným územím s řadou směrových a šířkových závad. Průchod souvislým zastavěným územím je dále v úseku Na Mýtě – Horní Sytová vystřídán průjezdem v údolí Jizery, s komplikovaným směrovým vedením a řadou šířkových omezení.
- Záměry na řešení: Vymístění silnice mimo centra největších krajských měst Liberce a Jablonce n. N. Záměr D11C mezi J obchvatem Liberce (I/14) Kunratice – Rýnovice a přes Z obchvat Jablonce n. N. napojení na stávající I/65. Odtud je dle Kategorizace dálnic a silnic do roku 2040 schválené MD plánována novostavba silnice I. třídy (peáž I/14 a I/10) přes J obchvat Jablonce n. N. do Smržovky a dále do Tanvaldu (záměr D07). V úseku Kofenov – Horní Sytová není aktuálně plánován žádný záměr nadmístního charakteru.

PUS14 I/15 STVOLÍNKY

- Identifikace problémů: nedostatečné směrové a šířkové uspořádání na průtazích Stvolínek
- Záměry na řešení: záměr S obchvatu Stvolínek by měl navázat za nedávno zrealizovaný J obchvat Kravař s označením záměru D13A ze ZÚR LK

PUS15 I/15 ZAHRÁDKY

- Identifikace problémů: nedostatečné směrové a šířkové uspořádání na průtahu Zahrádkami
- Záměry na řešení: záměr J obchvatu Zahrádek s označením záměru D12B, prochází územím Natura 2000 EVL Zahrádky (jižní část Valdštejnův aleje) ze ZÚR LK

PUS16 I/16 HORKA U STARÉ PAKY

- Identifikace problémů: směrově nevyhovující průjezd v Horce u Staré Paky s navazujícím průtahem zastavěného území Čisté u Horek
- Záměry na řešení: záměr přeložky I/16 varianta s kladným stanoviskem EIA označená D15C v ZÚR LK

PUS17 I/38 OBORA (DOKSY)

- Identifikace problémů: průjezd zastavěným územím osady Obora a okrajovou částí Doks, který výrazně brzdí jinak plynulý provoz na I/38
- Záměry na řešení: rozsáhlý záměr obchvatu Doks D14A, který má kladné stanovisko EIA

19.2.1.2 KRITICKÁ MÍSTA SILNIČNÍ DOPRAVY

V rámci studie CityPlan (2009), která se ve vybraných městech LK zabývala optimalizací pořadí realizace přeložek silnic II. a III. třídy a optimalizací realizace humanizace průjezdních úseků, byla vyhodnocena následující kritická místa (dále jen „KM“) s prioritou jejich řešení (tato místa jsou zobrazena v problémovém výkrese pod kódovým označením uvedeným u každé položky, případně pak v tabulce 36, kde jsou uvedena všechna KM pohromadě):

KM1 ČESKÁ LÍPA

- Identifikace problémů:
 - I/9 dopravní zácpy, neprůjezdnost, ovlivnění obyvatel a rozdělení města průtahem
 - II/262 kapacitní problémy na křižovatkách v centru, složité směrové vedení a kontakt s okolní zástavbou v ulici Děčínská
- Záměry na řešení:
 - obchvat I/9 (součást záměru D05B/1 ZÚR LK)
 - přeložka II/262 mimo centrální část města s nižší prioritou, zatím alespoň humanizace průtahu v Z části

KM2 ČESKÝ DUB

- Identifikace problémů: II/277 a II/278 – vyšší podélné sklony průtahů, kontakt s okolní zástavbou, průtah centrální částí obce, škola, výjezd hasičů, nepřehledné křižovatky v centru
- Záměry na řešení: obchvat II/278 severně od obce (záměr D23A ze ZÚR LK)

KM3 DOKSY

- Identifikace problémů:
 - II/270 – průtah centrem města, těsný kontakt s okolní zástavbou, nedostatečná šířka vozovky, problematické směrové vedení, nárůst intenzity dopravy v letních měsících z důvodu CR
 - III/0381 – průtah centrální částí Starých Splavů
- Záměry na řešení:
 - JV obchvat II/270 (záměr D21 ze ZÚR LK)
 - obchvat III/0381 s velmi nízkou prioritou

KM5 JABLONEC NAD NISOU

- Identifikace problémů: III/29029 – přetížení silnice, která je de facto využívána jako druhá nejvýznamnější průtahová komunikace, nevyhovující parametry, těsné sousedství obytné zástavby a rekreačního centra přehrady Mšeno, nevyhovující křižovatky Palackého – Riegrova a Palackého – U Přehrady
- Záměry na řešení:
 - oficiální záměr kombinace jižního a západního obchvatu města silnicí I. třídy (záměry D07, D11C ze ZÚR LK) v souladu s Kategorizací dálnic a silnic I. třídy do roku 2050 schválenou MD
 - lokální záměry úpravy průtahu III/29029 městem jsou řešitelné na úrovni ÚP; úpravy mohou doplnit obchvaty města, ale samotné nemohou nahradit plnohodnotné obchvaty, alternativní idea vybudování severního průtahu městem silnicí I/14 (zejména v kombinaci s plánovaným západním obchvatem Jablonce n/N) neodkloní tranzitní dopravu z Jablonce n/N (pouze ji přesune v rámci zastavěného území města na jiné místo) a nevhodně prohloubí kumulaci dopravy v zastavěném obytném a rekreačním území u přehrady Mšeno a podél obytné části severního průtahu města

KM6 JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ

- Identifikace problémů: II/270 – průtah centrální částí města, těsný kontakt s okolní zástavbou, škola a řada aktivit v blízkosti průtahu, složitější směrové vedení, nedostatečná šířka ulic
- Záměry na řešení: II/270 západní obchvat Jablonné v Podještědí (záměr D22 ze ZÚR LK)

KM7 LIBEREC

- Identifikace problémů: MÚK stávající napojení obchodní a průmyslové zóny Liberec Sever – Růžodol na I/35 je na hranici kapacit a vzhledem k plánovanému rozvoji je nedostatečné
- Záměry na řešení: další (alternativní) napojení zóny např. s využitím napojení na záměr obchvatu II/272 Liberec – Osečná (součást záměru D16A ze ZÚR LK)

KM8 LOMNICE NAD POPELKOU

- Identifikace problémů: II/286 a II/284 – průtah centrální částí města, těsný kontakt s okolní zástavbou, malý poloměr směrových oblouků, vyšší hodnoty podélných sklonů, nákladní doprava omezena a odkloněna
- Záměry na řešení: II/284 – obchvat Lomnice nad Popelkou (záměr D61 ze ZÚR LK)

KM9 MIMOŇ

- Identifikace problémů: II/268 a II/270 – nevyhovující parametry průjezdných silnic vzhledem k intenzitám dopravy, přímé ovlivnění historického centra obce a chodců, nevhodné křížení komunikací
- Záměry na řešení:
 - II/268 – přeložka spojka u letiště Hradčany (záměr D52F ze ZÚR LK)
 - II/268 – jihozápadní obchvat Mimoně (záměr D52E ze ZÚR LK)
 - II/270 – severozápadní obchvat Mimoně (záměr D55 ze ZÚR LK)

KM10 ROKYTNICE NAD JIZEROU

- Identifikace problémů: II/294 – prochází v celé délce zastavěným územím, nevyhovující podmínky pro pohyb pěších a cyklistů, problémy zejména v zimě, kdy dochází k zvýšení intenzity (zimní turistika), omezení šířky komunikace odklizeným sněhem, zvýšené nároky na parkování
- Záměry na řešení: II/294 – rekonstrukce a humanizace (záměr mimo měřítko ÚAPK a ZÚR)

KM11 ROVENSKO POD TROSKAMI

- Identifikace problémů: II/282 – prochází v těsném kontaktu s okolní zástavbou, přímo protíná centrální část města, kde má složité směrové vedení
- Záměry na řešení:
 - II/282 – humanizace (záměr mimo měřítko ÚAPK a ZÚR)
 - I/35 – nová silnice I/35 Turnov – Ůlibice, dle PÚR ČR, (záměr S5_D01C ze ZÚR LK) odkloní část dopravy ze silnice II/282 v průjezdu Rovenskem pod Troskami

KM12 SEMILY

- Identifikace problémů:
 - II/289 – řada dopravních a bezpečnostních závad v J části města, vysoké intenzity a ovlivnění obyvatel v centrální části města se složitým směrovým vedením, limitující most pro peáž II/289 a II/292
 - II/292 – velká nehodovost na příjezdu od Železného Brodu, zvýšená intenzita na mostě přes Jizeru v peáži s II/289, složité směrové vedení
- Záměry na řešení:
 - II/289 – přeložka průtah Semily – 2 úseky (záměr D58 ze ZÚR LK)
 - II/292 – přeložka průtah Semily (záměr D59 ze ZÚR LK)

KM13 TURNOV

- Identifikace problémů: II/283 – průtah centrální historickou částí města s vysokou intenzitou dopravy a vysokým podílem nákladní dopravy, ovlivnění bezpečnosti obyvatel využívajících služby a obchody
- Záměry na řešení:
 - II/283 – humanizace průtahu zrealizována, přeložka kolem autobusového nádraží (severozápadní obchvat) byla v rámci zpracování ÚP Turnov navržena jako místní komunikace (mimo měřítko ÚAPK)
 - kombinace I/35 – Turnov – Ůlibice, kapacitní silnice S5 dle PÚR ČR, (záměr S5_D01C ze ZÚR LK) odkloní část dopravy z průjezdu Turnovem a nové silnice II. třídy napojující I/35 na Semilsko (záměr D18E ze ZÚR LK)

KM14 VYSOKÉ NAD JIZEROU

- Identifikace problémů: II/290 – průtah přes náměstí v těsném kontaktu s okolní zástavbou, uliční prostor nedostatečný pro míjení nákladních vozidel, podél průtahu 2 školy
- Záměry na řešení:
 - III/29063 – přeložka z Horní Tříče na II/290 (neaktuální záměr D70 v ÚAP LK)

KM15 ZÁKUPY

- Identifikace problémů:
 - II/262 – vyšší intenzita dopravy
 - II/268 – těsný kontakt s okolní zástavbou, průjezd centrální částí města
- Záměry na řešení:
 - II/268 – západní obchvat Zákupy – 2 úseky, jedna na II/262 (záměr D51A ze ZÚR LK)

KM16 ŽELEZNÝ BROD

- Identifikace problémů:
 - křižovatka II/282 a I/10 – nedostatečná kapacita, poloha v centrální části města na hlavním náměstí – vzájemné ovlivňování tranzitní dopravy s nákladní dopravou, místní dopravy a pěších
 - II/292 – nedostatečná šířka vozovky části Brodec neumožňuje bezpečný pohyb chodců a cyklistů, umocněno tím, že je zde škola a velké klesání, kde lze předpokládat překračování rychlosti
 - křižovatka II/292 X II/282 je ve velmi ostrém směrovém oblouku a vyšším podélném sklonu
- Záměry na řešení:
 - I/10 – přeložka mimo centrální část města
 - II/282 – přeložka mimo centrální část území – investičně náročné (záměr D69 v ÚAP LK)
 - II/292 – obchvat Pelechov (záměr D68 v ÚAP LK)

KM17 LIBEREC DOUBÍ

- Identifikace problémů:
 - MÚK České Mládeže stávající napojení průmyslové zóny Liberec Jih na I/35 je za hranicí kapacit
- Záměry na řešení:
 - nové napojení průmyslové zóny novým MÚK (řeší i záměr D16A ze ZÚR LK)

Tab. 36 Problémové úseky a kritická místa

Název kritického místa	kód	Název problémového úseku	kód
KM1 Česká Lípa	KM1	PUS1 I/35 Žďárek	PUS1
KM2 Český Dub	KM2	PUS2 I/35 Hodkovice nad Mohelkou – Rádelský Mlýn	PUS2
KM3 Doksy	KM3	PUS4 I/35 Turnov – hranice LK (směr Hradec Králové)	PUS4
KM5 Jablonec nad Nisou	KM5	PUS5 I/13 Krásná Studánka – Děčichov	PUS5
KM6 Jablonné v Podještědí	KM6	PUS6 I/13 Frýdlant	PUS6
KM7 Liberec	KM7	PUS7 I/13 Pertoltice	PUS7
KM8 Lomnice nad Popelkou	KM8	PUS8 I/9 Svor	PUS8
KM9 Mimoň	KM9	PUS9 I/9 Česká Lípa	PUS9
KM10 Rokytnice nad Jizerou	KM10	PUS10 I/9 Zahradky	PUS10
KM11 Rovensko pod Troskami	KM11	PUS12 I/10 Turnov – Tanvald – Harrachov	PUS12
KM12 Semily	KM12	PUS13 I/14 Liberec – Tanvald – Horní Sytová	PUS13
KM13 Turnov	KM13	PUS14 I/15 Stvolínky	PUS14
KM14 Vysoké nad Jizerou	KM14	PUS15 I/15 Zahradky	PUS15
KM15 Zákupy	KM15	PUS16 I/16 Horka u Staré Paky	PUS16
KM16 Železný Brod	KM16	PUS17 I/38 Obora (Doksy)	PUS17
KM17 Liberec Doubí	KM17		

Zdroj: OÚPSŘ KÚ LK; kód odpovídá označení ve výkrese. PUS – problémový úsek, KM – kritické místo

19.3 HYGIENICKÉ ZÁVADY

Za hygienické závady území v ÚAP LK je možno pokládat zásadní dlouhodobé znečištění životního prostředí nadmístního významu. Specifikem LK je zlepšující se znečištění těžkými kovy (As, Cd) v Jizerských horách a dlouhodobé znečištění po těžbě uranu v okolí Stráže pod Ralskem. Na žulové podloží je vázán přirozený stabilní vysoký výskyt radonu v Jizerských horách a podobně jako v jiných krajích je v okolí hlavních silničních tahů nadměrná hluková zátěž, která se zhoršuje se stále se zvyšující intenzitou dopravy, která není doprovázena odpovídajícími úpravami dopravní infrastruktury jako jsou např. obchvaty měst a obcí. Specifická je jakost vody. Dlouhodobě lze sice konstatovat obecně se zlepšující stav, ale meziročně se situace velmi mění. Zhoršení může zavinit např. dlouhodobé sucho, které zapříčiní nízké průtoky vody pro stejné množství znečištění. Hlavní hygienické závady LK jsou v následující tabulce.

Tab. 37 Hygienické závady území v LK

vysoká míra radonového rizika na žulovém podloží v Jizerských horách
nadměrná hluková zátěž u hlavních silničních tahů
specifické znečištění těžkými kovy (Kořenov, Desná, Lučany n. N. a okolí)
specifické SEZ po těžbě uranu na SV ORP ČL (Stráž p. R., Hamr n. J., Ralsko) v CHOPAV Severočeská křída
dlouhodobě špatná jakost vody na řece Ploučnici a jejích přítocích

Zdroj: PRURÚ a RURÚ 2025

19.4 VZÁJEMNÉ STŘETY ZÁMĚRŮ

Krajské ÚAP nejsou dostatečným nástrojem pro vyhodnocení vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území, protože měřítko krajské územně plánovací činnosti (1:100 000) neumožňuje jejich dostatečně přesné posouzení. Je sice možné identifikovat **potenciální střety** záměrů v GIS, ale nelze detailně posoudit jednotlivé střety, které jsou posuzovány až v následných procesech jako je tvorba a projednání ÚPD, proces EIA, územní řízení apod.

Obecně je třeba konstatovat, že střetům liniových prvků nelze dost dobře zabránit, ale většina je na úrovni ÚPD obcí nebo na úrovni územního rozhodování technicky řešitelná.

Vzájemné střety záměrů byly vyhodnocovány jednotlivě, ne hromadnou GIS analýzou. Důvodem je možnost posouzení jak závažnosti střetu, tak i to, zda se opravdu o střet jedná. Ze střetů, které však jako střet hodnoceny nebyly, lze jmenovat tyto:

- střet dvou variant jednoho silničního či železničního záměru – logicky bude realizována jen jedna z variant; vzájemné střety silničních záměrů a vzájemné střety železničních záměrů identifikovány byly,
- železniční záměry ve střetu se záměry režimu tram-train na železnici (Regiotram)
- koridory pro umístění elektrického vedení navzájem
- plochy suchých nádrží jako střety s ÚSES
- multifunkční turistické koridory, mezinárodní turistické pěší koridory, mezinárodní a cyklokoridory jako střety s ÚSES, s vodovodními přivaděči, plochami suchých nádrží a elektrickým vedením. Ve všech případech se jedná o minimální problémy způsobené střetem těchto záměrů,
- plochy těžby nerostů jako střety s plochami dobývacích prostorů,
- u funkčních kooperací mezi centry osídlení nebyly hodnoceny žádné střety. Důvodem je, že funkční kooperace jsou zakresleny pouze jako směrové linie, nemají však přesný průmět do území,
- památkové zóny jako střety s cyklodopravou ani pěší dopravou.

Identifikované potenciální vzájemné střety záměrů jsou zpracovány formou tabulky v samostatných tabulkových přílohách č. 2 RURÚ. Každý záměr má své kódové označení, které vychází z Registru záměrů ÚAP. Druhý

sloupec obsahuje název záměru. Ve třetím sloupci je vždy uvedeno, se kterým záměrem se záměr střetává a v závorce pak číslo střetu na výkresu, ve čtvrtém sloupci jsou uvedena pouze čísla střetů z výkresu.

Jako příklad uvedeme silnici II/278, severní obchvat Osečná:

kód záměru	název záměru	střet se záměrem a označení střetu	označení střetu ve výkresu
D62A	silnice II/278, severní obchvat Osečná	E41A (79), C1 (80), D39 (81)	79, 80, 81

V prvním sloupci je označení záměru kódem, ve druhém název záměru, ve třetím je uvedeno, s jakými jinými záměry je daný záměr ve střetu. Ve čtvrtém sloupci je číselné označení střetu ve výkresu. Některé střety se mohou v rámci území opakovat a vyskytovat se na více místech LK. Proto je zobrazení takových záměrů pouze ilustrativní a je zobrazeno ve výkresu pouze jednou jako např. střety se záměrem společné využití železničních a tramvajových tratí (režim tram-train).

19.5 STŘETÝ ZÁMĚRŮ S VYBRANÝMI LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Přestože krajské ÚAP a jejich měřítko nejsou dostatečným nástrojem pro vyhodnocení střetů záměrů na provedení změn v území a limitů využití území, bylo provedeno základní orientační vyhodnocení záměrů s vybranými skupinami limitů využití území, které bude v praxi doplněno a rozpracováno při vyhodnocení SEA na ZÚR a ÚP, při zpracování ÚAP obcí a při posouzení konkrétního technického řešení daného záměru v EIA. Vyhodnocení proběhlo v GIS a identifikované „střety“ jsou nalezené překryvy, které je nutno chápat jen jako **potenciální střety** nebo **zdroje problémů**. Řada těchto střetů je standardně řešitelná technickým řešením záměru.

Identifikované potenciální střety záměrů s limity využití území jsou v tabulce v tabulkových přílohách č. 2 RURÚ. Záměry byly vyhodnoceny vůči následujícím skupinám limitů využití území (označení sloupce, název a jednotlivé vrstvy z datového skladu GIS ÚP LK, jejich čísla také odpovídají sledovaným jevům dle vyhlášky):

1. ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ
 - KRNAP a jeho OP a klidové zóny; CHKO – UAPO_025a
 - národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní památka – UAPO_027a
2. NATURA 2000
 - evropsky významné lokality – UAPO_034
 - ptačí oblasti – UAPO_035
3. PŘÍRODNÍ PARKY – UAPO_030
4. NEROSTNÉ BOHATSTVÍ
 - dobývací prostory – UAPO_057
 - chráněná ložisková území – UAPO_058
 - ložiska nerostných surovin – UAPO_060
5. ZÁPLAVOVÁ ÚZEMÍ (Q100) – UAPO_050a
6. ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND (I. TŘÍDA OCHRANY) – UAPO_041
7. PAMÁTKOVÁ OCHRANA
 - památkové rezervace; památková zóna; krajinné památkové zóny – UAPO_005a
 - národní nemovitá kulturní památka a její OP – UAPO_008a
8. ÚSES – UAPO_021
9. DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA
 - silnice – UAPO_093a
 - železnice – UAPO_094a
10. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA
 - vysokotlaké a středotlaké plynovody – UAPO_075
 - vedení elektřiny 400 kV, 220 kV a 110 kV – UAPO_073

Jako příklad lze uvést např. záměr vodovodního přivaděče V4:

Kód	1. ZCHÚ	2. NATURA	3. přírodní parky	4. nerostné bohatství	5. záplavové území	6. ZPF	7. památková ochrana	8. ÚSES	9. dopravní infrastruktura	10. technická infrastruktura	č. střetu v mapě
V4					341 (Smědý), 342 (Řasnice)		343 (MPZ Frýdlant v Čechách)	344 (NRBK K24MB)	345 (sil. III/03511)	vliv nehodnocen	341, 342, 343, 344, 345

který je v potenciálním střetu se záplavovým územím Smědý (341), záplavovým územím Řasnice (342), městskou památkovou zónou Frýdlant v Čechách (343), nadregionálním biokoridorem ÚSES K24MB (344) a silnicí III/03511 (345). Střety v mapě najdeme pod označením 341 - 345.

Stejně jako u střetů záměrů se záměry nejsou některé záměry ve střetu s určitými typy limitů. To, že takový střet nebyl hodnocen, je vždy v tabulce označeno (např. pro ÚSES nebyl hodnocen střet s 1; 2; 3; 5; 6, 7 a 8). V rámci hodnocení střetů s nerostným bohatstvím byl u každého ložiska hodnocen jen střet nejvyšší kategorií ochrany. Pokud mělo ložisko

dobývací prostor nebo chráněné ložiskové území byl identifikován jen střet s dobývacím prostorem nebo chráněným ložiskovým územím. Pokud byl identifikován střet s dobývacím prostorem, už se neřešil střet s chráněným ložiskovým územím.

19.6 STŘETÝ ZÁMĚRŮ S HODNOTAMI ÚZEMÍ

Podobně jako u střetů záměrů na provedení změn v území a limitů využití území, bylo zpracováno také základní orientační vyhodnocení záměrů s vybranými skupinami hodnot území. Vyhodnocení proběhlo v GIS a spíše, než střety je nutno nalezené překryvy chápat jako **potenciální střety** nebo **zdroje problémů**.

Záměry byly vyhodnoceny vůči následujícím skupinám hodnot území (označení sloupce, název a jednotlivé vrstvy z datového skladu GIS ÚP LK, jejich čísla také odpovídají sledovaným jevům dle vyhlášky):

1. PŘÍRODNÍ HODNOTY
 - a) příroda a krajina
 - dálkový migrační koridor – UAPO_036b
 - krajinný ráz (unikátní a významný krajinný typ)
 - biosférická rezervace
 - b) vodní režim a horninové prostředí
 - významná jeskyně
 - významná přírodní dominanta
 - mokřad mezinárodního významu – UAPO_036a
 - hlavní prostorový předěl – UAPO_017a
 - přírodní léčivý zdroj – UAPO_055
 - geopark – UAPO_033
2. KULTURNÍ HODNOTY
 - oblast lidových staveb
 - lidová architektura a zachovaná struktura sídel
3. CIVILIZAČNÍ HODNOTY
 - a) ekonomické a hospodářské podmínky
 - významná průmyslová zóna – UAPO_002
 - b) rekreace a cestovní ruch, občanská vybavenost
 - rozhledna – UAPO_020
 - rekreace u vody
 - středisko sjezdového lyžování; Jizerská magistrála (běžecké lyžování); – UAPO_106
 - Singltrek pod Smrkem
 - botanická zahrada a zoologická zahrada, univerzita, nemocnice a zdravotnické zařízení nadregionálního významu – UAPO_003

Identifikované potenciální střety záměrů s hodnotami území jsou v tabulce v tabulkových přílohách č. 2 RURÚ. V rámci posuzování střetů s hodnotami v území se neposuzovaly střety, které již byly hodnoceny v rámci identifikace střetů záměrů s limity využití území (viz kapitola 19. 5). Jinak by došlo ke zdvojení střetů. Jedná se např. o technickou či dopravní infrastrukturu jako např. VTL plynovody, železnice, střety s ÚSES, ZPF, CHKO, NATURA.

Jako příklad si ukážeme vodovodní přívaděč V1A:

kód	1 PŘÍRODNÍ HODNOTY: 1a příroda a krajina	1 PŘÍRODNÍ HODNOTY: 1b vodní režim a horninové prostředí	2 KULTURNÍ HODNOTY	3 CIVILIZAČNÍ HODNOTY: 3a ekonomické a hospodářské podmínky	3 CIVILIZAČNÍ HODNOTY: 3b rekreace a cestovní ruch, občanská vybavenost	č. střetu v mapě
V1A	dálkový migrační koridor (112), významný krajinný typ (115)	hlavní prostorový předěl (113), mokřad mezinárodního významu (114)				112, 113, 114, 115

Tento záměr je ve střetu s dálkovým migračním koridorem (112) a významným krajinným typem (115), s hlavním prostorovým předělem (113) a mokřadem mezinárodního významu Jizera Headwaters – Horní Jizera (114). Není ve střetu s kulturními a civilizačními hodnotami. Střety v mapě najdeme pod označením 112 - 115.

20 POŽADAVKY NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV ÚZEMÍ

Požadavky na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ území vychází z poznatků zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území ve zkoumaných tématech z úvodu RURÚ. Z identifikovaných negativ byly vybrány ty, k jejichž odstranění nebo častěji zmírnění může přispět územní plánování. Z těchto problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích byly do problémového výkresu vybrány takové, které nebyly zobrazeny jako jiný typ problémů k řešení.

V rámci širších územních vztahů je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- relativně periferní polohu LK ležícího u hranic ČR (Trojzemí LK, Saska (SRN) a Dolnoslezského vojvodství (PL))
- hnědouhelný důl Turów v sousedství Frýdlantského výběžku
- nedostatečné napojení na evropskou železniční síť

V rámci prostorového a funkčního uspořádání je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- menší funkční provázanost území LK se sousedícím ÚK, KHK, Saskem a Dolnoslezským vojvodstvím
- republikově významné specifické a hospodářsky slabé oblasti (hospodářsky a sociálně slabý periferní Frýdlantský výběžek, území bývalého vojenského újezdu Ralsko, území po bývalé těžbě uranu v okolí Stráže pod Ralskem, území významných přírodních hodnot s významnými antropogenními tlaky (cestovní ruch, bydlení) Krkonoše, Jizerské hory)
- velké a zvyšující se rozdíly rozvojových předpokladů center osídlení a jejich spádových obvodů

V rámci struktury osídlení je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- slabší integrita území kraje (tendence Českolipska spádovat na Mladou Boleslav, spádování Jilemnicka na Vrchlabí, území kraje je historicky tvořeno z částí Severočeského a Východočeského kraje)
- nízká míra dostupnosti krajského města z ORP Semily a Jilemnice
- vysoké zátěže území vlivem jednodenní návštěvnosti v některých částech LK

V rámci sociodemografických podmínek a bydlení je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- stagnace počtu obyvatel, úbytek obyvatelstva ve východní, západní a severní části LK zejména v ORP TAN, NB
- nevybavenost rychle se rozvíjejících obcí (školy, domovy pro seniory)
- podprůměrná intenzita bytové výstavby v LK vůči průměru ČR a její pokles od roku 2007 (intenzita bytové výstavby je v posledních 10 letech v rámci LK vyšší v ORP TUR a na V a JV od měst LBC a Jablonce n. N.)
- výstavba suburbanizačního charakteru (okolí Liberce a Jablonce n. N.) a rekreačního charakteru v horských oblastech (nové objekty druhého bydlení, většinou apartmány – Harrachov, Rokytnice n. J., Bedřichov, Albrechtice v JH)
- vysoký podíl neobydlených bytů v JV části LK (ORP TUR, SEM, JIL, TAN)
- dlouhodobá koncentrace nezaměstnanosti v ORP FRÝ

V rámci přírody a krajiny je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- přetížení a devastace některých chráněných území vysokou koncentrací návštěvníků (Krkonoše, JH, Český ráj)
- rozvoj nešetrných antropogenních aktivit v chráněných územích
- pokračující fragmentace krajiny nepřirodními prvky (dopravní a technická infrastruktura)

V rámci vodního režimu a horninového prostředí je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- snižování retenční schopnosti volné i zastavěné krajiny
- dopady globálních změn klimatu projevující se ve střední Evropě zvětšováním extrémních projevů počasí (záplavy, sucho apod.)
- negativní dopad rozšíření a prohloubení těžby hnědého uhlí v polském dolu Turów na hydrogeologickou situaci Frýdlantska a okolí Hrádku n. N.

V rámci kvality životního prostředí je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- specifické SEZ po těžbě uranu na SV ORP ČL (Stráž p. R., Hamr n. J., Ralsko) v CHOPAV Severočeská křída (neřešitelné územním plánováním)
- nadměrná hluková a emisní zátěž z dopravy v okolí hlavních silničních tahů

V rámci ZPF a PUPFL je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- pokračující zábor ZPF a PUPFL
- neefektivní zástavba cenných pozemků v rozvojových oblastech – roztahování sídel

V rámci občanské vybavenosti vč. její dostupnosti a veřejných prostranství je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- absence ZŠ především v menších obcích v ORP TUR a ŽB, na JZ ORP ČL, SV ORP NB, J ORP LBC, S ORP SEM, J ORP JIL
- absence základní zdravotní péče (praktických lékařů) na periferiích
- absence domova pro seniory v ORP ŽB
- koncentrace sportovních rekreačních areálů pouze v ORP JBC, LB, TAN

V rámci dopravní a technické infrastruktury vč. její dostupnosti je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- nedostatečné napojení Liberce na páteřní železniční síť (důležité zejména spojení Liberec – Praha)
- nedostatečné silniční napojení na okolní regiony KHK a ÚK
- nedostatečné napojení některých oblastí LK na silniční síť (ORP Semily, Krkonoše, ORP Frýdlant)
- ohrožení zásobování pitnou vodou v důsledku těžby hnědého uhlí v dolu Turów na Frýdlantsku a Hrádecku
- omezený provoz Letiště Liberec

V rámci ekonomických a hospodářských podmínek je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- existence významných rozdílů v oblasti hospodářského rozvoje mezi jednotlivými obcemi – území hospodářsky slabých oblastí na Frýdlantsku, Semilsku, Česko-dubsku, Západním Českolipsku a v Mařenicích a Krompachu (Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027)
- nízká intenzita podnikatelské aktivity v ORP ČL a FRÝ
- nadměrná koncentrace ekonomických aktivit v oblasti LBC – JBC – TUR a oslabené periferní oblasti
- velké množství nevyužívaných a zdevastovaných staveb, areálů, pozemků (brownfields) často postižených starou ekologickou zátěží

V rámci rekreace a cestovního ruchu je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- přetížení tradičních horských středisek (Bedřichov, Harrachov, Rokytnice n. J.)

V rámci bezpečnosti a ochrany obyvatel je potřeba odstranit nebo zmírnit zejména následující negativa:

- zastavěná území a zastavitelné plochy vymezené v záplavových územích Q100 a v oblastech s významným povodňovým rizikem (Jizera – Turnov, Železný Brod, Semily; Ploučnice – Česká Lípa, Žandov; Liberec, Jablonec n. N. – Lužická Nisa, Frýdlantsko – Smědá)
- zvýšené riziko v územích zvláštní povodně pod vodním dílem (mimo ORP FRÝ, JIL)
- nepřipravenost území na srážkové extrémy

V rámci ÚAP LK byly v rámci bezpečnosti a ochrany obyvatel identifikovány pouze negativa ve specifické kategorii ohrožení území rizikovými přírodními jevy, které byly vizualizovány v problémovém výkrese. Jako tato ohrožení byly v ÚAP LK klasifikovány vybrané rizikové přírodní procesy, které ohrožují území a jejich přírodní i antropogenní hodnoty. Přestože rizikových přírodních procesů je ve sledovaných jevech ÚAP několik, byla vybrána jen taková ohrožení, která mají velký vliv především v celokrajském měřítku.

- oblasti s významným povodňovým rizikem (viz následující tab.) – UAPK_043
- území zvláštní povodně pod vodním dílem – UAPO_053
- poddolovaná území – jev UAPO_061
- sesuvná území a území jiných geologických rizik – jev UAPO_062 – pouze plošné polygony
- staré zátěže území a kontaminované plochy – jev UAPO_064 – pouze staré zátěže po těžbě uranu

Tab. 38 Oblasti s významným povodňovým rizikem

označení	vodní tok	v úseku (km)*	úsek (od soutoku)
POV01	Jizera	0,0 – 110,0	(ústí do Labe) – hranice LK – Semily
POV02	Smědá	0,0 – 36,0	státní hranice – Frýdlant – Raspenava
POV03	Lužická Nisa	0,0 – 49,0	státní hranice – Jablonec n. N.
POV04	Oleška	0,0 – 24,0	Semily – hranice LK – (Stará Paka)
POV05	Jizerka	0,0 – 5,0	Víchová n. J. – Jilemnice
POV06	Panenský potok	0,0 – 10,6	Mimoň – Brniště
POV07	Ploučnice	23,3 – 52	Horní Police – Brenná
POV08	Šporka	0,0 – 5,2	Česká Lípa – Horní Libchava

Zdroj: GIS ÚP LK

21 POŽADAVKY VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ A NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO URÚ

V rámci vyhodnocení URÚ bylo definováno 5 oblastí s podprůměrnými územními podmínkami pro URÚ a 3 disparitní oblasti z hlediska územních podmínek pro URÚ. V prvním případě byla nevyváženost vztahu územních podmínek pro URÚ brána jako nízký průměr územních podmínek pro všechny tři pilíře URÚ. Tyto oblasti jsou celkově velmi slabé a zaujímají zpravidla periferní polohu. V druhém případě byly oblasti identifikovány jako maximální rozdíl územních podmínek pro jednotlivé pilíře URÚ. V tomto případě byly vymezeny oblasti, které mají výborné územní podmínky pro jeden pilíř URÚ a slabé územní podmínky pro jiný pilíř URÚ. Více k metodice vymezení uvádí kapitola 17.

Oblasti s podprůměrnými územními podmínkami pro URÚ

Jako podprůměrné oblasti byly vymezeny oblasti P1 Semilsko, P2 Mimoňsko, P3 Západní Českolipsko, P4 Severozápadní Frýdlantsko a P5 Jihovýchodní Jilemnicko.

Plošně nejrozsáhlejší je oblast P1 Semilsko, která leží na území 3 správních území obcí ORP a zahrnuje i centrum osídlení a okresní město Semily. Problémem této oblasti je zejména nevyhovující dopravní napojení a větší množství malých obcí bez potenciálu pro rozvoj území. Pro zlepšení rozvoje tohoto území je třeba zejména zajistit kvalitní dopravní napojení a kvalitní občanskou vybavenost. V ZÚR LK je vymezen koridor pro silnici II. třídy na plánovanou silnici I/35 Turnov – Úlibice.

Oblasti s podprůměrnými územními podmínkami pro URÚ mají velmi slabý potenciál pro rozvoj území. K posílení území je možno využít lepších územních podmínek v okolním území. V oblasti P3 Západní Českolipsko a P2 Mimoňsko je možné využít potenciálu pro rozvoj území centra osídlení Česká Lípa a dynamiku navázané rozvojové oblasti nadmístního významu ROB2 Česká Lípa – Nový Bor. Oblast Mimoňsko je oblastí bývalé těžby uranu a bývalého vojenského prostoru Ralsko, která je určena k transformaci a novému využití území.

Oblasti P4 Severozápadní Českolipsko se nalézá v periferní poloze ve Frýdlantském výběžku obklopeném Polskem, který je dlouhodobě v regionálních i celostátních dokumentech označován jako hospodářsky a sociálně slabý. Částečným potenciálem Frýdlantska je zejména využití pro cestovní ruch, v jeho severozápadní části se však příliš atraktivit pro cestovní ruch nenalézá. Dalším potenciálem rozvoje oblastí ve Frýdlantském výběžku je zlepšení a zrychlení dopravní dostupnosti do Liberce a jádrové aglomerace Libereckého kraje. V ZÚR LK jsou vymezeny koridory pro přeložky na silnici I/13.

Oblast P5 Jihovýchodní Jilemnicko leží na jihovýchodním cípu Libereckého kraje a pro rozvoj dotčených obcí jsou důležitější vazby a rozvoj na centra sousedního Královéhradeckého kraje, jako jsou Jičín a Vrchlabí, než do Liberce.

Disparitní oblasti územních podmínek pro URÚ

Byly identifikovány disparitní oblasti s převahou územních podmínek pro kvalitní životní prostředí nad územními podmínkami pro socioekonomický rozvoj D1 Západní Českolipsko, D2 Jizerské hory a D3 Ralsko.

Nízké územních podmínek pro hospodářský rozvoj a sociální pilíř v těchto disparitních oblastech lze částečně nahradit, pokud se v jejich blízkosti nalézá významnější centrum osídlení s velkými rozvojovými předpoklady. Územní podmínky disparitní oblasti D1 Západní Českolipsko a D3 Ralsko zlepšuje Česká Lípa a rozvojová oblast Česká Lípa – Nový Bor.

Disparitní oblast D2 Jizerské hory má zpravidla nízké územní podmínky pro hospodářský rozvoj. Potenciál pro rozvoj tohoto území spočívá zejména v oblasti cestovního ruchu a rekreace, které jsou však významně regulovány limity ochrany a přírody na území CHKO Jizerské hory. Potenciálem pro rozvoj územních podmínek pro sociální soudržnosti je zejména posílení kvalitní občanské vybavenosti pro místní obyvatele a opatření na snížení perifernosti tohoto území. Příležitostí může být i přeshraniční rozvoj území zejména v oblasti cestovního ruchu.

Potenciály rozvoje území LK

LK jako celek má potenciál pro rozvoj území zejména v kvalitních územních podmínkách pro environmentální pilíř URÚ, který je využitelný pro rekreaci a cestovní ruch. Tento potenciál je třeba využít zejména v periferních oblastech, které jsou pro cestovní ruch dosud využity málo. Na druhou stranu se další kvantitativní rozvoj cestovního ruchu v turismem nejvíce zatížených oblastech (Krkonoše, jižní část Jizerských hor, Český ráj) jeví jako nežádoucí a snahou by mělo být odklon turistů do jiných oblastí.

LK má jako celek rovněž dobré územní podmínky pro zpracovatelský průmysl. Důležité je zejména dobré silniční napojení na Prahu a Mladou Boleslav. Tento potenciál by však již neměl být využíván pro další rozvoj v oblasti automotive, protože zastoupení tohoto odvětví v LK je velmi vysoké.

Pro další rozvoj území LK se jako klíčové ukazuje zejména zlepšení dopravního napojení periferních oblastí, stagnujících oblastí a hospodářsky slabých oblastí. Kvalitní dopravní napojení vytvoří nejen územní podmínky pro konkurenceschopnost těchto území vůči významným centrům např. při lokalizaci ploch výroby, ale umožní i komfortnější denní migraci za prací místním obyvatelům, kteří poté nebudou mít potřebu přestěhovat se do jiných oblastí LK nebo úplně mimo LK. Klíčové je i zlepšení dopravního napojení LK na okolní regiony a zlepšení železničního napojení na Prahu.

Problémem rozvoje území zejména v oblasti hospodářského a sociálního pilíře je vysoký podíl environmentálně chráněných území na rozloze kraje. Na území VZCHÚ nebo území NATURA 2000 je možnost a potenciál rozvoje území velmi omezena ochranou přírody.

Regionálně významným transformačním územím je území bývalého vojenského prostoru Ralsko, včetně bývalého vojenského letiště Hradčany, a navazující území bývalé těžby uranu v okolí Stráže pod Ralskem. Jedná se o rozsáhlé území, které se rozvíjí zejména v oblasti cestovního ruchu. Pozitivem v této oblasti je zaregistrování geoparku Ralsko a rozšíření CHKO Kokořínsko – Máchův kraj, které může do budoucna přinést rozvoj právě v oblasti cestovního ruchu.

22 REKAPITULACE PROBLÉMŮ K ŘEŠENÍ PRO POTŘEBY VIZUALIZACE VE VÝKRESU

V této kapitole je uveden seznam problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích vybraných pro potřeby jejich vizualizace ve výkresu problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích (dále jen problémový výkres). Bližší specifikace jednotlivých problémů k řešení je uvedena v kapitolách příslušných typů problémů k řešení, tedy v kapitolách 19 – 21.

Problémy k řešení jsou v problémovém výkresu uspořádány do následujících okruhů problémů dle § 4 odst. 3 písm. c) vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, v platném znění:

URBANISTICKÉ, DOPRAVNÍ A HYGIENICKÉ ZÁVADY

Hygienické závady

- Oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší
- Kontaminované území po těžbě uranu

Dopravní závady

- Kritické místo silnice II. a III. třídy (KM)
- Nedostatečné dopravní napojení na okolní regiony a centra
- Nedostatečné dopravní napojení oblastí kraje na Liberec – silniční nebo železniční dopravou
- Problematický úsek silnice I. třídy (PUS)

Urbanistické závady

- Obec s významným vlivem ostatních uživatelů území
- Slabá integrita území kraje

POTENCIÁLNÍ STŘETY ZÁMĚRŮ

- Potenciální střet záměru s jiným záměrem
- Potenciální střet záměru s limitem využití území
- Potenciální střet záměru s hodnotou území

Potenciální střety záměrů na provedení změn v území jsou očíslovány v souladu s jejich číslováním v tabulkách v tabulkových přílohách č. 2 RURÚ.

NEGATIVA ÚZEMÍ

Negativa území ostatní

- Dlouhodobá nezaměstnanost v ORP
- Úbytek obyvatel v ORP
- Vysoká antropogenní zátěž chráněných území
- Periferní poloha kraje
- Negativní vliv sousedícího dolu Turów v Polsku

Negativa – environmentálně ohrožená území

- Poddolované území ≥ 15 ha
- Sesuvné území ≥ 15 ha
- Území s významným povodňovým rizikem
- Území zvláštní povodně pod vodním dílem

POTENCIÁLY ROZVOJE ÚZEMÍ A NEVYVÁŽENÉ VZTAHY PODMÍNEK PRO URÚ

- Podprůměrná oblast
- Disparitní oblast
- Oblast transformace území
- Oblast přísné ochrany přírody limitující rozvoj území

23 SEZNAMY A VYSVĚTLIVKY

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

apod.	a podobně	Ni	nikl
As	arzen	NKP	národní kulturní památka
Be	beryllium	NO₂	oxid dusičitý
Cd	kadmium	NPP	národní přírodní památka
CO	oxid uhelnatý	O₃	ozon
CR	cestovní ruch	Obr.	obrázek
ČL	Česká Lípa	OP	orná půda
ČOV	čistiřna odpadních vod	ORP	obec s rozšířenou působností
ČR	Česká republika	OÚPSŘ	odbor územního plánování a stavebního řádu
ČSÚ	Český statistický úřad	OZE	obnovitelné zdroje energie
DI	dopravní infrastruktura	OZKO	oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší
EAO	ekonomicky aktivní obyvatelstvo	p. J.	pod Ještědem
EIA	vyhodnocení vlivů na životní prostředí (Environmental Impact Assessment)	p. R.	pod Ralskem
EVL	evropsky významná lokalita	p. S.	pod Smrkem
FRÝ	Frýdlant	p. T.	pod Troskami
FVE	fotovoltaická elektrárna	PAK	Pardubický kraj
GIS	geografický informační systém	Pb	olovo
HDP	hrubý domácí produkt	PL	Polsko
HP	hospodářský pilíř v rámci URÚ	PM_{2,5}, PM₁₀	prach, mezi částice PM _{2,5} (PM ₁₀) patří všechny částice o velikosti menší než 2,5 μm (10 μm)
Ch	chmelnice	PNO	podíl nezaměstnaných osob
CHKO	chráněná krajinná oblast	PO	ptačí oblast
CHLÚ	chráněné ložiskové území	PP	přírodní park
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod	PRURÚ	podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území
IDOL	integrováný dopravní systém Libereckého kraje	PUPFL	pozemky určené k plnění funkce lesa
IFR	Instrument Flight Rules (let podle přístrojů)	PÚR ČR	Politika územního rozvoje České republiky
IZS	integrováný záchranný systém	PUS	problémový úsek silnice
J	jih, jižně, jižní	ROB	rozvojová oblast
JH	Jizerské hory	ROS	rozvojová osa
JBC	Jablonec nad Nisou	RURÚ	rozbor udržitelného rozvoje území
JIL	Jilemnice	ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
JV	jihovýchod, jihovýchodně, jihovýchodní	S	sever, severně, severní
JZ	jihozápad, jihozápadně, jihozápadní	Sb.	sbírka zákonů
Kč	koruna česká	SCZT	soustavy centrálního zásobování teplem
KES	koeficient ekologické stability	SČK	Středočeský kraj
KHK	Královéhradecký kraj	SEA	Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (Strategic Environmental Assessment)
km	kilometr	SEM	Semily
KM	kritické místo	SEZ	stará ekologická zátěž
KPZ	krajinná památková zóna	SLDB	sčítání lidu, domů a bytů
KRNAP	Krkonošský národní park	SO₂	oxid siřičitý
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje	SOB	specifická oblast
kV	kilovolt	SP	pilíř soudržnosti obyvatel v rámci URÚ
LAPV	lokality pro akumulaci povrchových vod	SRN	Spolková republika Německo
LAZSS	lidová architektura a zachovalá struktura sídel	STL	středotlaký plynovod
LBC	Liberec	SV	severovýchod, severovýchodně, severovýchodní
LDN	léčebna dlouhodobě nemocných	SWOT	vyhodnocení silných (S) a slabých (W) stránek, příležitostí (O) a hrozeb (T)
LK	Liberecký kraj	SZ	severozápad, severozápadně, severozápadní
lož.	ložisko	Tab.	tabulka
MD	Ministerstvo dopravy ČR	TAN	Tanvald
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	tř.	třída
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	TUR	Turnov
MSK	Moravskoslezský kraj	ÚAP;	územně analytické podklady; ÚAP obce;
MŠ	mateřská škola	ÚAPO;	ÚAP kraje, ÚAP Libereckého kraje
MÚK	mimoúrovňová křižovatka	ÚAPK; ÚAP	
n. J.	nad Jizerou	LK	
n. N.	nad Nisou		
NATO	Severoatlantická aliance		
NB	Nový Bor		

UHDP	úhrnné hodnoty druhů pozemků dle katastru nemovitostí	VTL	vysokotlaký plynovod
ÚK	Ústecký kraj	VVN	velmi vysoké napětí
ÚPD	územně plánovací dokumentace	VZCHÚ	velkoplošné chráněné území
ÚP	územní plánování, územní plán	Z	západ, západně, západní
ÚPČ	územně plánovací činnost	ZABAGED	základní báze geografických dat
URÚ	udržitelný rozvoj území	zejm.	zejména
ÚSES	územní systém ekologické stability	ZCHÚ	zvláště chráněné území
ÚÚP	úřad územního plánování	ZPF	zemědělský půdní fond
V	východ, východně, východní	ZŠ	základní škola
VE	Větrné elektrárny	ZÚR	zásady územního rozvoje
VLC	veřejná logistická centra	ŽB	Železný Brod
VŠ	vysoká škola	ŽP	environmentální pilíř v rámci URÚ

VYSVĚTLIVKY

Natura 2000	celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je Natura 2000 tvořena ptačími oblastmi (PO) a evropsky významnými lokalitami (EVL), které používají smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území
URÚ	udržitelný rozvoj území spočívající dle § 18 stavebního zákona ve vyváženém vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území. Udržitelný rozvoj území uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Plochy I. a II. třídy ochrany ZPF	15
Obr. 2 Silnice I. třídy, dálnice II. třídy a železnice v LK	17
Obr. 3 Centra dojížděky a jejich spádové oblasti	21
Obr. 4 Lesy v LK	24
Obr. 5 Plochy ochrany přírody a krajiny v LK	25
Obr. 6 Zastavěné území, stav k 12/2023	27
Obr. 7 Objekty nebo zařízení zařazené do skupiny A nebo B, skládky, SEZ, odvaly, poddolovaná území, odkaliště, úložná místa těžebního odpadu a dobývací prostory v LK	29
Obr. 8 Vyhodnocení podmínek pro HP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory	32
Obr. 9 Zjednodušené vyhodnocení podmínek pro HP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory	33
Obr. 10 Vyhodnocení podmínek pro SP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory	34
Obr. 11 Zjednodušené vyhodnocení podmínek pro SP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory	35
Obr. 12 Vyhodnocení podmínek pro ŽP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory	36
Obr. 13 Zjednodušené vyhodnocení podmínek pro ŽP – dle součtu bodů získaných za jednotlivé indikátory	37
Obr. 14 Celkové vyhodnocení podmínek pro URÚ – dle součtu bodů indikátorů A1 – C6.	38
Obr. 15 Celkové vyhodnocení územních podmínek obcí pro URÚ – dle metodiky MMR.	39
Obr. 16 Oblasti s podprůměrnými územními podmínkami pro URÚ	41
Obr. 17 Disparitní oblasti	43
Obr. 18 Překryv oblastí s podprůměrnými územními podmínkami URÚ a disparitních oblastí územních podmínek pro URÚ.	45
Obr. 19 Změny v celkovém bodovém vyhodnocení územních podmínek obcí pro URÚ za období ÚAP LK 2020 – 2025	47

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Indikátory pro tři pilíře URÚ	13
Tab. 2 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor EAO	14
Tab. 3 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor intenzita bytové výstavby	14
Tab. 4 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor plochy ochrany půd	15
Tab. 5 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor plochy průmyslové výroby	16
Tab. 6 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor dostupnost silnic a železnice	17
Tab. 7 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor počet ekonomických subjektů	17
Tab. 8 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor daňové příjmy obce	18
Tab. 9 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor zadluženost obce	18
Tab. 10 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor vzdělanostní struktura	19
Tab. 11 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor nezaměstnanost	19
Tab. 12 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor základní občanská vybavenost	20
Tab. 13 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor dostupnost center dojížděky	21
Tab. 14 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor věková struktura obyvatelstva	22
Tab. 15 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor vývoj počtu obyvatel	23
Tab. 16 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor lesnatost	24
Tab. 17 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor plochy ochrany	25
Tab. 18 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor KES	26
Tab. 19 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor znečištění imisemi	26
Tab. 20 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor zastavěné území	27

Tab. 21 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor negativně ovlivněné území (polygony)	28
Tab. 22 Bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor negativně ovlivněné území (body).....	28
Tab. 23 Celková bodová hodnota přiřazená hodnotám pro indikátor negativně ovlivněné území	28
Tab. 24 Bodové vyhodnocení indikátorů za ORP	30
Tab. 25 Počet obcí v jednotlivých kategoriích URÚ v letech 2015–2025.....	39
Tab. 26 Přidělená hodnota pro HP	40
Tab. 27 Přidělená hodnota pro SP a ŽP	40
Tab. 28 Změna celkového bodového hodnocení územních podmínek obcí pro URÚ	46
Tab. 29 Změna celkového bodového hodnocení územních podmínek obcí pro pilíř hospodářského rozvoje	47
Tab. 30 Změna celkového bodového hodnocení územních podmínek obcí pro pilíř sociální soudržnosti.....	47
Tab. 31 Změna celkového bodového hodnocení územních podmínek obcí pro environmentální pilíř.....	47
Tab. 32 Změna průměrného celkového bodového vyhodnocení obcí pro URÚ v ORP v letech 2017, 2021 a 2025.....	48
Tab. 33 Změna pořadí v průměrném celkovém bodovém ohodnocení obcí pro URÚ v ORP v letech 2017, 2021 a 2025.....	48
Tab. 34 Urbanistické závady v území LK	50
Tab. 35 Dopravní závady v území LK.....	50
Tab. 36 Problémové úseky a kritická místa	54
Tab. 37 Hygienické závady území v LK.....	54
Tab. 38 Oblasti s významným povodňovým rizikem.....	58

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Věková skladba obyvatelstva za Liberecký kraj k 31. 12. 2019	22
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Kartogramové přílohy ke kapitolám 14, 16, 17 a 18 RURÚ

Tabulkové přílohy č. 1 ke kapitolám 14, 16, 17 a 18 RURÚ

Tabulkové přílohy č. 2 ke kapitole 19 RURÚ